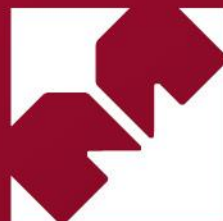

LETNO POROČILO

2022

**FORTENOVA
GRUPA**

Mercator
moj najboljši sosed

VSAK VAŠ NAKUP ŠTEJE

Pomen samooskrbe v trenutnih gospodarskih razmerah narašča, posamezniki pa lahko k temu pripomoremo s svojimi nakupnimi izbirami.

V Mercatorju spodbujamo premišljeno in odgovorno izbiro lokalnih živil. Hrana lokalnega izvora je zaradi krajših transportnih poti bolj sveža, kakovostna in hkrati okusna.

Z njeno izbiro pa prispevamo tudi k podpori domačega kmeta in našega podeželja, zato vsak vaš nakup šteje.

Ker s tem skupaj podpiramo številne slovenske pridelovalce,
na naših policah pa lahko zato izbirate med več kot

1.400 VRSTAMI
DOMAČIH PRIDELKOV IN IZDELKOV.

VSAK VAŠ NAKUP ŠTEJE

Zato vsako jutro po
vseh kotičkih Slovenije
odpiramo vrata več kot

600
TRGOVIN

Kazalo

UVOD.....	1
• Pismo predsednika posloводства.....	1
• Ključni podatki o poslovanju družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.	2
• Načrti poslovanja	4
• Predstavitev in organiziranost	6
• Dejavnosti poslovanja	8
• Pregled pomembnejših dogodkov	12
• Izjava o upravljanju družbe	17
POSLOVNO POROČILO	20
• Vpliv gospodarskih razmer in konkurenčnosti na poslovanje	22
• Prodajni formati	24
• Upravljanje blagovnih skupin	26
• Trženje in programi zvestobe.....	27
• Zaposleni	34
• Okoljska politika	35
• Nepremičninska dejavnost in razvoj prodajne mreže	36
• Analiza poslovanja v letu 2022.....	39
• Upravljanje s tveganji.....	43
• Finančno upravljanje.....	49
• Davki in druge dajatve	51
RAČUNOVODSKO POROČILO.....	53
• Izjava posloводства	54
• Ločeni računovodski izkazi družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. za leto 2022.....	55
• Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.	62
• Poročilo neodvisnega revizorja	134
OSTALE INFORMACIJE	138
• Seznam kratic.....	139

**VSAK VAŠ
NAKUP ŠTEJE**

**EKOLOŠKO
PRIDELANA
IN POSEBNA
PREHRANA**

**EKOLOŠKO
PRIDELANA
IN POSEBNA
PREHRANA**

**SADJE IN
ZELENJAVA
EKOLOŠKE
PRIDELAVE**

**POSREJ
IZBRANO
ZA POSEBNE
OKUSE**

EKOLOŠKI IZDELKI

BREZ GLUTENA

Zato kakovostne lokalne pridelke
odkupujemo od več kot

5.000
SLOVENSKIH KMETIJ.

UVOD

Pismo predsednika posloводства

Spoštovani poslovni partnerji, sodelavke in sodelavci!

Leto 2022 je bilo za vse poslovne panoge zahtevno in izzivov polno leto. V trgovini na drobno so se odražali višji stroški v celotni preskrbovalni verigi, zato je bilo za trgovce to posebej zahtevno obdobje. Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letu 2022 ustvaril za 1,26 milijarde EUR prihodkov in jih v primerjavi z letom 2021 povečal za 2,6 %. Tudi na ravni prihodkov iz osnovne dejavnosti, torej trgovine na drobno, je Poslovni sistem Mercator d. o. o. dosegel pozitivno rast in jih glede na lani povečal za 1,3%. Dodatno smo znižali neto finančni dolg v primerjavi z lanskim za 24 %, povečali pa sta se tako produktivnost kot tudi dodana vrednost na zaposlenega v dejavnosti trgovine na drobno. Ti kazalniki odražajo naša prizadevanja, da bi dosegli zastavljene poslovne cilje kljub zahtevnim pogojem, s katerimi se je soočalo svetovno gospodarstvo. Gospodarske dejavnosti so se krčile, zaradi inflacije je zaupanje potrošnikov na letni ravni upadlo.

Leto 2022 je Mercator d. o. o. zaključil z izgubo 1,8 milijona EUR, kar pripisujemo spremenjenim pogojem poslovanja, predvsem enormnim poviševanjem vseh vrst stroškov, dodaten negativni vpliv na rezultat pa je bilo dejstvo, da smo zaradi konkurenčnosti tržišča bili primorani omejevati vključevanje višjih nabavnih cen in poviševanja stroškov v maloprodajne cene. Tako smo v Mercatorju pomembna sredstva namenjali blaženju podražitev, predvsem na račun lastne marže. Vsekakor pa smo vztrajali pri ohranjanju visoke ravni kakovosti ponudbe in storitev za naše kupce.

Pri upravljanju rasti prihodkov smo se osredotočili na zagotavljanje konkurenčnih cen in prilagodili ponudbo osnovnih življenjskih dobrin, zato se je tudi v primerjalni košarici Mercatorjeva izkazala med najcenejšimi. Okrepili smo tako tedenske kot sezonske akcije, tesno smo sodelovali z domačimi proizvajalci v projektih za zagotavljanje ugodnih nakupov, posebej smo nagrajevali zvestobo kupcev, nadalje smo krepili in izboljševali nakupno izkušnjo tudi v spletni trgovini.

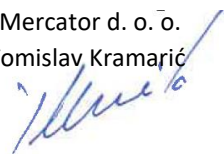
V soočanju z aktualnim izzivi smo se še bolj povezovali tako s ključnimi dobavitelji za zagotavljanje nemotene nabave kot znotraj skupine Fortenova v izkoriščanju sinergij in iskanju še bolj učinkovitih načinov za optimizacijo vrste internih procesov. Še naprej smo izvajali operativni načrt za učinkovito poslovanje z namenom povečevanja prostega denarnega toka.

Ob pregledu poslovanja v letu 2022 želim posebej pohvaliti prizadevanja vseh zaposlenih v Mercatorju, ki vedno znova dokazujejo, da so ne le srčni in delovni, ampak tudi vztrajni in iznajdljivi. V razmerah, ko se soočamo s pomanjkanjem delovne sile v vseh storitvenih dejavnostih in se je treba prilagajati spremembam tako rekoč dnevno, smo v Mercatorju uspešno izvedli številne zahtevne projekte v vseh sektorjih, nekateri so prejeli tudi strokovna priznanja in nagrade.

V trgovini se zelo neposredno odražajo posebnosti določenega obdobja in spremembe v življenju ljudi. Zato smo v Mercatorju vedno pripravljeni na izzive, obenem pa sledimo svojemu poslanstvu biti najboljši sosed in povezovalac skupnosti. Tudi v prihodnje bomo uresničevali načrtano poslovno strategijo, ki Mercatorju omogoča nadaljnji razvoj kot enega največjih trgovcev v regiji, največjo odgovornost pa nam nalaga zaupanje kupcev. Vsekakor je pred nami še veliko izzivov, ki se morajo v prihodnje odražati tudi v višji poslovni učinkovitosti, ki je v interesu vseh, ki so del družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Predsednik posloводства - generalni direktor Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Tomislav Kramarić

Ljubljana, 6. 11. 2023

◆ Ključni podatki o poslovanju družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

	2022	2021 prilagojeno*	Sprememba 2022/2021
◆ IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA			
(v 000 EUR)			
Prihodki od prodaje	1.259.155	1.226.737	2,6 %
Prihodki od prodaje trgovine na drobno	987.003	974.600	1,3 %
Čisti poslovni izid poslovnega leta	(1.809)	9.175	— %
EBITDA normalizirana	66.070	81.081	(18,5) %
◆ IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA			
(v 000 EUR)			
Bilančna vsota na dan 31. 12.	1.004.987	1.144.629	(12,2) %
Kapital na dan 31. 12.	255.710	250.179	2,2 %
Neto finančni dolg na dan 31. 12.	425.582	560.086	(24,0) %
◆ DENARNI TOKOVI			
Neto finančni dolg / kapital na dan 31. 12.	1,7	2,2	(25,7) %
Neto finančni dolg / EBITDA normalizirano	6,4x	6,9x	(6,8) %
EBITDA normalizirana / prihodki od prodaje (v %)	5,2 %	6,6 %	(1,4) o.t.
◆ OSTALI KAZALNIKI			
Naložbe v osnovna sredstva (v 000 EUR)	15.352	29.171	(47,4) %
Število zaposlenih na dan 31. 12.	8.416	8.828	(4,7) %
Število zaposlenih iz ur na dan 31. 12.	8.240	8.579	(4,0) %
Produktivnost na zaposlenega v dejavnosti trgovine na drobno (v 000 EUR)	175,8	166,1	5,8 %
Dodana vrednost na zaposlenega v dejavnosti trgovine na drobno (v 000 EUR)	49,9	48,2	3,5 %

* Razlogi za prilagoditev so predstavljeni v pojasnilu 4 v Računovodskem delu Letnega poročila.

757 tisoč aktivnih kartičarjev

464 maloprodajnih trgovin

145 franšiznih trgovin

1 nova maloprodajna enota

66 MIO EUR
ustvarjene normalizirane EBITDA

za **134 MIO EUR**
zmanjšanje neto finančnega dolga

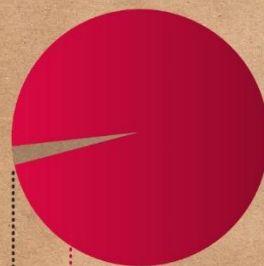
8.416
zaposlenih

2.011
24%
moških

6.405
76%
žensk

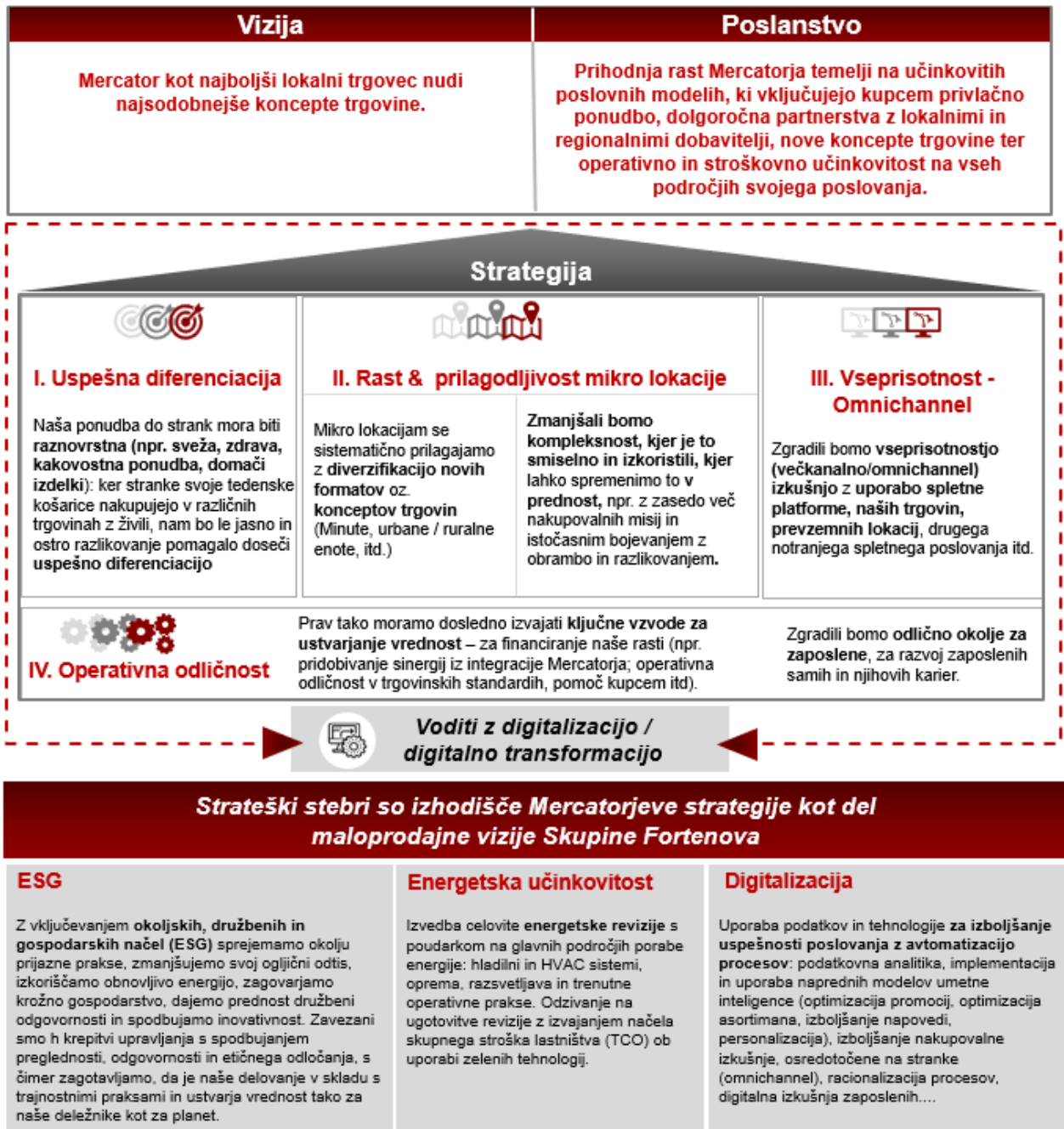
8.159
97%
zaposleni za
nedoločen čas

257
3%
zaposleni za
določen čas

Načrti poslovanja

Strategija poslovanja

Aktivnosti družbe na področju raziskav in razvoja

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nenehno spremlja tržne razmere in druge dejavnike poslovanja s ciljem zagotavljanja učinkovitih poslovnih modelov, ki vključujejo kupcem privlačno ponudbo, dolgoročna partnerstva z lokalnimi in regionalnimi dobavitelji, nove koncepte trgovine ter operativno in stroškovno učinkovitost na vseh

področjih svojega poslovanja. V letu 2022 smo aktivno sodelovali na projektih digitalizacije oziroma digitalne transformacije v okviru Skupine Fortenova z namenom izboljšanja procesov delovanja, kar bomo izvajali tudi v bodoče.

Načrtovano poslovanje v letu 2023

Gospodarski načrt družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. za leto 2023 glede na leto 2022 predvideva rast prihodkov. Družba za leto 2023 načrtuje 1,3 milijarde EUR prihodkov, kar predstavlja 8,5 % rast v primerjavi z letom 2022 oz. 105,5 milijona EUR več kot so znašali prihodki v letu 2022.

Leto 2023 bo pomembno opredeljevala rast stroškov delovne sile in ostalih stroškov, predvsem zaradi dviga minimalne plače in povečanja stroškov energentov, zato je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. predvidela vrsto aktivnosti za nadzor rasti stroškov.

Operativni načrt za učinkovito poslovanje

Operativni načrt za učinkovito poslovanje (ang. Value Creation Plan - VCP) je v letu 2022 zajemal 54 iniciativ¹. Doseganje iniciativ se je dosledno spremljalo, v primeru odstopanj so se pripravili korektivni ukrepi.

Aktivnosti za izvedbo operativnega načrta za učinkovito poslovanje z glavnim ciljem povečevanja prostega denarnega toka:

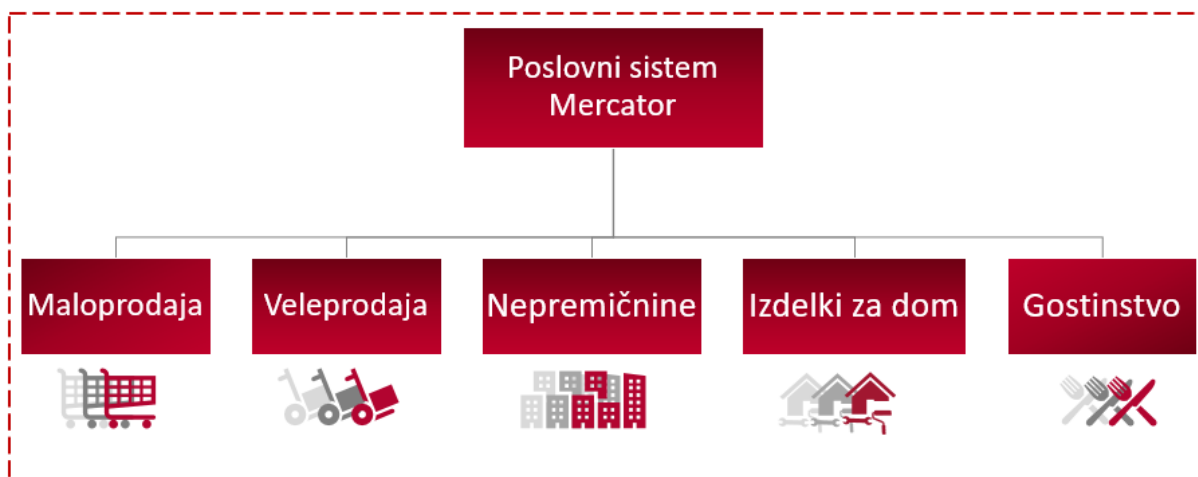

¹ Iniciativa je skupek samostojnih aktivnosti in/ali medsebojno povezanih skupin aktivnosti, ki so skrbno planirane za doseg določenega ključnega cilja (ali imajo vpliv na več ključnih ciljev) in imajo jasno opredeljeno odgovorno osebo in čas izvedbe.

Predstavitev in organiziranost

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je ena največjih gospodarskih družb v Sloveniji in sestavni del Skupine Fortenova.

Osnovne dejavnosti družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022

Podružnice: Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022 ni imela podružnic.

Druge organizacije: Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je ustanoviteljica Ustanove Humanitarne fundacije Mercator, ki je namenjena humanitarni pomoči Mercatorjevim zaposlenim.

Osebna izkaznica družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Osebna izkaznica družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.			
Naziv družbe		Poslovni sistem Mercator d. o. o.	
Sedež družbe		Dunajska cesta 107, 1113 Ljubljana	
Dejavnost		Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah pretežno z živili (G 47.110)	
Matična številka		5300231	
Davčna številka		SI45884595	
LEI (ang. Legal entity Identifier)		549300X47J0FW574JN34	
Osnovni kapital družba na dan 31.12.2022		224.144.994,19 EUR	
Kontakt:			
	Telefon	(01) 560 10 00	 Instagram @mercatorslovenija
	E-naslov	info@mercator.si	 Facebook www.facebook.com/mercator
	Spletna stran	www.mercatorgroup.si	 Twitter www.twitter.com/mercator_sl
	M Soseska	www.msoseska.tv	 LinkedIn www.linkedin.com/company/335027
			 Youtube www.youtube.com/user/mercatorslo

Organiziranost družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022

Posloводство družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. so na dan 31. 12. 2022 sestavljali trije člani, in sicer predsednik posloводства - generalni direktor in dva člana posloводства - direktorja. Posloводство zastopa in vodi posle družbe.

Z dnem 7. 12. 2022 je funkcija člana posloводства prenehala Dragi Cukjati in Igorju Mamuzi, nadomestila sta ju Tomislav Kramarić in Hrvoje Bošnjak. Z dnem 19. 4. 2023 je prenehala funkcija predsednika posloводства Tomislavu Čizmiću, nadomestil ga je Tomislav Kramarić. Od dne 19. 4. 2023 je posloводство družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. sestavljeno iz dveh članov.

Kratka predstavitev novih članov posloводства:

- **Tomislav Kramarić, predsednik posloводства - generalni direktor**

Tomislav Kramarić je diplomant Ekonomske fakultete v Zagrebu in mednarodnega programa MBA na IEDC poslovni šoli na Bledu. Do prihoda v družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. je svojo uspešno poslovno pot 14 let gradil v Konzumu, kjer je zasedal vrsto vodilnih funkcij. Med drugimi kot direktor maloprodaje, leta 2020 pa je kot član uprave Konzuma prevzel vodenje maloprodaje.

- **Hrvoje Bošnjak, član posloводства - direktor**

Hrvoje Bošnjak je diplomant Ekonomske fakultete v Zagrebu. Svojo poslovno pot je začel pri svetovalnih podjetjih Arthur Andersen in Ernst & Young. Nato je zasedel številne vodstvene položaje na področju financ. Fortenovi grupi d. d. se je pridružil leta 2018 kot direktor kontrolinga, družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. pa dne 7. 12. 2022.

Dejavnosti poslovanja

Program izdelkov vsakdanje potrošnje

Osnovna dejavnost poslovanja družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. je trgovina na drobno z izdelki vsakdanje rabe v Sloveniji.

Stremimo k najširši ponudbi lokalnih blagovnih znamk

V letu 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nadaljevala s projektom »**Moje znamke**«, s katerim izpostavlja najbolj cenjene domače blagovne znamke in njihove dobavitelje. Dolgoročna strateška platforma za skupen razvoj omogoča marketinške aktivnosti, najširšo ponudbo lokalnih blagovnih znamk in razvoj posebne ponudbe za kupca. V kampanjo je v Sloveniji vključenih približno 2.700 izdelkov in 21 dobaviteljev. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. želi potrošnikom ponuditi kar si želijo in potrebujejo, in ker večina kupcev želi domače izdelke, ki jih poznajo ter jim zaupajo je družba v letu 2022 nadaljevala s širokim prodajnim asortimanom v okviru projekta »**Radi imamo domače**«. S tem je sledila načrtani viziji biti najboljši lokalni trgovec na vseh trgih delovanja. V kampanjo je vključenih 171 lokalnih dobaviteljev ter več kot 1.800 vrst artiklov. Prihodki od prodaje lokalnih in regionalnih blagovnih znamk skupaj s projektom Radi imamo domače predstavljajo 57 % celotnih maloprodajnih prihodkov od prodaje družbe.

Spletna trgovina še naprej kot eden ključnih stebrov poslovne strategije

Spletna trgovina družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o., ki uspešno deluje že več kot 24 let, postaja ključni del Mercatorjeve digitalne preobrazbe, katere cilj je omnichannel pristop (slo. vseprisotnost) družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o., saj želimo biti prva izbira kupcev kjerkoli in kadarkoli to želijo. Neprestano izboljšujemo ponudbo, da je le ta dovolj privlačna in po meri spletnega kupca ter njegovega nakupnega vedenja. Kupcu se želimo približati tudi na način, da povezujemo ponudbo M Tehnike z živilsko ponudbo in mu na ta način omogočamo izkušnjo nakupa različnih izdelkov preko enotnega kanala. Za pomoč kupcem v spletni trgovini deluje tudi posebna telefonska številka 080 20 81, kupci odgovore na svoja najpogostejša vprašanja lahko poiščejo kar v spletni trgovini, prav tako odgovore na najpogostejša vprašanja objavljamo na naših družbenih omrežjih. Zavedamo se pomembnosti procesnega dela, zato veliko truda in časa vlagamo v razvoj in pogoje za pripravo ter dostavo blaga.

Še naprej ostajamo edini trgovec v državi, ki zagotavlja dostavo na celotnem območju in z našo dostavo pokrivamo preko 99 % vseh slovenskih naslovov. V večini primerov je dostava market izdelkov možna že naslednji dan po naročilu, medtem ko je prevzem na 16 prevzemnih točkah možen že v roku 4 ur od naročila do zasedenosti terminov. Vse več kupcev zdaj izkorišča številne prednosti Mercator spletne trgovine tudi za običajne tedenske nakupe, večja frekvenca nakupov pa dokazuje zaupanje kupcev Mercatorju tudi prek spleta.

Mercator je v letu 2022 nadaljeval s strateškim projektom prenove spletne trgovine in z digitalno preobrazbo podjetja. V komunikaciji smo sporočali glavne prednosti pred konkurenco, posebne popuste in ugodnosti, naredili digital only kampanji (slo. kampanja samo preko digitalnih kanalov) spomladi za piknik in pred novim letom za praznike. Izvajali smo tudi nagradne igre.

V letu 2021 kot prvi trgovec predstavili lasten medij, t.i. M Sosesko in v 2022 prejeli številne nagrade strokovne javnosti

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. veliko vlaga v digitalizacijo poslovnih procesov in tudi v digitalno komunikacijo, ki jo razume kot enega svojih strateških segmentov in dokazuje, da je inovator na tem področju. Glede na nasičenost v digitalnih medijih in kot prilagoditev komunikacije med epidemijo je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. predstavila nov način digitalnega komuniciranja in hkrati inovativen ekosistem, ki uporabnikom omogoča celostno izkušnjo tako v digitalnem okolju kot zunaj njega in presega meje klasičnega nagovarjanja. Kot prvi trgovec je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. predstavila lasten medij, vsebinsko video platformo www.msoseska.tv in sicer z mislijo na uporabnike vseh starostnih skupin in življenjskih stilov, ki si želijo kratkih in uporabnih vsebin ne le za zabavo, temveč tudi ko potrebujejo nasvet, želijo prihraniti čas ali jim omogoča lažje delo. Določene vsebine **M soseske** odražajo tudi vpetost družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. v kulturni in športni prostor Slovenije, katera podpiramo že vrsto let.

Vsaka oddaja M soseske ima svoj primarni kanal na enem izmed družbenih omrežij (Youtube, Instagram, Facebook in TikTok) določen glede na primernost vsebine, ciljno skupino in značilnost kanala. Vsebine so prvotno objavljene na vnaprej določenih primarnih kanalih, vse pa se stekajo na www.msoseska.tv. Poleg družbenih omrežij je M soseska vpeta tudi v naše ostale kanale – aplikacijo Moj M, spletno trgovino ter fizično trgovino, s čimer zagotavljamo večkanalni pristop do naših potrošnikov. Vsi objavljeni recepti so s košarico potrebnih sestavin objavljeni v naši spletni trgovini, kjer jih lahko kupiš s samo enim klikom. Vsebine M Soseske smo povezali tudi preko NFC z inovativno skodelico za kavo - Mystery Cup, kjer se uporabniku vsako jutro, če prisloni telefon ob čip, pojavi neka vsebina M Soseske ali prejmejo kupon ugodnosti. Vsebine M soseske komuniciramo tudi na prodajnem mestu z različnimi inovativnimi izpostavitvami, ki posamezne izdelke povezujejo z vsebino relevantnih oddaj. S QR kodami opremljamo izdelke v naših letakih in tako priporočamo uporabo določenega izdelka z nasvetom iz M soseske. Z integrirano komunikacijo tako lahko dosežemo več kot 300.000 obiskovalcev naših družbenih omrežij, več kot 450.000 uporabnikov naše mobilne aplikacije in več kot 265.000 potrošnikov, ki vsak dan obišejo naše trgovine.

Od lansiranja pa do konca leta 2022 smo ustvarili 40 unikatnih oddaj, spletno stran msoseska.tv je obiskalo več kot 333.600 unikatnih obiskovalcev, ki si je ogledalo več kot 2,6 mio strani in ustvarilo več kot 15.000 klikov v spletno trgovino. Naši videi imajo več kot 37 mio ogledov. Na družbenih omrežjih smo dosegli več kot 5 mio uporabnikov v regiji, generirali več kot 90 mio vtisov, pri čemer je bilo vpletenih več kot 850.000 uporabnikov in več kot 1,7 mio interakcij z vsebinami.

M Soseska je tudi v letu 2022 prejela veliko priznanj s strani strokovne javnosti, saj je dobila nagrade na različnih festivalih ter postala oglaševalec leta na Slovenskem oglaševalskem festivalu. Nagrade so podrobneje predstavljene v poglavju »Pregled pomembnejših dogodkov - Nagrade in dosežki«.

Spreminjajočemu se življenjskemu stilu sledimo z razvojem novega asortimana

V skladu s potrebami in spreminjajočim se življenjskim stilom potrošnikov nadaljujemo z razvojem izdelkov vseh vrst naših blagovnih znamk. Veliko pozornost namenjamo izdelkom linije priročne ponudbe **Minute**, kjer vsako leto zaradi privlačnosti in vsakodneвне uporabe potrošnikom ponujamo sveže izbire solat, sendvičev, tortilij, prilagojenih tudi za otroke in prehransko bolj uravnotežene izbire. V letu 2022 smo nove izdelke lansirali v sodelovanju z nutricionistom. Razvili pa smo tudi povsem novo podlinijo izdelkov Minute Chef's Choice, kjer je poudarek na jedeh, posebej pripravljenih za toploteko, izpod taktirke priznanega chefa Petra Kovača iz Restavracije Maxim. S tem želimo tudi pri nas potrošnikom ponuditi jedi, ki so v trendu s časom, torej pričarati si okuse vrhunske restavracije tudi doma ali v času malice, kosila. Vse omenjene izdelke Minute in Minute Chef's Choice izdeluje naše invalidsko podjetje Mercator IP.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ima v svojem asortimanu preko 40 lastnih blagovnih znamk z več kot 3.000 izdelki. Poseben poudarek dajemo razvoju znamk, ki sledijo življenjskemu stilu kupcev. Na področju priročne ponudbe se je v letu 2022 nadaljeval razvoj ponudbe Minute »to-go« (slo. za s seboj), kot omenjeno zgoraj. Gre za sendviče, solate in druge, tudi inovativne jedi, ki so pripravljane za takojšnjo uživanje. Te jedi v ponudbi naše znamke Minute predstavljajo že skoraj 30 % prodaje linije, ki ima skupno 330 izdelkov, od tega

preko 90 izdelkov »to-go«. Z vidika sledenja trendom je pomembna tudi linija ekološko pridelanih izdelkov Bio Zone, ki sledi življenjskemu stilu dobrega počutja in zdravega prehranjevanja. Zaradi vse večjih potreb kupcev po prehrani brez glutena in brez laktoze smo razvili tudi lastno linijo izdelkov brez glutena Free Zone. Active Zone je pa je nova linija izdelkov, ji je prilagojena potrošnikom z aktivnim življenjskim stilom in želijo izdelke, ki imajo večjo vsebnost beljakovin, vlaknin in vitaminov.

Že v letu 2020 smo svojo ponudbo obogatili glede na razmere, ki jih je krojila predvsem korona kriza, tako smo nadaljevali tudi v letu 2022. Pri ponudbi Minute smo se osredotočili na pakiranja že pripravljenih jedi, ki jih pred uživanjem samo pogrejemo, zato da bi ljudi razbremenili pri pripravi obrokov doma. Poleg tega smo se s ponudbo teh jedi preusmerili s kupca B2C - Business to Consumer (slo. poslovanje s potrošnikom) tudi na kupce B2B - Business to business (slo. poslovanje med podjetjem) in pripravili predstavitevne materiale s ceniki za prodajo jedi barom in večjim odjemalcem ter za prodajo z dostavo na dom ali v službo. Na območju Ljubljane smo ponudbo omogočili tudi preko spletne aplikacije Wolt.com.

Vsako leto z novimi izdelki dopolnjujemo tudi našo linijo slanih prigrizkov Hrusty, predvsem pa smo ponosni na sodelovanje s slovenskim proizvajalcem sladoledov Incom, ki že vrsto let za nas pripravlja odlične sladolede Gelatissimo in vsako leto nudi možnost vključitve novih okusov v skladu s trendi.

Ena izmed znamk, ki ji vsako leto namenjamo posebno, res posebno pozornost, so izdelki Radi mamu domače. V tej liniji so izdelki manjših slovenskih lokalnih proizvajalcev, ki so ravno zaradi povezovanja z Mercatorjem na voljo po vsej Sloveniji. V liniji Radi imamo domače je tako že skoraj 100 izdelkov v številnih kategorijah – sveži mlečni izdelki, mesni izdelki in sir, domači piškoti, moka, olje in testenine, različni namazi, čaji, sokovi itd.

Mercator nepremičnine

V družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. predstavljajo nepremičnine ločeno poslovno področje, saj lastništvo velikega obsega nepremičnin zahteva posebno obravnavo tako z vidika skrbi za okolje in energetske učinkovitosti, kot z vidika ostalih izboljšav. Znotraj področja nepremičnin skrbimo za optimalno upravljanje objektov in najemnikov, razvoj maloprodajne mreže in povečanje privlačnosti svojih nakupovalnih centrov. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ima v lasti zgradbe v vrednosti približno za 402.567 tisoč EUR (zgradbe za lastno dejavnost in naložbene nepremičnine ter zemljišča).

Mercator veleprodaja

Za leto 2022 si je IP Veleprodaja zastavila ambiciozne cilje, ki so bili opredeljeni v Strateškem dokumentu Veleprodaje in tudi v aktivnostih VCP iniciativ. Kljub epidemiji, ki je do sredine maja negativno vplivala predvsem na segment HoReCa in Javna naročila, smo izpad nadomestili s povečano realizacijo na ostalih segmentih (franšize in trgovci). Na področju Agro opreme in Tranzita smo z dobro pripravljenimi aktivnostmi za zmanjševanje tveganja leta, izpade prometa na programu Agro nadomestili s tranzitnimi posli. S skrbnim upravljanjem razlike v ceni in nadzorom stroškov smo presegli lansko EBITDA za 12,9 %.

Program izdelkov za dom

V maloprodajnih enotah M Tehnika po vsej Sloveniji ponujamo izdelke za gradnjo, dom in urejanje okolice z ugodnimi plačilnimi pogoji. V ponudbo so vključeni gospodinjski aparati in bela tehnika, zabavna elektronika, orodja in pribori, oprema in stroji za gradbeništvo in urejanje vrta ter izdelki, ki ustvarjajo prijeten dom, ambient, kuhinje slovenskega porekla ter izdelki za urejeno okolico. Ponudbo klasičnih prodajalnih dopolnjuje tudi spletna trgovina M Tehnika, ki obsega več kot 22.000 izdelkov po ugodnih cenah v desetih blagovnih kategorijah vključno z gradnjo, z možnostjo plačila na obroke s Pika kartico. V preteklih letih je M Tehnika uspelo ohraniti položaj največjega prodajalca hišnih aparatov in povečati prepoznavnost na segmentih gradnje, urejanje vrta in prenove doma. S pristopom k dopolnitvi storitev želimo kupcem zagotoviti celovite rešitve za njihove potrebe pri gradnji, prenovi in opremljanju doma.

**VSAK VAŠ
NAKUP ŠTEJE**

Zato od slovenskih dobaviteljev
redno odkupujemo

20.000
RAZLIČNIH SLOVENSКИH IZDELKOV.

Pregled pomembnejših dogodkov

Dve izpodbijni tožbi delničarjev zoper sklep 30. izredne skupščine

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je prejela tožbo delničarja Danijela Labaša ter tožbo delničarjev Vseslovenskega združenja malih delničarjev in Odvetniške družbe Ronnie Christopher Horvat, o.p., d. o. o., ter ostali, s katerima se izpodbija sklep o prenosu delnic na glavnega delničarja, ki je bil sprejet na 30. izredni skupščini delničarjev dne 23. 12. 2021. Glede na dejstvo, da je znašal delež družbe Fortenova grupa d. d., v osnovnem kapitalu Družbe 90,005 %, je navedeni delničar predlagal, da skupščina družbe odloči o prenosu delnic preostalih manjšinskih delničarjev na glavnega delničarja za plačilo primerne denarne odpravnine 36,00 EUR za eno delnico. Glavni delničar Fortenova grupa d. d., je izdelal Poročilo o predpostavkah za prenos delnic in primernosti višine denarne odpravnine manjšinskim delničarjem, ki ga je pregledal revizor, družba PIT Leitner d. o. o. Tožniki v izpodbijnih tožbah zahtevajo ničnost oziroma razveljavitev skupščinskega sklepa o prenosu delnic na glavnega delničarja.

Nekateri manjšinski delničarji so v aprilu 2022 pri Okrožnem sodišču v Ljubljani vložili tudi predlog za sodni preizkus denarne odpravnine po 388. členu ZGD-1. Sodni preizkus denarne odpravnine v primeru izključitve manjšinskih delničarjev namreč lahko zahtevajo manjšinski delničarji, če ponujena odpravnina ni primerna in so imeli status delničarja, ko je skupščina družbe, katere delničarji so bili, sprejela sklep o izključitvi. Sodišče je sprejelo sklep o združitvi vseh nepravdnih postopkov s tem v zvezi v en postopek.

Dodatna zavarovanja za posojilo s strani Fortunova grupe d.d.

Družba Poslovni sistem Mercator, d. d., je javnost dne 16. 4. 2021, dne 23. 4. 2021 in dne 19. 5. 2021 že obvestila, da je družba Fortenova grupa d. d. njej in ostalim družbam v Skupini Mercator zagotovila posojilo za refinanciranje dolga Skupine Mercator v višini do 480 milijonov EUR. Dne 20. 1. 2022 je Mercator za zavarovanje posojila Fortunova grupi d. d. zastavil določene dodatne nepremičnine.

Od prenosa večinskega deleža delnic Mercatorja na Fortenova grupo d. d. dne 23. 4. 2021 sta družbi Mercator in Fortenova grupa d. d. povezani stranki v smislu člena 281.b ZGD-1. Mercator je za zgoraj navedene transakcije skladno s členoma 281.c in 281.č ZGD-1 pridobil soglasje nadzornega sveta. To obvestilo šteje za javno objavo poslov s povezanimi strankami skladno s členom 281.d ZGD-1.

Prenehanje družbe Mercator - VELPRO, trgovina na debelo d. o. o.

Poslovni sistem Mercator, d. d., je kot edini družbenik družbe Mercator - VELPRO, trgovina na debelo d. o. o., ki nikoli ni poslovala, dne 1. 3. 2022 sprejel sklep, da družba preneha po skrajšanem postopku v skladu s 1. odstavkom 425. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki je bil v sodni register vpisan dne 2. 3. 2022. Dne 22. 4. 2022 je Okrožno sodišče v Ljubljani iz sodnega registra družbo izbrisalo.

Fortenova grupa edini lastnik Mercatorja

Od 1. aprila 2022 je Fortenova grupa d. d. edini lastnik Poslovnega sistema Mercator, d. d., na podlagi pridobitve preostalih delnic. Fortenova grupa d. d. je preostalim manjšinskim delničarjem izplačala ustrezno denarno odpravnino, s čimer je bil formalno zaključen postopek konsolidacije Poslovnega sistema Mercator, d. d. v lastništvo Fortenova grupe d. d.

31. izredna skupščina delničarjev

Na podlagi zahteve edinega delničarja Fortenova grupa d. d. je dne 12. 4. 2022 potekala 31. izredna skupščina družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., na kateri je bil sprejet sklep o umiku vseh 6.257.610 navadnih imenskih kosovnih delnic, ki so bile izdane v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev in so se vodile pri Klirinško depotni družbi d. o. o. v Ljubljani z ISIN kodo SI0031100082 in oznako MELR, z organiziranega trga vrednostnih papirjev (prva kotacija Ljubljanske borze d. d.).

Umik delnic družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. iz Ljubljanske borze, d. d.

V skladu s Pravili Ljubljanske borze in na podlagi sklepa Okrožnega sodišča v Ljubljani, z dne 14. 4. 2022, o vpisu sklepa 31. izredne skupščine družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., o umiku vseh delnic družbe z organiziranega

trga vrednostnih papirjev, v sodni register, je družba Poslovni sistem Mercator, d. d., na Ljubljansko borzo dne 19. 4. 2022 vložila Zahtevo za umik vrednostnega papirja oziroma instrumenta denarnega trga iz trgovanja na borznem trgu Ljubljanske borze, d. d., Ljubljana. Dne 20. 4. 2022 je Ljubljanska borza umaknila delnice iz trgovanja na borznem trgu.

32. izredna skupščina delničarjev

Na podlagi zahteve edinega delničarja Fortenova grupa d. d. je dne 25. 5. 2022 potekala 32. izredna skupščina družbe Poslovni sistem Mercator, d. d., na kateri sta bila razrešena dva člana nadzornega sveta, in sicer Miodrag Borojević in Michael Paul Foley ter za štiriletni mandat imenovana dva nova člana nadzornega sveta, in sicer Siegfried Alfons Ganshorn in Pavao Vujnovac. Hkrati so se podaljšali mandati štirim članom nadzornega sveta, ki se jim iztečejo v letu 2022: Peruško Fabrisu, Lahovnik Mateju, Mudrinić Ivici in Volk Sergeiu.

Statusno preoblikovanje družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. v d. o. o.

Na 33. izredni skupščini delničarjev je bil dne 21. 6. 2022 sprejet sklep o preoblikovanju družbe Poslovni sistem Mercator, d.d. iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo. Družba Poslovni sistem Mercator, d.d. se je dne 4. 7. 2022 statusno preoblikovala v družbo z omejeno odgovornostjo. S tem dnem je prenehal mandat članom uprave, članom nadzornega sveta in članom vseh komisij nadzornega sveta. Organ družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. je poslovodstvo, ki ga sestavljajo trije člani, in sicer predsednik posloводства generalni direktor in dva člana posloводства – direktorja.

Prodaja družbe Mercator-H, d. d.

V začetku decembra 2022 sta družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. in Fortenova grupa d. d. podpisali pogodbo o prodaji 100 % deleža družbe Mercator-H, d. d. Hčerinska družba Mercator-H, d. d., se je z dnem 30. 12. 2022 pripojila k družbi Konzum plus d. o. o., s sedežem v Zagrebu, Ulica Marijana Čavića 1/a. Statusna sprememba je bila tega dne vpisana v sodni register Družba Mercator-H d. o. o., tako ne obstaja več kot samostojna pravna oseba.

Monetizacija nepremičnin v okviru projekta Alpin 2

V mesecu novembru in decembru leta 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. v sklopu projekta Alpin 2 (sale&lease back) prodala nepremičnine v vrednosti 13,7 mio EUR.

Dokapitalizacija Mercator-S d. o. o.

Konec leta 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. dokapitalizirala hčerinsko družbo Mercator-S d. o. o. v višini 19,8 mio EUR. Transakcija je bila zaključena v februarju leta 2023 in je podrobneje predstavljena v naslednjem poglavju.

Vsi pomembnejši poslovni dogodki, ki so nastopili po koncu poslovnega leta 2022

Zaključek dokapitalizacije družbe Mercator-S d. o. o.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v decembru 2022 dokapitalizirala odvisno družbo Mercator-S d. o. o., v višini 19,8 mio EUR. Povečanje kapitala v Mercator-S d. o. o., je bilo izvedeno s stvarnima lastniškima deleža v družbi Mercator-BH d. o. o., in Mercator-CG d. o. o. Na podlagi izvedene transakcije je družba Mercator-S d. o. o., postala 100 % lastnica obeh navedenih družb. Sprememba lastništva je bila za družbo Mercator-BH d. o. o., v sodni register vpisana dne 30. 1. 2023 in za družbo Mercator-CG d. o. o. dne 20. 2. 2023.

Dne, 4. 4. 2023 se je z vpisom v sodni register spremenilo lastništvo družbe Mercator-S d. o. o., do družbe Mercator-CG d. o. o., in sicer Fortenova grupa d. d. je postala 100 % lastnica družbe Mercator-CG d. o. o. Dne 21. 6. 2023 se je z vpisom v sodni register spremenilo tudi lastništvo družbe Mercator-S d. o. o., do družbe Mercator-BH, d. o. o., in sicer Fortenova grupa d. d. je postala lastnica družbe Mercator-BH d. o. o. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o., ostaja 100 % lastnica družbe Mercator-S d. o. o.

Spremembe v upravljanju družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Z dnem 19. 4. 2023 je z mesta predsednika posloводства družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. odstopil Tomislav Čizmić. Hkrati je bil z dnem 19. 4. 2023 za novega predsednika posloводства družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o., imenovan Tomislav Kramarić.

Preverjanja interesa potencialnih vlagateljev

Dne, 26. 4. 2023 je Skupina Fortenova začela mednarodni postopek preverjanja interesa potencialnih vlagateljev za nakup nizozemskega holdinga Fortenova Group MidCo B.V., ki je 100 % lastnik Fortenova grupa d. d. Za navedeni postopek so najeli investicijsko banko Lazard. Zaključek tega postopka je previden konec septembra 2023. Po uspešnem zaključku tega postopka Skupina Fortenova v svoji kapitalski strukturi ne bi smela imeti več sankcioniranih solastnikov.

Refinanciranje kratkoročnih obveznic

Fortenova grupa d. d. je dne 4. 9. 2023 sklenila zavezujočo pogodbo o refinanciranju celotnih kratkoročnih obveznic z izdajo novih obveznic v skupnem znesku glavnice (vključno z izdajateljevim diskontom na obveznice) v višini 1,2 milijarde EUR (9,0 milijarde kun) in se dogovorila za formalne pogoje refinanciranja, katerih izpolnjevanje je pod nadzorom družbe Fortenova grupa d. d.

Nagrade in dosežki

- ◆ Nagrado za **komunikacijsko učinkovitost Effie Slovenija** je dobil projekt **Mali šef Slovenije**.

◆ Nagrada Outstanding

Nagrado **Outstanding**, ki se podeljuje za izstopajoče dosežke v zunanjem oglaševanju, smo prejeli za promocijo naše delikatese z duhovitimi plakati, ki so bili tudi sami narezani v obliki pršuta, mortadele in sira. S kampanjo smo sporočali, da naši prodajalci dobro poznajo vse skrite želje kupcev po narezanih delikatesnih dobrotah, narezani plakati pa so bili tako logična izpeljanka nadaljevanja tega sporočila.

◆ Hrvaškega društva za odnose z javnostmi

M Soseska je prejela **zlato nagrado Hrvaškega društva za odnose z javnostmi** v kategoriji velika podjetja.

◆ Naj krof Slovenije 2022: 2. in 3. mesto

Strokovna žirija iz turistično gostinske zbornice Slovenije je **klasičen Maxi krof** uvrstila na **3. mesto**. V kategoriji **inovativni krof** (vanilijeva krema, malinova marmelada, bela čokolada in dehidrirane maline) pa so zasedli častitljivo **2. mesto**.

◆ Websi

Mercator prejel **8 nagrad za digitalno odličnost**. Mercatorjeva strateška vlaganja v razvoj digitalne odličnosti so zasijala na festivalu slovenskega digitalnega komuniciranja - Websi. Mercator je prejel 8 nagrad: zlato v kategoriji Vsebinski marketing - **MTikTok Dance Akademija**, v kategoriji Logins - **mi. Mercator**, v kategoriji Mobilni projekti - **Prenovljen Moj M**, srebrno v kategoriji Video - **Naj slovensko pecivo**, v kategoriji Uporaba naprednih tehnologij - **Klic božička**, **Naj naročnik Websi 2022** in **Naj digitalka leta**.

◆ Festival So Mo BORAC

M soseska je prejela dve nagradi: v kategoriji Best Storytelling sta **zlato** in **srebro** osvojili oddaji Prvič mama in Naj slovensko pecivo, v kategoriji Digital Product of the Year pa se je na **drugo mesto** uvrstila sama platforma M Soseska

◆ Superbrands 2022

Mercator je prejel naslov **Superbrands 2022** in bil tudi letos prepoznan kot dobra in zaupanja vredna blagovna znamka. Naziv Superbrands podeljujejo na podlagi mnenja potrošnikov in članov strokovnega sveta.

◆ Oglaševalec leta na SOF-u

Mercator je na zaključni prireditvi **31. Slovenskega oglaševalskega festivala - SOF** prejel laskavi naziv **Oglaševalec leta 2021**, za izvirnost in inovativnost nastopa na trgu. Nagrado podeljuje Slovenska oglaševalska zbornica. Mercator je s svojim inovativnim ter učinkovitim tržno komunikacijskim spletom prepričal strokovno žirijo in priznanje Oglaševalec leta osvojil po dveh desetletjih.

◆ Nacionalna strokovna nagrada Prizma

Nagrad **Prizma** je strokovna nagrada, ki jo Slovensko društvo za odnose z javnostmi podeljuje slovenskim organizacijam za odličnost izvedenih komunikacijskih programov. Med prejemniki nagrade sta bila dva projekta:

1. v kategoriji programi internega komuniciranja projekt **Znamka delodajalca - Povezani ustvarjamo najboljšo sosesko;**
2. v kategoriji specifični komunikacijski programi projekt **Upravljanja sprememb ob prenosu lastništva družbe Mercator.**

Izjava o upravljanju družbe

Izjava o upravljanju družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. je skladno s 5. odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju: ZGD-1) sestavni del Letnega poročila za leto 2022.

Upravljanje družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. temelji na zakonskih določilih in dobri poslovni praksi.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nima sprejetega kodeksa o upravljanju.

Opis glavnih značilnosti notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. pripravlja računovodske izkaze **v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP)**. Družba zagotavlja, da so finančno stanje, uspešnost poslovanja in denarni tokovi prikazani pošteno glede na dejanske učinke poslovnih dogodkov.

Notranje kontrole, ki jih je družba vzpostavila in jih izvaja na vseh ravneh, so usmeritve in postopki, da bi obvladovala tveganja, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi. Notranje kontrole na področju računovodenja so namenjene obvladovanju tveganj, predvsem glede:

- verodostojnosti računovodskih podatkov, ki temeljijo na verodostojnih knjigovodskih listinah, dokazilih o obstoju poslovnih dogodkov, iz katerih so nedvoumno razvidni vsi podatki, pomembni za njihovo pravilno knjigovodsko evidentiranje;
- pravilnosti računovodskih podatkov, ki so pred objavo ustrezno preverjeni, pri čemer kontrole potekajo na več nivojih s primerjavo in usklajevanjem podatkov analitičnih knjigovodstev s podatki v knjigovodskih listinah kot tudi s podatki poslovnih partnerjev ali z dejanskim fizičnim stanjem sredstev ter z usklajevanjem med analitičnimi knjigovodstvi in glavno knjigo;
- popolnosti in pravočasnosti računovodskih podatkov, ki ju zagotavljamo z enotnimi računovodskimi politikami ter z natančno določenimi postopki in roki evidentiranja, ki so zapisani v računovodskem pravilniku in drugih internih aktih družbe, zelo pomembno pa je tudi ustrezno razmejevanje pristojnosti in odgovornosti.

Pomembno vlogo pri zagotavljanju kakovostnih računovodskih informacij z vidika uporabe sodobne tehnologije predstavlja informacijski sistem. Družba kot **osrednji informacijski sistem** uporablja **SAP**, ki je ustrezno integriran z drugimi informacijskimi rešitvami družbe. Ustreznost delovanja SAP-a in vanj vgrajenih internih kontrol letno preverjamo v sodelovanju s pooblaščenimi zunanjimi izvajalci.

Tveganja, ki se pojavljajo pri računovodskem poročanju, zmanjšujemo tudi:

- z dobrim notranjim informiranjem in obveščanjem;
- z jasnimi računovodskimi usmeritvami in njihovo dosledno uporabo;
- s poenotenimi računovodskimi politikami na ravni Skupine Fortenova;
- s stalnimi izboljšavami organizacije računovodske funkcije;
- s pravočasno pripravo, ustrezno podrobno obravnavo in vsebinsko zasnovo izkazov, ki so podlaga za poslovno odločanje;
- z obsežnimi razkritji in pojasnili;
- z rednimi notranjimi in zunanjimi revizijskimi pregledi poslovnih procesov in poslovanja.

Vse to je izvedljivo le s strokovnimi, natančnimi in doslednimi zaposlenimi, ki spoštujejo zakonodajo in Mercatorjeve vrednote, zato veliko skrb namenjamo njihovem rednemu usposabljanju. Omogočamo jim interno in eksterno strokovno usposabljanje ter usposabljanje na področju mehkih veščin.

V nadaljevanju poglavja je predstavljeno delovanje notranje revizije.

Na dan 31. 12. 2022 družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nima izdanih vrednostnih papirjev niti vrednostnih papirjev s posebnimi kontrolnimi pravicami, prav tako nima določenih omejitev glasovalnih pravic.

Pravni posli med družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. in edinim družbenikom, družbo Fortenova grupa d. d. in z njo povezanimi družbami

V skladu s 545. členom ZGD-1 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. pripravila Poročilo o razmerjih s povezanimi družbami v letu 2022, v katerem so navedeni vsi pravni posli, ki jih je družba sklenila v letu 2022 z družbo Fortenova grupa d. d. ali z njo povezano družbo ter ugotovila, da ni v letu 2022 sklenila nobenega pravnega posla, ki bi imel škodljive posledice za delovanje družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. Prav tako med obvladujočo in odvisnimi družbami v tem obdobju ni bilo nobenega pravnega posla, sklenjenega na osnovi obveznega navodila. Skladno z določili 545. in 546. člena ZGD-1 obvladujoča družba ni uporabila svojega vpliva tako, da bi pripravila odvisno družbo do tega, da bi zase opravila škodljiv pravni posel ali da bi nekaj storila v svojo škodo. Prav tako družba ni storila ali opustila nobenih dejanj na pobudo oziroma v interesu teh družb.

Notranja revizija

Notranja revizija družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. je integrirana z Notranjo revizijo Skupine Fortenova, katere naloga je dajanje zagotovil glede ustreznosti upravljanja tveganj in notranjih kontrol, družb Skupine Fortenova. Neodvisnost in nepristranskost Notranje revizije družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. je vzpostavljena na način da organizacijsko poroča predsedniku posloводства v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o., funkcijsko pa je ločena od ostalih področij družbe in poroča preko izvršnega direktorja za revizijo in tveganja Skupine Fortenova Upravnemu odboru Skupine Fortenova in Komisiji za revizijo in tveganja.

Notranja revizija družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. deluje v skladu s Hierarhijo pravil delovanja notranjega revizorja in dela skladno z Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju, Kodeksom poklicne etike notranjih revizorjev ter Kodeksom notranjih revizijskih načel.

Notranja revizija je pri določanju ciljev, področij in obsega notranjega revidiranja, uspešnosti in poročanja neodvisna. Zaposleni, ki opravljajo naloge notranjega revidiranja, v skupini ne opravljajo nobenih drugih nalog, ki bi lahko povzročile nasprotje interesov in ogrozile njihovo objektivnost.

V letu 2022 je Notranja revizija družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. skupaj z Notranjo revizijo Skupine Fortenova uspešno zaključila 11 planiranih notranjih revizijskih pregledov in 3 izredne notranje revizijske preglede procesa v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. Poleg tega je Notranja revizija družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. samostojno izvedla ali sodelovala pri izvedbi še 12 načrtovanih notranjih revizijskih pregledov v drugih operativnih družbah znotraj Skupine Fortenova. Od skupno 3 izrednih notranjih revizijskih pregledov in izdanih poročil sta dve temeljili na prijavi preko sistema prijav spornega ravnanja »Povejmo«.

Družbeno odgovornost v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o., kakor tudi v vseh drugih delujočih podjetjih v Skupini Fortenova razumemo kot enega izmed temeljev nadaljnjega uspeha Skupine. Podpiramo kulturo odprtosti v skladu z najvišjimi standardi poštenosti in odgovornosti. Na pobudo delničarjev smo vzpostavili sistem prijav spornega ravnanja, ki smo ga poimenovali »Povejmo«. Nosilec aktivnosti je Notranja revizija družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Pravila v zvezi s tem smo zapisali v dokumentu »Politika spodbujanja k odgovornemu in poštenemu ravnanju«, ki je objavljen na spletu. Cilj politike je spodbuditi vse dobronamerne prijavitelje in jim omogočiti, da pogumno izrazijo kakršne koli skrbi, pomisleke in opažanja glede netransparentnega poslovanja ali spornih poslovnih praks v Mercatorju, da s hitrim reševanjem prijav preprečimo sporne poslovne prakse in kakršno koli škodo za družbo kot tudi Skupino, preden se zgodi, da vsem dobronamernim prijaviteljem zagotovimo zaščito pred morebitnimi povračilnimi ukrepi (zlasti šikaniranjem, nadlegovanjem ali ustrahovanjem) ter da z odgovornim obravnavanjem in reševanjem prijav še dodatno spodbudimo etično, moralno in pošteno ravnanje.

Zunanja revizija

Družba je skladno z Zakonom o gospodarskih družbah zavezana k reviziji računovodskih izkazov. Namen revizije je povečati stopnjo zaupanja uporabnikov računovodskih informacij. Revizor z ustreznimi revizijskimi postopki in metodami preveri računovodske izkaze in izrazi mnenje o tem, ali so v vseh pomembnih pogledih sestavljeni v skladu s primernim okvirom računovodskega poročanja.

Organi družbe

Pravila družbe o imenovanju članov organov vodenja ali nadzora ter o spremembah statuta

Organa družbe vodenja in nadzora sta poslovodstvo in skupščina.

Družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. je na dan 31. 12. 2022 vodilo tričlansko poslovodstvo, ki so ga sestavljali predsednik poslovodstva – generalni direktor in dva člana poslovodstva - direktorja. Število članov poslovodstva, način njihovega imenovanja in njihova pooblastila določa akt o ustanovitvi družbe.

Edini družbenik družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. je družba Fortenova grupa d.d., Ul. Marijana Čavića 1, 10000 Zagreb, Hrvatska.

Skupščina sklepa o zadevah, ki jih določata zakon in akt o ustanovitvi družbe.

Upoštevanje politike raznolikosti

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. v letu 2022 še ni sprejela posebnega dokumenta v zvezi s politiko raznolikosti, vendar si v praksi prizadeva k njenemu izvajanju glede naslednjih vidikov: spol, starost, izobrazba in poklicne izkušnje. Politiko raznolikosti, pravičnosti in vključenosti Skupine Fortenova je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. sprejela v letu 2023.

**VSAK VAŠ
NAKUP ŠTEJE**

**SKUPAJ PODPIRAMO SLOVENSKE
PRIDELOVALCE IN PREDELOVALCE.**

**POSLOVNO
POROČILO**

Vpliv gospodarskih razmer in konkurenčnosti na poslovanje

Gospodarske razmere v letu 2022

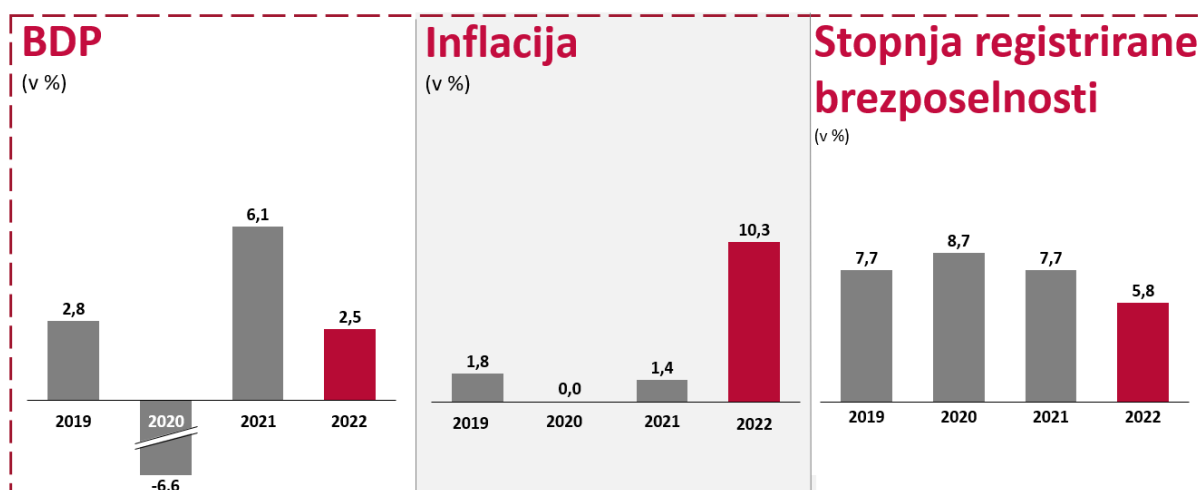
Kazalniki razpoloženja za evrsko območje so se novembra in decembra izboljšali, še vedno pa za zadnje četrletje nakazujejo možno krčenje gospodarske aktivnosti. Medčetrletna rast BDP evrskega območja se je ob visoki inflaciji, zaostrenih pogojih financiranja in nizkem zaupanju v tretjem četrletju precej upočasnila, v zadnjem četrletju pa glede na razpoložljive kazalnike le ta nakazuje upad aktivnosti. Kazalniki zaupanja (ESI, PMI) za evrsko območje so se sicer novembra in decembra ob popuščanju inflacijskih pritiskov, manjšem padcu naročil v industriji in porastu zaupanja nekoliko povečali, a ostajajo na nizkih ravneh. Vrednost sestavljenega kazalnika PMI je tako decembra že šesti mesec zapored ostala pod vrednostjo 50, kar je najdlje po letu 2013. Pri gospodarski klimi (ESI) je bilo decembra v primerjavi z mesecem prej zaupanje večje v vseh dejavnostih in med potrošniki, medletno pa je zaupanje ostalo precej manjše. Tudi v nemškem gospodarstvu se je razpoloženje decembra v primerjavi z mesecem prej ponovno izboljšalo, lfo kazalnik je zaznal več optimizma glede trenutnega poslovanja in aktivnosti v prihodnjih mesecih.

Podobno kot kažejo predhodne napovedi mednarodnih institucij, tudi ECB (Evropska centralna banka) pričakuje znatno upočasnitev gospodarske rasti evrskega območja leta 2023. Ob povečani negotovosti, visokih cenah, slabljenju kupne moči gospodinjstev, upočasnitvi svetovnega gospodarstva in strožjih pogojih financiranja naj bi se rast evrskega gospodarstva letos upočasnila z lanskih 3,4 % na 0,5 %, leta 2024 pa ob manjšem vplivu trenutnih zaviralnih dejavnikov zmerno okrevala na 1,9 %. Po kratki recesiji (zadnje četrletje 2022 in prvo četrletje 2023) naj bi gospodarska aktivnost v drugi polovici letošnjega leta okrevala, ko naj bi se po predpostavkah osnovnega scenarija energetski trg ponovno uravnotežil, negotovost zmanjšala, ozka grla v dobavnih verigah sprostila, realni dohodek zvišal, zunanje povpraševanje pa okrepilo. Inflacija (HICP) naj bi v naslednjih nekaj mesecih ostala visoka, saj na cene še naprej vplivajo pritiski iz proizvodne verige, pretekla deprecijacija evra in pomanjkanje delovne sile. Tekom leta 2023 pa naj bi se ob padcu cen energentov postopoma zniževala in se z lanskih 8,4 % letos upočasnila na 6,3 % ter leta 2024 na 3,4 %.

Ključni makroekonomski kazalniki na slovenskem trgu Mercatorjevega poslovanja v maloprodajni dejavnosti²

V Sloveniji so se tudi v zadnjem četrletju leta 2022 vrednosti nekaterih kazalnikov gospodarske aktivnosti znižale; gospodarska klima se je v zadnjih dveh mesecih leta 2022 izboljšala, a ostaja nižja kot leto prej. Potem ko je bil izvozni tržni delež blaga na trge EU tudi v tretjem četrletju leta 2022 medletno nižji, se je rast v izvoznem delu gospodarstva proti koncu leta še naprej umirjala. V Sloveniji smo v letu 2022 beležili padec BDP, in sicer za 3,6 odstotne točke v primerjavi z letom 2021, ko smo beležili rast BDP-ja. Rast smo beležili pri inflaciji, ki je v letu 2022 znašala 10,3 %, kar pomeni povečanje za 8,9 odstotne točke v primerjavi z letom 2021. Stopnja brezposelnosti je v letu 2022 znašala 5,8 %, in se je v primerjavi z letom 2021 znižala za 1,9 odstotne točke.

² Gospodarske razmere so komentirane na podlagi naslednjih virov podatkov: UMAR (Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj), ECB (Evropska centralna banka), S&P (bonitetna agencija Standard&Poor's), statistični uradi posameznih držav, IMF (Mednarodni denarni sklad), tržno raziskovalno podjetje Nielsen in EC (Evropska komisija).

Vpliv tržne situacije na potrošnjo: Razpoloženje potrošnikov³ v Sloveniji se je, ob koncu leta 2022, na mesečni ravni izboljšalo, na letni pa poslabšalo. Na mesečni ravni so se izboljšala, na letni ravni pa poslabšala pričakovanja glede finančnega stanja v gospodinjstvu, glede gospodarskih razmer v državi, glede večjih nakupov in trenutno finančno stanje v gospodinjstvu. V letu 2022, se glede na četrtno dinamiko, ocenjuje 4,7 % letno rast BDP. Košarica življenjskih potrebščin je bila decembra medletno dražja za 10,8 %. Cenejšje energente je nadomestila pospešena rast cen storitev, še posebej v zdravstvenih, gostinskih in športnih dejavnostih. Domača potrošnja ostaja solidna. Registrirana brezposelnost je bila na letni ravni izredno nizka. Rast plač se je še naprej krepila⁴. Gospodarsko razpoloženje se je decembra 2022, na mesečni ravni izboljšalo (+2,4%), na letni ravni pa znižalo (-3,8%). Na mesečno zvišanje gospodarskega razpoloženja je najbolj vplival kazalnik zaupanja med potrošniki, na letno poslabšanje pa kazalnik zaupanja v predelovalne dejavnosti⁵.

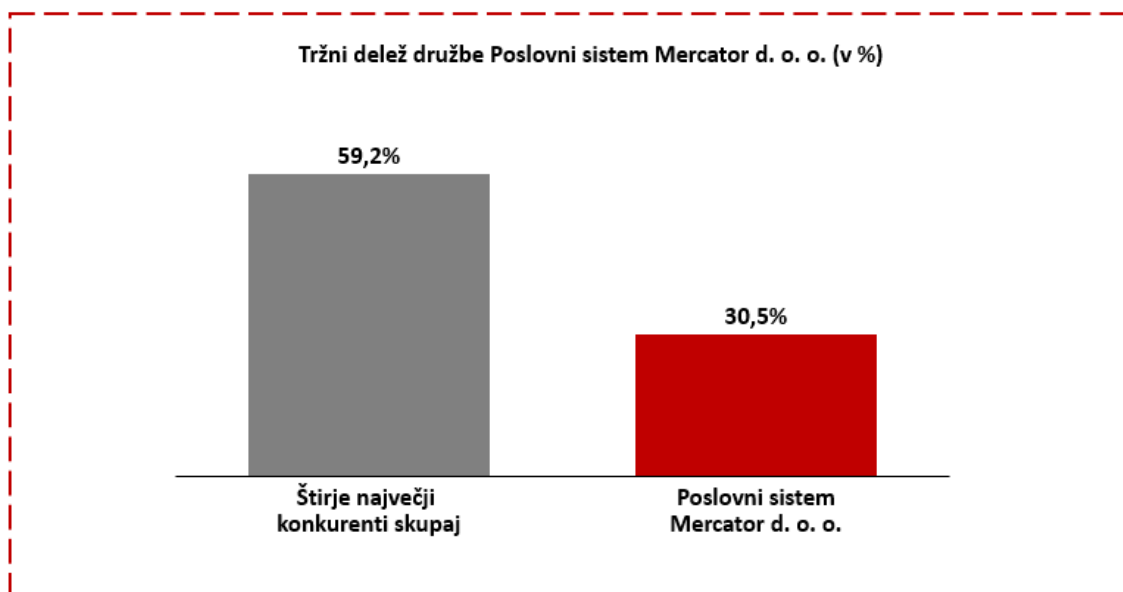
Konkurenčno okolje: Poleg klasičnih trgovcev (Mercator, Spar, Tuš) tudi ostale večje trgovske verige (Hofer, Lidl in Eurospin) ustvarjajo pomemben tržni delež. V Sloveniji sodobna trgovina pokriva 93 % trga⁶.

³ SURS (Statistični urad Republike Slovenije): Mnenje potrošnikov, Slovenija, december 2022

⁴ Banka Slovenije: Napovedi makroekonomskih gibanj v Sloveniji, december 2022

⁵ SURS: Gospodarska klima, Slovenija, december 2022

⁶ Valicon, Merjenje tržnega deleža z anketno metodo, december 2022

◆ Prodajni formati

V družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. aktualnim tržnim trendom sledimo z nenehnim razvojem svojih prodajalnih ter hitrim uvajanjem sodobnih tehnoloških rešitev. Vse pomembnejši postaja intenziven razvoj novih konceptov trgovin, ki v skladu s tržnimi trendi v ospredje postavlja priročnost, hitrost, vrednost za denar ter možnost izbire lokalnih ter ekoloških izdelkov. Vedno bolj je v ospredju tudi povezanost klasične trgovine in spletnega nakupovanja. Kupci v vsakem trenutku pričakujejo brezhibno, celovito nakupovalno izkušnjo bodisi na spletu ali v fizični trgovini.

Ključna je torej osredotočenost na kupca, ki mu želimo ponuditi najboljše izdelke in storitve v sodobno oblikovanem prodajnem okolju, na čim večjem številu lokacij.

V letu 2022 so potekala vlaganja v obnovo in širitev maloprodajne mreže. Največji poudarek je bil na **prenovah obstoječih Market enot**, na novo odprta je bila ena enota. Prenovljene Mercatorjeve prodajalne kupcem omogočajo sodobnejše nakupovalno okolje, strukture blagovnih skupin in storitve pa so prilagojene najnovejšim trendom. Vse bolj v ospredje prihaja kombinacija strežnega in samopostrežnega načina prodaje, predvsem na oddelkih kruha in delikatese. Pospešeno se, tudi v manjše formate, uvajajo samopostrežne blagajne. Le-te omogočajo kupcem hiter in učinkovit zaključek nakupa.

Marketi **Shopping Murska Sobota, Nove Fužine 8, Gameljne, Dravograd, Loka Črnomelj in Gotna vas** so s celovito prenovo dobili novo, moderno podobo, večje oddelke svežih programov, širšo ponudbo ter prijetno nakupovalno okolje z novo grafično podobo ter izpostavljeni projekti. Z vidika ponudbe so še posebej v ospredju bogato založeni oddelki svežega programa, pekarna s samopostrežbo kruha, delikatesa, v dveh enotah pa tudi toploteka. Enotam se je ob prenovi delno povečal tudi prodajni prostor.

Prenova marketa Črnomelj

V sklopu marketov je bil v letu 2022 **odprt nov, sodoben market Moste Žirovnica**. V prodajalni, ki se razprostira na skoraj 400 kvadratnih metrov površin, so v ponudbo vključene številne novosti kot so: toploteka, ponudba pripravljene hrane za malico (sendviči, solate, slaščice,..), več lokalnih izdelkov, ponudba pizze in ostalih toplih izdelkov, primernih za takojšnjo zaužitje.

Prenova marketa Moste Žirovnica

Sestava trgovin po prodajnih formatih na dan 31. 12. 2022

Upravljanje blagovnih skupin

V obdobju 1-12 2022 smo z aktivno podporo domačim dobaviteljem ter promocijo domače in lokalne ponudbe v Mercatorjevih prodajalnah nadaljevali podpiranje lokalnemu gospodarstvu.

Nadaljevali smo z izobraževanji naših zaposlenih kar je doprineslo k kakovosti storitve na samem prodajnem mestu. Naša celostna ponudba je temeljila na kakovosti ter uvajanju uveljavljenih tržnih trendov, upoštevajoč vse nove zakonodajne smernice. S stalnim spremljanjem trga in razmer, trendov smo bili nenehno usmerjeni k zadovoljstvu našega potrošnika in spodbujanju pozitivne uporabniške izkušnje ter ciljem spodbujanja ponavljajočega nakupa, zvestobe kupcev.

Velik napredek smo naredili v sklopu spletnega poslovanja in s tem stopili še korak dlje upoštevajoč trende v smeri digitalizacije sveta.

Ključne kakovosti upravljanja blagovnih skupin so bile še naprej usmerjene k doseganju naslednjih ključnih ciljev:

- dograditi kakovostno linijo trgovskih znamk in zagotoviti najboljšo vrednost za denar;
- pripeljati nove raznovrstne artikle neživilskega segmenta;
- vzdrževati in dopolnjevati ponudbo lokalnih, domačih izdelkov;
- kakovostno in gospodarno upravljati sezonske in borzne izdelke;
- spremljati konkurenčne cene izdelkov znanih blagovnih znamk in trgovskih znamk ter zagotoviti konkurenčnost;
- zagotoviti atraktivno ponudbo v pospeševalno-prodajnih aktivnostih ter dati poseben poudarek na pospeševanju aktivnosti vezanih na lojalnost Pika;
- učinkovito upravljati prodajni prostor do nivoja izdelka;
- zagotavljati in nadgraditi storitve na samem prodajnem mestu, z glavnim poudarkom na naših svežih oddelkih.

Trženje in programi zvestobe

Programi zvestobe in blagovne znamke⁷

Programi zvestobe omogočajo Mercatorju dragocen vir podatkov o potrošniških navadah kupcev in razumevanju njihovega obnašanja na vseh trgih poslovanja. Podatki več kot **750 tisoč aktivnih imetnikov kartic zvestobe** v Sloveniji omogočajo pripravo segmentacije kupcev in prilagajanje na trende posameznega trga. Kupci lahko izbirajo med različnimi tipi kartic, ki najbolj ustrezajo njihovem načinu nakupovanja in varčevanja. Hkrati pa razvijamo inovativne, mobilne in plačilne storitve.

Aktivni kartičarji	Program zvestobe	Blagovna znamka
757.713		

Trženje

V letu 2022 smo se v trženjskih projektih osredotočili predvsem na diferenciacijo blagovne znamke Mercator, ki je izražena v petih stebrih diferenciacije, ki so tudi osnova postavljene trženjske strategije Mercator.

Diferenciacija kot ključna komparativna prednost se nanaša na naslednja področja:

- **Moj najboljši sosed, dobro nas družijo**
- **Najboljši omnichannel, prihodnost nakupovanja je tu**
- **Odlični v delikatesi in pekarni**
- **Nakup v Mercatorju se splača**
- **Za sprotne in velike nakupe**

Gre za stebre diferenciacije, na osnovi katerih so pripravljene tudi trženjski projekti, ki so predstavljeni v nadaljevanju.

Projekti iz trženjske strategije

Vsak vaš nakup šteje

V jeseni smo s kampanjo **Vsak vaš nakup šteje** in vključevanjem dobaviteljev podpirali slovensko živilsko-pridelovalno industrijo. Sporočilo kupcem je vezano na ugodnosti, ki jih prejmejo z nakupi s tedenskimi akcijami, popusti, podeljevanjem pik, programi zvestobe, ugodnostmi kot je Trajno znižano in ostalimi akcijami pri nas.

⁷ Aktivni kartičar je tisti, ki je v zadnjih 12 mesecih opravil vsaj 1 nakup.

Prav tako je sporočilo vezano tudi na izpostavljanje nakupov domače ponudbe, saj z vsakim nakupom kupci pomagajo ohranjati lokalno živilsko-pridelovalno industrijo in s tem podpirajo slovenske pridelovalce in proizvajalce. Kako pomembna je samooskrba v teh zahtevnih časih, pa so pokazala aktualna dogajanja. V skupni kampanji so se nam pridružili naši dobavitelji Mlekarna Planika, Kmetija Jarkovič, Panvita, Celjske mesnine in Pekarna Grosuplje v glavnem delu oglaševanja, drugi oglaševalci pa v spletni komunikaciji. Oglaševalsko kampanjo smo zaokrožili z večjimi medijskimi hišami tudi z vsebinskim sodelovanjem, kjer smo odpirali aktualne teme s sogovorniki. Mercator odkupuje daleč **največ slovenskih izdelkov**, kar **300.000 ton letno**, v ponudbi imamo preko **20.000 slovenskih izdelkov**, sodelujemo z več kot s **5.000 kmetijami** in smo prisotni po vsej Sloveniji. Najbolj kakovostna hrana je hrana lokalnega izvora, zaradi krajših transportnih poti pa je tudi bolj sveža. Z izbiro lokalnega podpiramo lokalno gospodarstvo, domačega kmeta in podeželje. Izbira hrane iz naše okolice pa spodbuja tudi samooskrbo, ki je v teh časih še toliko bolj pomembna.

Ko nas poveže dobra hrana, smo vedno v najboljši družbi

Ob dobri hrani stečejo dobri pogovori in se rodijo dobre ideje. Ob dobri hrani nastanejo dobri trenutki, ki nas povežejo. Zato se vedno radi zberemo ob domačem omizju v dobri družbi samih dobrih ljudi. Da pozdravimo življenje in se v živo družimo s tistimi, ki jih imamo najraje. Z družino, s prijatelji, s sosedi. Mercator je edini slovenski trgovec, ki že od vedno intenzivno povezuje lokalne proizvajalce, male kmetije in domače dobavitelje z domačimi kupci. Tako že desetletja nastaja trdna vez, ki nas vse skupaj druži skozi dobro in kakovostno hrano. Če pravijo, da gre ljubezen skozi želodec, gre pravo prijateljstvo in zavezništvo še toliko bolj. Živimo za trenutke, ko smo lahko skupaj, ko se zopet z veseljem družimo, ko se pogovarjamo, se poslušamo, razumemo in spoštujemo. Ko se iskreno nasmejimo, ali pa kdaj tudi iskriivo sporečemo. Le zato, da se lahko zopet pobotamo, da rastemo kot ljudje in kot družba. Zato praznujemo in pozdravljamo dobro družbo tudi v Mercatorjevih komunikacijah, kjer smo za mizo povabili mnoge zanimive Slovenke in Slovence, ker se dobro poznamo in ker dobro sodelujemo že vrsto let.

Radi imamo domače

V okviru projekta Radi imamo domače smo še naprej sledili dolgoročno zastavljenim ciljem – podpora lokalnemu gospodarstvu s težnjo po krepitevi stopnje samooskrbe, višji nivo zavedanja potrošnikov o pomenu nakupov domačih, lokalnih izdelkov ter rast in razvoj kategorije Radi imamo domače, s poudarkom na liniji izdelkov trgovske znamke. Slednje smo zaobjeli v dveh ATL kampanjah - To so naše police in Vsak vaš nakup šteje.

Kampanja »Radi imamo domače«

V letu 2022 smo razvili več kot 20 novih izdelkov Radi imamo domače in jih predstavili javnosti preko različnih komunikacijskih kanalov (družbena omrežja, tisk, katalog), tudi sicer je bila ponudba domačih izdelkov redno prisotna v tedenskih letakih.

Projekt »Več se vrača, več se plača«

»Več se vrača, več se plača«

Tudi v letu 2022 smo nadaljevali s kampanjo »Več se vrača, več se plača«. Z njo smo tekom leta kupce seznanjali, da se nakup v Mercatorju res splača, saj kupci lahko pri nas najdejo številne ugodnosti, prihranki pa se jim povrnejo tudi z zvesto uporabo Pika kartice. V sklopu projekta smo dali fokus na dve aktivnosti, in sicer **Pika bonus** za pridobitev kupona ugodnosti in **Več se splača**, kjer je bil fokus na velikih in še večjih količinskih popustih, brezplačnih izdelkih, MAXX družinskih pakiranjih in še veliko več.

Asortiman

Moje znamke

Tekom leta 2022 je Mercator z prodajnimi aktivnostmi dobaviteljeve izdelke z oznako Moje znamke podprl z nagradnimi igrami. Podprli smo jih z tremi nagradnimi igrami na temo športnih aktivnosti, prva nagradna igra na temo smučanja, druga kolesarjenje in tretja nogomet. Izdelki so na Mercatorjevih policah označeni tekom celega leta.

»Moje znamke«

Mali šef Slovenije 2022

V Mercatorju se zavedamo, kako pomembno je, da vzpodbujamo mlade k zdravim življenjskim navadam ter k odgovornemu prehranjevanju. Zato smo tudi letošnjo pomlad skupaj s POP TV pripravili že četrto sezono oddaje **Mali šef Slovenije** za katero smo leta 2019 prejeli nagrado za inovativnost mednarodnih medijskih združenj NAPTE in CEETV. Vsaki od osnovnih šol, ki je s svojo ekipo sodelovala, smo s finančnimi sredstvi pomagali uresničiti njihove projekte za boljše počutje učencev. Za projekt smo v letu 2020 in 2021 dobili tudi dve zlati priznanji na Slovenskem oglaševalskem festivalu (SOF) in srebrno nagrado Effie v letu 2021. V letu 2022 smo

s projektom nadaljevali tudi v jesenskem terminu na digitalnih kanalih, pod imenom Mali šef izživ, kjer smo tudi v teh oddajah posameznikom, ki so poslali svoj video recept izbrali finaliste in jim podarili finančna sredstva.

Lojalnostni programi

V letu 2022 smo na področju asortimana ponudbo v Mercatorju obogatili z atraktivnimi programi zvestobe. Tako smo kupcem omogočili nakupe nepogrešljivih vakumskih posod Zwilling in posteljnega programa Vitapur Ecosleep z visokim popustom in izvedli tri otroške programe zvestobe »Mini pustolovščine National Geographic«, »My Fixeez« in »Pravljčna vasica 2«.

Lojalnostni programi

Trgovska znamka

Leto 2022 smo obeležili s simbolično in hkrati dobrodelno aktivnostjo. Na prvi delovni dan smo ljudi na ulicah večjih mest po Sloveniji presenetili z brezplačno **kavo Minute**, da bi jim tako simbolično zaželeli dober začetek leta. Najbolj pa so se kave razveselili v bolnišnicah. Januar smo nato pospremili še z bolj zdravimi navadami in s promocijo izdelkov **Bio Zone**, za katere pravimo, da so dobri tako za nas, kot za naravo.

Trgovska znamka

Pomlad pa smo pospremili s kampanjo za izdelke to-go naše znamke **Minute**. S spotom smo naslovili mlajšo generacijo, saj je v kampanji nastopil njihov idol Bojan Cvjetičanin.

April je bil v znamenju lansiranja naših novih **Lumpi junakov**. Na police smo postavili prve bele embalaže z Lumpi junaki na izdelkih priznanih blagovnih znamk. Junija smo junake oblikovali tudi v maskote in se otrokom predstavili na **Čarobnem dnevu**. Širše pa smo nove Lumpi junake zapeljali z dobavitelji oktobra in pripravili tudi novinarsko konferenco, kjer smo s predstavniki podjetij predstavili prednosti medsebojnega sodelovanja pri nagovarjanju pomembnih družbenih tem, kot so razvoj otrok in trajnostni razvoj. V sklopu projekta smo zastavili nov natečaj za otroke Ustvari svoje Lumpi gledališče in na ta način nadaljevali s spodbujanjem kreativnosti pri otrokih, tako posameznikov kot pri vrtcih. Tekom leta pa smo potencialne člane vztrajno nagovarjali k včlanitvi v Klub Lumpi, ki zaokrožuje ponudbo otroškega sveta v Mercatorju.

Bele embalaže z Lumpi junaki

Tekom poletja je na naših policah zaživelo kar nekaj novih izdelkov. Najprej smo oblikovali novo znamko izdelkov **Minute Chef's Choice**, s katero v okviru toploteke, danes pa že širše, ponujamo izdelke po izboru chefa iz Maxima Petra Kovača. V znamki Mercator imamo ponovno testenine priznanega slovenskega proizvajalca. Poleti smo se lahko sladkali tudi z novimi okusi sladoledov **Gelatissimo** in 220 gramskimi čokoladami **Finesse**. Za osvežitev pa smo dobili tudi dve novi znamki piva **Klaas Bier** in **Magnus**.

»Minute Chef's Choice, Gelatissimo, Finesse«

Z mislijo na zdravje pa smo novembra podprli aktivnost **Movember** in na trg dali prav posebno serijo jajc naše trgovske znamke **Mercator**, ki je kupce pozivala k samopregledovanju.

S trgovsko znamko pa smo bili aktivni tudi na področju sponzorskih dejavnosti. Naše izdelke **Active Zone**, primerne za športne in aktivne ljudi, smo predstavili v sklopu promocij in kolesarskega dogodka L'Etape by Tour de France z našim kolesarjem Matejem Mohoričem. Pripravili pa smo tudi kampanjo v podporo našemu sponzorstvu OKS ob Olimpijskih igrah v Pekingu.

Proti koncu leta smo podprli tudi Ljubljanski maraton in Lumpi tek. Za konec pa otrokom postregli še s prvo Mercatorjevo risanko z Lumpi junaki.

»Ljubljanski maraton«

Hipermarket Šiška, Kranj Primskovo in Maxi gourmet market

Za najpomembnejše Mercatorjeve hipermarkete Šiška, Kranj Primskovo in Maxi gourmet market smo pripravili posebne mesečne letake in aktivnosti, kot so cvrtje krofov na prodajnem mestu. Za hipermarket Rudnik smo oblikovali poseben letak ob otvoritvi razširjenega nakupovalnega centra Supernova Rudnik, za hipermarket Kranj

Primskovo organizirali tradicionalno praznovanje rojstnega dne, v Mariboru pa skupaj z najemniki Mercator centra izdali knjižico s popusti in ugodnostmi.

V juniju smo se pridružili največjemu japonskemu festivalu v Sloveniji. V Maxi gourmet marketu, ki je prejemnik certifikata Japanese Food Supporter in ki velja za prostor, kjer se z okusi lahko sprehodimo okoli sveta, smo pripravili široko in pestro izbiro kakovostnih izdelkov japonske kuhinje, degustacijo japonskih jedi ter prikazali avtentično japonsko ustvarjalnost in kulturo.

V jesenskih mesecih smo z Dramo strnili vrste v projektu Drama v Maxiju, s katerim smo ljubiteljem gledališke umetnosti ponudili enkratno doživetje s performansom Polenta. Zasnovan je na notranjem monologu igralke, ki udeleženke popelje na sprehod od Drame v trgovino Maxi gourmet market, prek slušalk pa vsakega nagovarja, naj skozi vizualni prizor, ki ga gleda, in zvočni posnetek, ki ga posluša, sestavlja svojo zgodbo in ji skozi asociacije daje čisto svoj pomen. Premierni uprizoritvi v začetku oktobra sta sledili še dve ponovitvi.

Program zvestobe Pika

V Sloveniji vseskozi povečujemo število aktivnih kartičarjev in prav tako ostajamo najboljši program zvestobe po percepciji kupcev. Stalno uvajamo nove digitalne storitve in prednosti, med drugim ostajamo edini živilski trgovec s plačilno kartico na telefonu.

V letu 2022 smo izvedli naslednje aktivnosti na področju programa zvestobe Pika:

- Personalizirane CRM kampanje za različne segmente Pika imetnikov glede na njihove nakupne navade, članstva v klubih in v sodelovanju z dobavitelji. S pomočjo skrbno izbrane baze naših imetnikov Pika kartice smo dosegli želene prodajne učinke.
- Uvedba nakupov na obroke tudi za živila: imetniki plačilne Pika kartice lahko od novembra 2022 v vsaki Mercatorjevi živilski prodajalni kupijo na obroke brez obresti ali stroškov celoten prodajni program, tudi živila. Tako pomagamo olajšati nakupe in razbremeniti družinske proračune.
- V letu 2022 smo s kampanjami pospeševanja uporabe mobilne aplikacije Moj M dosegli več kot 30% rast. Izvedli smo različne kampanje kot so:
 - modro Pika kartico je sedaj možno naročiti tudi znotraj mobilne aplikacije Moj M;
 - uvedba ekskluzivnih Moj M kuponov;
 - nadgradnja mobilne aplikacije Moj M: preureditev prikaza kuponov in e-nalepk, ki je uporabnikom bolj prijazen in pregleden;
 - dodatno smo implementirali prostor za igrice in izvedli prvo igrico na temo Pravljica v vasca.
- Novoletna zahvala Pika imetnikom s personaliziranim prihrankom: Pika imetniki s ciljno privolitvijo, so ob koncu leta 2022 prejeli personalizirano elektronsko sporočilo z zahvalo za njihovo zvestobo in podatkom o njihovem prihranku s Pika kartico v letu 2022.
- Pika revija: izdali smo tri revije Pika, dve reviji Pika junior in dodatek Pika Junior k tretji reviji Pika. Revije vsebujejo veliko zanimivih, enostavnih in zahtevnejših receptov. Vsebujejo še vrsto zanimivih člankov z nasveti, predlogi in idejami ter še več. V revijah so objavljeni tudi kuponi za dodatne pike.

Digitalni projekti in inovacije

Na digitalnih kanalih je bila v letu 2022 izvedena komunikacija v podporo ključnim projektom v Mercatorju. Poleg podporne vloge pa velja izpostaviti še naslednje razvojne produkte:

- **M Soseska.tv:** vsebinska platforma temelji na video vsebinah, ki je bila lansirana v februarju 2021 je obogatena z novimi vsebinami. Objavili smo nove oddaje Tik Tak obrok (Vital, TikTok chefov, s cheфом Kenijem Koyamo, Sladke ideje, Naj slovensko pecivo, Pice kraljice, Diši po žaru, Ska), nove epizode Rdeče in črno z Vesno Milek in Malo bolj kulturno, risanke Lumpi dogodivščine, V hribe z Radovedno sosedo, Prvič mama 2, MTikTok Chef akademija in Pozor čist hud pes! Pripravili smo tudi vadbe za naše zaposlene - Hitri fit triki na delovnem mestu. Razvojno smo platformo dopolnili še z Mailchimp obveščanjem, dodali nove izpostavitve za sponzorje oddaj in različne izboljšave uporabniške izkušnje na strani. Vsebine M Soseske smo povezali tudi preko NFC z inovativno skodelico za kavo - Mystery Cup, kjer se uporabniku vsako jutro, če prisloni telefon ob čip, pojavi

neka vsebina M Soseske ali prejmejo kupon ugodnosti. M Soseska je tudi v 2022 prejela veliko priznanj s strani strokovne javnosti, in sicer na različnih festivalih: tri nagrade na festivalu WEBSI, dve nagradi na festivalu So Mo BORAC in ena nagrada na festivalu Hrvaško društvo za odnose z javnostmi. Tudi zaradi M Soseske je Mercator postal Oglaševalec leta na Slovenskem oglaševalskem festivalu.

- **Spletna trgovina Mercator:** Mercator je v letu 2022 nadaljeval s strateškim projektom prenove spletne trgovine in z digitalno preobrazbo podjetja. V komunikaciji smo sporočali glavne prednosti pred konkurenco, posebne popuste in ugodnosti, naredili »digital only« (slo. samo digitalna) kampanji spomladi za piknik in pred novim letom za praznike. Izvajali smo tudi nagradne igre.
- **Moj M:** v aplikaciji Moj M smo izvedli aktivacijo podpore športnikom v času olimpijskih iger, ekskluzivno objavili novi album Jana Plestenjaka, v praznični kampanji prvič uvedli gamification - igrico z bogatimi nagradami ter v aplikaciji objavljali »in app only« (slo. samo v aplikaciji) nagradne igre.
- **Mtiktok akademija:** tudi v letu 2022 smo nadaljevali z vpisi novih članov. Spremenili smo mehaniko pridobivanja zaslužka z objavami, ki je sedaj bolj enostavna in dejansko omogoča, da vsak teden en sodelujoči član akademije zasluži s pripravo vsebine za naš kanal. Nadaljevali smo sodelovanje z vplivnežema Robertom Kladnikom in Kuxalo. V povezavi z M Sosesko MTikTok chef akademijo pod mentorstvom Bruna Šulmana, smo razglasili zmagovalca Masterchefa Slovenije 2021.

Zaposleni

Usmerjeni smo v doseganje poslovnih ciljev s kompetentnimi, zadovoljnimi in motiviranimi zaposlenimi. Za uspešno izpolnjevanje teh ciljev so ključna naslednja izhodišča delovanja: **osredotočenost na kupca, učinkovitost, agilnost in ekspanzija.**

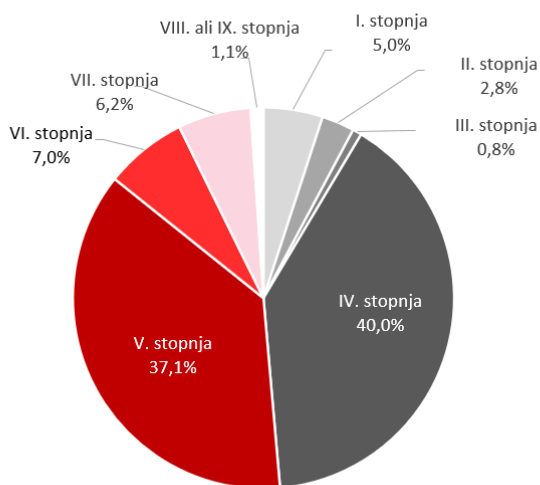
Ker se zavedamo, da zaposleni ustvarjajo dodano vrednost za Mercator, sledimo naslednjim strateškim smernicam upravljanja z zaposlenimi:

- razvoj zaposlenih;
- upravljanje talentov;
- delovna uspešnost ter nagrajevanje;
- kompetence.

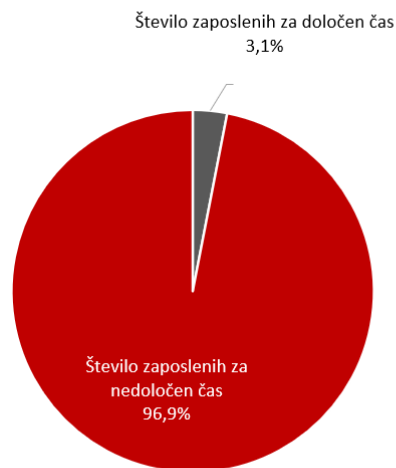
Aktivnosti na kadrovskem področju združujemo pod sloganom blagovne znamke delodajalca:

»POVEZANI USTVARJAMO NAJBOLJŠO SOSESKO«

Zaposleni glede na stopnjo izobrazbe na dan 31.12.2022

Zaposleni glede na status zaposlitve na dan 31.12.2022

Okoljska politika

Okoljska politika podpira trajnostno strategijo družbe in določa način delovanja, ki omogoča nenehno izboljševanje sistema ravnanja z okoljem in zmanjševanje naših vplivov na naravno okolje, v katerem delujemo.

V družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. se zavezujemo, da bomo preprečevali in zmanjševali onesnaževanje in negativne vplive na okolje skozi celoten življenjski cikel naših izdelkov in storitev, s poudarkom na področju zmanjševanja odpadkov in emisij ter rabe surovin in energije.

Sistem ravnanja z okoljem okolja

Pri izvajanju poslovne dejavnosti porabljamo naravne vire, kot so energenti, materiali, voda, ki so vhodi v sistem, pri tem pa nastajajo različne vrste odpadkov, emisije, odpadne vode, ki so izhodi iz sistema. Pri sistemu ravnanja z okoljem obravnavamo posamezne okoljske vidike (npr.: električna energija, energenti za ogrevanje, pogonska goriva), ki so združeni v okoljske teme (npr. energija). Okoljski vidiki lahko vplivajo na okolje in so okolju škodljivi ali koristni.

V družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. se tako zavedamo, da z opravljanjem svoje dejavnosti, predvsem z vidika rabe energentov in emisij toplogrednih plinov, ki pri tem nastanejo, prispevamo tudi k nastanku podnebnih sprememb. Skladno z našim ciljem zniževanja rabe energije izvajamo vrsto ukrepov in aktivnosti.

Na podnebne spremembe v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. vplivamo tudi posredno preko blaga, ki ga ponujamo našim kupcem. V naši ponudbi stalno povečujemo delež lokalnih izdelkov, katerih dobavna pot je krajša in emisije toplogrednih plinov zato manjše, kot pri izdelkih iz bolj oddaljenih krajev. Kupci z izbiro teh izdelkov pripomorejo k manjšemu vplivu na podnebne spremembe.

Že vrsto let vztrajno prizadevamo za trajnostno rabo surovin, zato smo tudi v letu 2022 v sodelovanju s poslovnimi partnerji izvajali aktivnosti in projekte za ozaveščanje potrošnikov glede pomembnosti inovativne in ponovne uporabe, recikliranja in krožnega gospodarstva za preprečevanje nastajanja odpadkov ter ohranjanje naravnih virov in surovin.

◆ Nepremičninska dejavnost in razvoj prodajne mreže

V letu 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. skladno s planom investicij prioritarno izvajala prenove maloprodajnih enot. Tako smo v letu 2022 **odprli 1 novo prodajalno market programa, izvedli 6 večjih prenov prodajaln market programa in 15 manjših prenov prodajaln market programa ter 5 veleprodajnih enot (C&C).**

Iskali in ocenjevali smo tudi nove potencialne lokacije za širitev Mercatorjeve maloprodajne mreže. Aktivnosti so potekale tudi na področju prodaje poslovno nepotrebne premoženja kot tudi iskanju investitorjev, ki bi za potrebe Mercatorja zgradili oz. pridobili trgovske površine in jih nato ponudili Mercatorju v najem.

Projekt Alpin (izvedba razvojnih projektov in monetizacija nepremičnin)

V letu 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nadaljevala s projektom Alpin, h kateremu je pristopila konec leta 2020. Namen projekta je izbrati primerne investitorja oz. vlagatelja za poslovno sodelovanje pri novih razvojnih projektih Mercatorja v Sloveniji. Poslovno sodelovanje z družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. poteka v obliki financiranja izbranih razvojnih projektov in ob dogovoru odkupa predmetnih zemljišč, same izgradnje maloprodajnih enot na teh zemljiščih skladno z Mercatorjevimi standardi ter po izgradnji dolgoročnega povratnega najema zgrajenih maloprodajnih enot.

Konec leta 2021 je bil v sklopu projekta Alpin II pripravljen nov paket nepremičnin, ki je zajemal 29 lokacij. Projekt Alpin II se je delno realiziral v letu 2022, preostali del pa se bo predvidoma v letu 2023. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letu 2022 izvedla pogajanja in usklajevanja z najustreznejšimi investitorji ter v okviru projekta Alpin II prodala 19 nepremičnin, od tega 17 nepremičnin po sistemu dolgoročne monetizacije. V okviru projekta Alpin II je družba podpisala pogodbe za 3 razvojne projekte, ki so še v razvojni fazi.

Prodaja poslovno nepotrebne premoženja in izvedba razvojnih projektov

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je poleg zgoraj navedenih realizirala še prodajo poslovno nepotrebne premoženja, in sicer 18 lokacij, in izvedla pogajanja ter podpisala pogodbe za 2 razvojni lokaciji, ki sta v fazi gradnje in se bosta začeli najemati predvidoma v letu 2023.

Ključni cilji družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na nepremičninskem področju so:

Pregled investicij in dezinvesticij

V letu 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. realizirala za 15,4 milijonov EUR naložb v osnovna sredstva.

Naložbe v osnovna sredstva v letu 2022

V letu 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. pridobila za svojo osnovno dejavnost **663 m² novih bruto površin**. Površine so bile pridobljene s poslovnim najemom.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letu 2022 **odtutila za 18,3 milijona EUR osnovnih sredstev**, od tega 18,1 milijona EUR nepremičnin in 0,2 milijona EUR naprav in opreme.

Vlaganja v prenove obstoječih prodajnih enot predstavljajo 57,5 % celotnih investicij, vlaganja v informacijsko tehnologijo 27,4 %, širitev novih maloprodajnih enot 9,3 %, vlaganja v distribucijske centre 5,0 % in 0,7 % predstavljajo investicije v netrgovsko dejavnost.

Pregled vseh bruto uporabnih površin na dan 31. 12. 2022

	Bruto uporabna površina (v m ²)		
	Uporabljene za lastno dejavnost	Oddane v najem	Skupaj
Trgovske površine v lasti	346.275	114.637	460.913
Trgovske površine v najemu	117.038	15.151	132.189
Skupaj trgovske površine	463.313	129.789	593.101
Skladiščne površine v lasti	128.319	12.367	140.685
Skladiščne površine v najemu	1.286	—	1.286
Skupaj skladiščne površine	129.605	12.367	141.972
Poslovne površine v lasti	13.242	3.172	16.413
Poslovne površine v najemu	1.222	—	1.222
Skupaj poslovne površine	14.464	3.172	17.635
Uporabne površine v upravljanju	607.381	145.327	752.709
- od tega v lasti	487.835	130.176	618.011
- od tega v najemu	119.545	15.151	134.696

Pregled novih in prenovljenih enot v letu 2022

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letu 2022 odprla eno novo prodajalno v bruto velikosti 663 m² (market Žirovnica) in izvedla prenove 21 prodajaln market programa in 5 veleprodajnih enot (C&C).

Nova enota:

Market Žirovnica

Kvadratura: 663 m²

Prenove, preložitve:

21

prodajaln market programa

5

veleprodajnih enot (C&C)

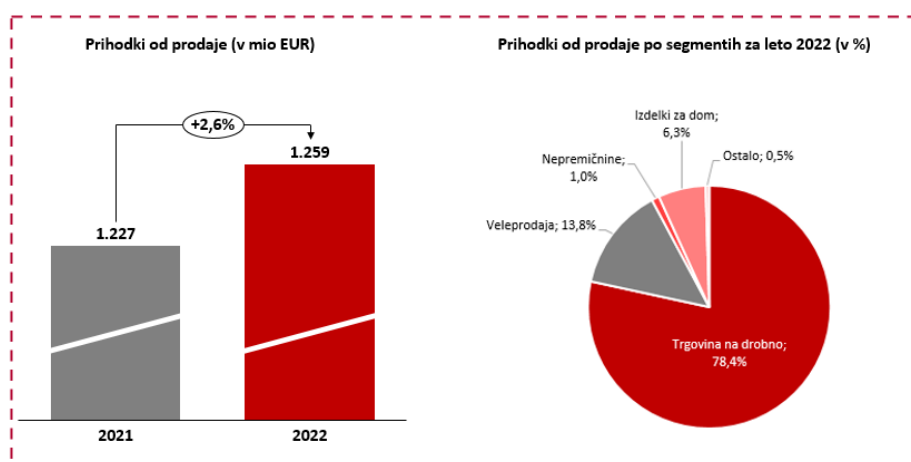

Analiza poslovanja v letu 2022

Analiza ključnih kategorij poslovanja

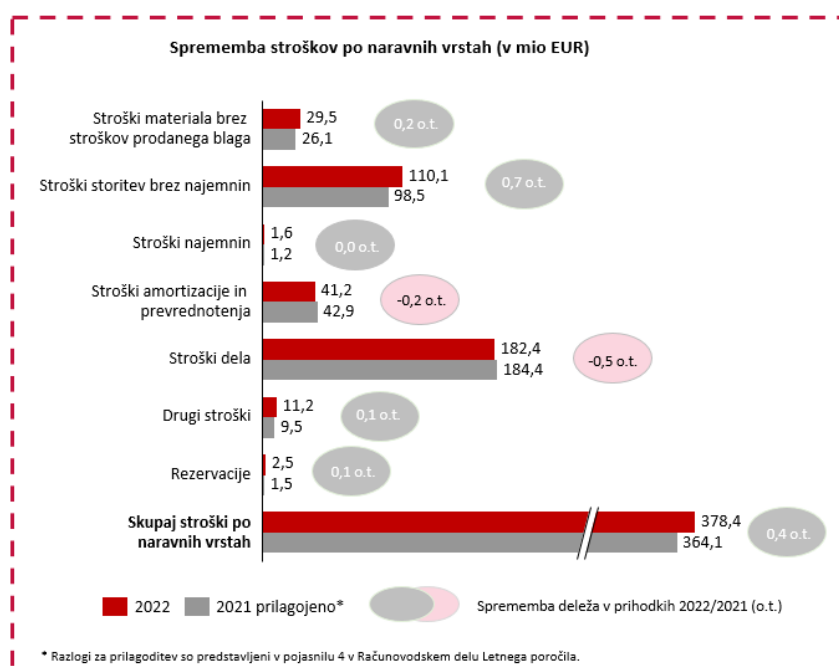
Prihodki od prodaje

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letu 2022 realizirala 1.259 milijonov EUR prihodkov od prodaje, kar je 2,6 % več kot v letu 2021, ko je realizirala 1.227 milijona EUR prihodkov od prodaje. Osnovna dejavnost poslovanja družbe je trgovina na drobno, kjer smo v letu 2022 realizirali 78,4 % vseh prihodkov od prodaje. Prav tako je bila na tem segmentu beležena rast prihodkov, in sicer za 1,3 % več kot v preteklem letu. Rast je bila prav tako beležena pri izdelkih za gradnjo in dom (M Tehnika), in sicer za 1,6 %, ter v veleprodaji, kjer so se prihodki v letu 2022 povečali za 14,5 % v primerjavi z letom 2021.

Stroški po naravnih vrstah

V letu 2022 so celotni stroški po naravnih vrstah v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. znašali 378,4 tisoč EUR, kar predstavlja povečanje za 14,4 tisoč EUR oz. za 3,9 % glede na leto 2021.

Pregled enkratnih poslovnih dogodkov

V letu 2022 so neto enkratni poslovni dogodki na ravni družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. znašali (4,9) milijonov EUR, medtem ko so na poslovne rezultate družbe v letu 2021 vplivali neto enkratni poslovni dogodki v višini 7,5 milijonov EUR.

v mio EUR	2022	2021 prilagojeno*
EBITDA	71,0	73,6
Normalizacija zaradi izrednih dogodkov	-4,9	7,5
EBITDA normalizirana	66,1	81,1

* Razlogi za prilagoditev so predstavljeni v pojasnilu 4 v Računovodskem delu Letnega poročila.

V letu 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ustvarila

66,1 milijonov EUR normalizirane EBITDA.

Sredstva

Sredstva družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021 prilagojeno*	Sprememba 31. 12. 2022 / 31. 12. 2021	Delež v celotnih sredstvih 2022
Opredmetena osnovna sredstva	466.283	441.359	5,6 %	46,4 %
Neopredmetena sredstva	12.915	12.798	0,9 %	1,3 %
Naložbene nepremičnine	5.099	5.102	(0,1) %	0,5 %
Pravica do uporabe sredstev	109.329	145.350	(24,8) %	10,9 %
Posojila, depoziti in druga dolgoročna finančna sredstva	23.139	95.201	(75,7) %	2,3 %
Odložene terjatve za davek	163	—	— %	— %
Naložbe v odvisne družbe	149.098	187.054	(20,3) %	14,8 %
Skupaj dolgoročna sredstva	766.026	886.863	(13,6) %	76,2 %
Sredstva, razvrščena med sredstva za prodajo	22.623	36.009	(37,2) %	2,3 %
Zaloge	124.133	113.813	9,1 %	12,4 %
Terjatve do kupcev	48.547	44.823	8,3 %	4,8 %
Posojila in depoziti	—	5.833	(100,0) %	— %
Denar in denarni ustrezniki	18.262	34.090	(46,4) %	1,8 %
Druška kratkoročna sredstva	25.396	23.198	9,5 %	2,5 %
Skupaj kratkoročna sredstva	238.961	257.766	(7,3) %	23,8 %
Skupaj sredstva	1.004.987	1.144.629	(12,2) %	100,0 %

* Razlogi za prilagoditev so predstavljeni v pojasnilu 4 v Računovodskem delu Letnega poročila.

Vrednost sredstev družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022 znaša 1.004.987 tisoč EUR in je glede na konec leta 2021 nižja za (139.642) tisoč EUR oz. za (12,2 %).

Dolgoročna sredstva na dan 31. 12. 2022 znašajo 766.026 tisoč EUR in so glede na konec leta 2021 nižja za (13,6 %). Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev sicer predstavlja največji delež znotraj dolgoročnih sredstev, in sicer 60,9 %. V okviru dolgoročnih sredstev se 109.329

tisoč EUR nanaša na pravico do uporabe sredstev vrednoteno po pošteni vrednosti, ki je postavka standarda MSRP 16 Najemi in vsebinsko predstavlja najem osnovnih sredstev.

Kratkoročna sredstva na dan 31. 12. 2022 znašajo 238.961 tisoč EUR in so glede na konec leta 2021 nižja za (7,3 %). Največjo postavko znotraj kratkoročnih sredstev na dan 31. 12. 2022 predstavljajo zaloge (51,9 %), ki so se glede na leto 2021 povečala za 9,1 % zaradi inflacije nabavnih cen blaga.

Kapital in obveznosti

Kapital in obveznosti družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021 prilagojeno*	Sprememba 31. 12. 2022 / 31. 12. 2021	Delež v celotnih sredstvih 2022
Kapital	255.710	250.179	2,2 %	25,4 %
Obveznosti iz naslova najema	81.485	82.851	(1,6) %	8,1 %
Odložene obveznosti za davek	—	6.214	(100,0) %	— %
Rezervacije	19.473	20.854	(6,6) %	1,9 %
Skupaj dolgoročne obveznosti	100.958	109.919	(8,2) %	10,0 %
Obveznost do dobaviteljev	216.210	225.367	(4,1) %	21,5 %
Posojila	351.743	497.763	(29,3) %	35,0 %
Obveznosti iz naslova najema	10.616	13.563	(21,7) %	1,1 %
Obveznost davka od dohodka	—	2.179	(100,0) %	— %
Druge kratkoročne obveznosti	69.750	45.660	52,8 %	6,9 %
Skupaj kratkoročne obveznosti	648.319	784.532	(17,4) %	64,5 %
Skupaj obveznosti	749.277	894.450	(16,2) %	74,6 %
Skupaj kapital in obveznosti	1.004.987	1.144.629	(12,2) %	100,0 %

* Razlogi za prilagoditev so predstavljeni v pojasnilu 4 v Računovodskem delu Letnega poročila.

Posojila in obveznosti iz naslova najema družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022 znašajo 443.844 tisoč EUR in so glede na konec leta 2021 nižje za 150.332 tisoč EUR. Neto finančni dolg družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022 znaša 425.582 tisoč EUR in je glede na predhodno leto nižji za 134.504 tisoč EUR.

Obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2022 znašajo 216.210 tisoč EUR in so glede na konec leta 2021 nižje za 9.157 tisoč EUR. Stanje rezervacij na dan 31. 12. 2022 je znašalo 19.473 tisoč EUR in je glede na konec leta 2021 nižje za 6,6 %.

Pokritost dolgoročnih sredstev in neto finančni dolg / EBITDA normalizirana

	31. 12. 2022	31. 12. 2021 prilagojeno*
Pokritost dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri	46,6 %	40,6 %
Neto finančni dolg/ EBITDA normalizirana	6,4x	6,9x

* Razlogi za prilagoditev so predstavljeni v pojasnilu 4 v Računovodskem delu Letnega poročila.

Pokritost dolgoročnih sredstev z dolgoročnimi viri v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022 znaša 46,6 %, kar je za 6,0 odstotne točke več kot konec leta 2021. Razmerje med neto finančnim dolgom normalizirano EBITDA je v letu 2022 znašalo 6,4x, kar je 6,8 % manj kot konec leta 2021.

Upravljanje s tveganji

Sistem spremljanja in obvladovanja tveganj

Upravljanje s tveganji je proaktivni sistemski pristop predvidevanja in pravočasnega zaznavanja tako negativnih trendov in pojavov (tveganj) kot tudi pozitivnih trendov in pojavov (priložnosti), z namenom učinkovitega ukrepanja in izkoriščanja le-teh v korist podjetja.

Analiza tveganj za leto 2022

Na podlagi izvedene analize tveganj, ki vključuje tudi finančna tveganja (cenovna, kreditna, likvidnostna tveganja in tveganja v zvezi z denarnim tokom) v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. za leto 2022 smo v letu 2022 analizirali 71 tveganj in prepoznali 10 ključnih tveganj za katere smo pričeli izvajati 40 ukrepov za zmanjševanje tveganj. Mesečno smo spremljali njihovo realizacijo in ugotovitve dokumentirali v poročilih.

Tveganja v letu 2023

V družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. smo v času planiranja preverili uspešnost izvajanja obstoječe strategije in doseganja zastavljenih ciljev ter opredelili relevantna (notranja in zunanja) vprašanja ter potrebe in pričakovanja deležnikov (kupci, lastniki, zaposleni, družbeno okolje, naravno okolje itd.).

Za leto 2023 smo v skladu s poenoteno metodologijo Skupine Fortenova identificirali in vrednotili tveganja, ki se lahko pojavijo v vseh procesih delovanja družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. Vsa ključna tveganja smo obravnavali z vidika že izvedenih aktivnosti in z vidika novih ukrepov.

Ključna tveganja družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

V nadaljevanju so predstavljena ključna tveganja za družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. in načrtovane aktivnosti za njihovo zmanjšanje v letu 2023, ki se izvajajo v okviru VCP plana.

KLJUČNA PREPOZNANA TVEGANJA	OPREDELITEV TVEGANJA	TRENTNI UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE
Konkurenčno tveganje	Tveganje izgube tržnega deleža	Iniciative v okviru ključnih ciljev, ki se osredotočajo na prihodke, ustvarjanje marže, diferenciacijo blagovnih znamk ter nov koncept in prenovu trgovine: - Letna pogajanja z dobavitelji - iniciative za povečanje prihodkov in marže; - Del procesa optimizacije marže - razvoj lastnih blagovnih znamk - Podpora poslovni inteligenci s pregledom in vrednotenjem modela napovedovanja povpraševanja - Digitalizacija omnichannel z razvojem novih digitalnih kanalov; - Projekti kot so Radi imamo domače, Projekt cenovne percepcije, Projekt VFM (slo. vrednost za denar), komunikacija lastne blagovne znamke in izboljšanje programa kartic zvestobe. - Razvoj novega koncepta trgovine ter odprtja in prenove novih trgovin.
Vzdrževanje in administracija IT sistemov	Nestabilni sistemi IT lahko otežijo operativne naloge, kar lahko povzroči znatne finančne izgube.	Tveganje se zmanjšuje z IT optimizacijo s pomočjo VCP iniciativ: - Odstranitev zastarelih sistemov; - Nadgradnja ali zamenjava zastarelih sistemov; - Zamenjava dotrajane (EOL DC) infrastrukture; - Zamenjava opreme EOL; - Digitalizacija, zakonske zahteve & IT učinkovitost, ki bodo omogočile učinkovitejšo in zanesljivejšo uporabo IT virov.
Ciljni kibernetiski (spletni) napad	Tveganje, povezano z naprednimi kibernetiskimi napadi bi lahko resno vplivalo na poslovne procese, vključno z dobavno verigo (izsiljevalska programska oprema, ogrožanje poslovnega direktorja, DoS itd.)	Tveganje se zmanjšuje z IT optimizacijo s pomočjo VCP iniciativ: - Implementacija IT tehničnih in procesnih kontrol - protivirusni programi, požarni zidovi, segmentacija omrežja, sandboxing (slo. peskovnik). - Uporaba procesov spremljanja SOC (center varnostne operacije) za aktivno spremljanje in prepoznavanje morebitnih težav. - Izvedba e-izobraževanja v zvezi z IT varnostjo za vse zaposlene v HQ.

KLJUČNA PREPOZNANA TVEGANJA	OPREDELITEV TVEGANJA	TRENTNI UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE
Tveganje povezano z energijo	Tveganje nezmožnosti nadaljevanja proizvodnje zaradi izgube oskrbe z energijo, skupaj z nižjo dobičkonosnostjo in vplivom na likvidnost zaradi zvišanja cen	Tveganje blažimo z VCP iniciativo Stroški energije in komunalnih storitev - energetska učinkovitost: - Zamenjava trenutnih fluo in HID sistemov razsvetljave z učinkovitejšimi LED sistemi, - Montaža vrat na odprte vertikalne hladilne omare - Priprava dokumentov in pravilnikov za Gospodinske standarde (Priročnik za učinkovito rabo energije v maloprodajnih trgovinah in Navodila za učinkovito rabo trgovinske opreme), za čim manjšo porabo električne energije z največjim učinkom.
CAPEX v okviru naložb	- Izguba priložnosti zaradi premajhnih naložb zaradi neoptimalnega proračuna CAPEX. - Izguba potencialne konkurenčnosti in prihodkov zaradi premajhnih naložb v CAPEX v preteklih letih in prihodnjih znižanj CAPEX.	Tekoče pobude za povečanje prostega denarnega toka, zmanjšanje finančnega vzvoda in posledično povečanje ravni denarnega toka, ki je na voljo za CAPEX.
Neprimerne možnosti shranjevanja	Surovine in izdelki, ki niso ustrezno skladiščeni, lahko povzročijo izgubo zalog, finančne izgube zaradi neustreznega upravljanja skladišča ali grožnje zdravstvenim in varnostnim standardom.	Tveganje blažimo z VCP iniciativami - Novi Mercatorjev centralni distribucijski center (MCDC), kjer je končni cilj izgradnja novega MCDC in tekočimi aktivnostmi: - Redno vzdrževanje objekta, opreme in hladilnega sistema - Redno kontroliranje temperature in vlažnosti - Delo v skladu s standardom ISO 22.000 Izvedba vseh aktivnosti za realizacijo novega MCDC v skladu s terminskim načrtom.
Kadrovsko tveganje - Upravljanje ohranjanja talentov	- Tveganje, da zaposleni ne bodo motivirani in vključeni v splošni strateški cilj podjetja zaradi pomanjkanja ustreznega upravljanja s človeškimi viri. - Tveganje fluktuacije zaposlenih (upravljanje zadrževanja talentov)	Tveganje blažimo s pobudami VCP pod ključnim ciljem, ki se nanaša na zaposlene: - Iniciative blagovne znamke delodajalca - Digitalizacija procesov v HR in implementacija naprednih IT modulov - Izboljšanje procesov onboarding (vstopa) in offboarding (izstopa) s širitvijo in razvojem centrov za usposabljanje - Razvoj zaposlenih z upravljanjem talentov, izvajanjem ocenjevanja talentov in povratnimi informacijami zaposlenim.

KLJUČNA PREPOZNANA TVEGANJA	OPREDELITEV TVEGANJA	TRENUTNI UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE
Kadrovsko tveganje - Nekonkurenčne plače in prejemki	Tveganje je povezano s pomanjkanjem delovne sile zaradi primerljivo nizke plače in prejemkov v maloprodaji, kar vpliva tudi na negativno percepcijo družbe v javnosti. To lahko povzroči nizka zmogljivost nezadovoljnih ali nizko usposobljenih kadrov ali splošno nezadovoljstvo z delom. Visoka fluktuacija zaposlenih.	Tveganje se zmanjšuje z VCP iniciativami: - Blagovna znamka delodajalca, ki obsega aktivnosti v povezavi z identiteto blagovne znamke - Digitalizacija procesov v HR in implementacija naprednih IT modulov. - Izboljšanje procesov onboarding (slo. vstopov) in offboarding (slo. iztopov) s širitvijo in razvojem centrov za usposabljanje. - Razvoj zaposlenih z upravljanjem talentov, izvajanjem ocenjevanja talentov in povratnimi informacijami zaposlenim. - Optimizacija procesov v trgovini z nadaljevanjem trajnih optimizacijskih aktivnosti do optimizacije in zmanjšanja fizičnega poslovanja in dokumentarnih transakcij ob toku dopolnjevanja. - Optimizacija HQ procesov z reorganizacijo in integracijo funkcij. - Optimizacija procesov DIY v trgovinah in HQ Aktivnosti v teku - Pogoste objave zaposlitev na vseh področjih, zlasti za maloprodajo, distribucijo in IT osebje prek različnih kadrovskih agencij. - Izboljšano ocenjevanje kandidatov za zaposlitev in učinkovitost začetnega zaposlitvenega usposabljanja. - Nadgradnja kadrovske strategije - Uvedba koncepta e-izobraževanja. - Uvedba rednih letnih raziskav organizacijske klime, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih, na podlagi katerih bo vodstvo ustrezno ukrepalo za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. - Mi.mercator kot ključni kanal internega komuniciranja, s katerim smo povezali vse zaposlene na vseh trgih - Zaposlovanje in integracija izseljencev s posebnimi znanji. - Uvajanje dodatnih netipičnih delovnih praks. - Interno medfunkcionalno usposabljanje. - Sodelovanje s srednjimi šolami (pripravnništva, štipendije, usposabljanja). - Razvoj in spodbujanje vodstvenih kompetenc.

KLJUČNA PREPOZNANA TVEGANJA	OPREDELITEV TVEGANJA	TRENUTNI UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE
Kadrovsko tveganje - Pomanjkanje visoko usposobljenih delavcev	Tveganje pomanjkanja usposobljenih delavcev in kandidatov ▪ Tveganje nedoseganja ciljnih rezultatov zaradi izgorelosti zaposlenih ▪ Morebitne težave z neprekinjenim poslovanjem v primeru bolezni, dopusta, upokojitve.	Tveganje se zmanjšuje z VCP iniciativami: ▪ Blagovna znamka delodajalca, ki obsega aktivnosti v povezavi z identiteto blagovne znamke ▪ Digitalizacija procesov v HR in implementacija naprednih IT modulov. ▪ Izboljšanje procesov onboarding (slo. vstopov) in offboarding (slo. iztopov) s širitvijo in razvojem centrov za usposabljanje. ▪ Razvoj zaposlenih z upravljanjem talentov, izvajanjem ocenjevanja talentov in povratnimi informacijami zaposlenim. ▪ Optimizacija procesov v trgovini z nadaljevanjem trajnih optimizacijskih aktivnosti do optimizacije in zmanjšanja fizičnega poslovanja in dokumentarnih transakcij ob toku dopolnjevanja. ▪ Optimizacija HQ procesov z reorganizacijo in integracijo funkcij. ▪ Optimizacija procesov DIY v trgovinah in HQ Aktivnosti v teku ▪ Pogoste objave zaposlitev na vseh področjih, zlasti za maloprodajo, distribucijo in IT osebje prek različnih kadrovskih agencij. ▪ Izboljšano ocenjevanje kandidatov za zaposlitev in učinkovitost začetnega zaposlitvenega usposabljanja. ▪ Nadgradnja kadrovske strategije ▪ Uvedba koncepta e-izobraževanja. ▪ Uvedba rednih letnih raziskav organizacijske klime, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih, na podlagi katerih bo vodstvo ustrezno ukrepalo za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. ▪ Mi.mercator kot ključni kanal internega komuniciranja, s katerim smo povezali vse zaposlene na vseh trgih ▪ Zaposlovanje in integracija izseljencev s posebnimi znanji. ▪ Uvajanje dodatnih netipičnih delovnih praks. ▪ Interno medfunkcionalno usposabljanje. ▪ Sodelovanje s srednjimi šolami (pripravišča, štipendije, usposabljanja). ▪ Razvoj in spodbujanje vodstvenih kompetenc.

KLJUČNA PREPOZNANA TVEGANJA	OPREDELITEV TVEGANJA	TRENUTNI UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE
Kadrovsko tveganje - pomanjkanje delovne sile (sezonski delavci, delavci na kmetijah, blagajniki,...)	Tveganje pomanjkanja sezonskih in redno zaposlenih zaradi različnih razlogov, vključno z visoko emigracijo), nekonkurenčnih plačil, drugih razlogov.	Tveganje se zmanjšuje z VCP iniciativami: ▪ Blagovna znamka delodajalca, ki obsega aktivnosti v povezavi z identiteto blagovne znamke ▪ Digitalizacija procesov v HR in implementacija naprednih IT modulov. ▪ Izboljšanje procesov onboarding (slo. vstopov) in offboarding (slo. izstopov) s širitvijo in razvojem centrov za usposabljanje. ▪ Razvoj zaposlenih z upravljanjem talentov, izvajanjem ocenjevanja talentov in povratnimi informacijami zaposlenim. ▪ Optimizacija procesov v trgovini z nadaljevanjem trajnih optimizacijskih aktivnosti do optimizacije in zmanjšanja fizičnega poslovanja in dokumentarnih transakcij ob toku dopolnjevanja. ▪ Optimizacija HQ procesov z reorganizacijo in integracijo funkcij. ▪ Optimizacija procesov DIY v trgovinah in HQ Aktivnosti v teku ▪ Pogoste objave zaposlitev na vseh področjih, zlasti za maloprodajo, distribucijo in IT osebje prek različnih kadrovskih agencij. ▪ Izboljšano ocenjevanje kandidatov za zaposlitev in učinkovitost začetnega zaposlitvenega usposabljanja. ▪ Nadgradnja kadrovske strategije ▪ Uvedba koncepta e-izobraževanja. ▪ Uvedba rednih letnih raziskav organizacijske klime, zadovoljstva in zavzetosti zaposlenih, na podlagi katerih bo vodstvo ustrezno ukrepalo za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. ▪ Mi.mercator kot ključni kanal internega komuniciranja, s katerim smo povezali vse zaposlene na vseh trgih ▪ Zaposlovanje in integracija izseljencev s posebnimi znanji. ▪ Uvajanje dodatnih netipičnih delovnih praks. ▪ Interno medfunkcionalno usposabljanje. ▪ Sodelovanje s srednjimi šolami (pripravišča, štipendije, usposabljanja). ▪ Razvoj in spodbujanje vodstvenih kompetenc.

Finančno upravljanje

Stabilno finančno poslovanje

Neto finančni dolg družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. brez upoštevanja novega standarda MSRP 16 Najemi, je na dan 31. 12. 2022 znašal 333.482 tisoč EUR, kar je 30,0 % manj kot je znašal konec leta 2021. Neto finančni dolg družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. z upoštevanjem novega standarda MSRP 16 Najemi, je na dan 31. 12. 2022 znašal 425.582 tisoč EUR, kar je 134.504 tisoč EUR manj kot v je znašal v letu 2021.

Kazalec neto finančni dolg / EBITDA normalizirana je konec leta 2022 znašal 6,4 in se je v primerjavi z letom 2021 poslabšal za 6,8 %.

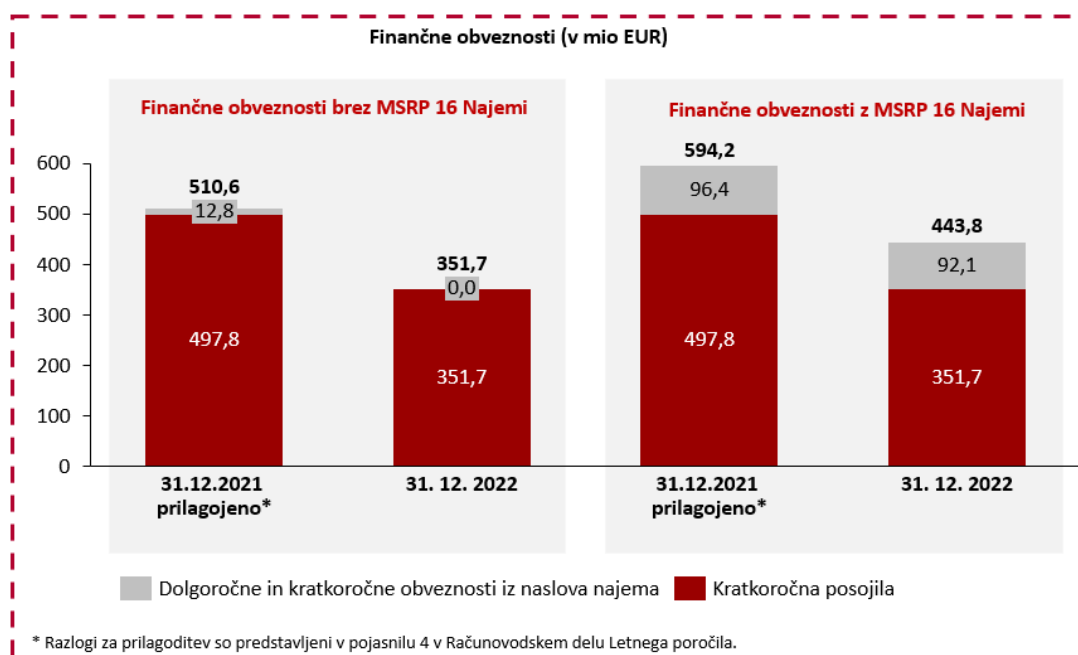
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021 prilagojeno*	Sprememba 31. 12. 2022 / 31. 12. 2021
Dolgoročna posojila	—	—	— %
Kratkoročna posojila	351.743	497.763	(29,3 %)
Finančni najemi**	—	12.752	(100,0 %)
Celotne finančne obveznosti	351.743	510.515	(31,1 %)
Denar in denarni ustrezniki	18.262	34.090	(46,4 %)
Neto finančni dolg (brez vpliva MSRP 16 Najemi)	333.482	476.425	(30,0 %)
Obveznosti iz naslova MSRP 16 Najemi	92.100	83.661	10,1 %
Neto finančni dolg (z vplivom MSRP 16 Najemi)	425.582	560.086	(24,0 %)
EBITDA normalizirana	66.070	81.081	(18,5 %)
Neto finančni dolg (z vplivom MSRP 16 Najemi)/ EBITDA normalizirana	6,4 x	6,9 x	(6,8 %)

* Razlogi za prilagoditev so predstavljeni v pojasnilu 4 v Računovodskem delu Letnega poročila.

**Postavka »Finančni najemi« so v izkazu finančnega položaja prikazane kot »Obveznosti iz naslova najema«.

Kapitalska sestava in razmerje med finančnimi obveznostmi

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je na dan 31. 12. 2022 dosegla kapitalsko sestavo z razmerjem 1:1,66 med lastniškim kapitalom in neto finančnim dolgom. Delež dolgoročnih finančnih obveznosti v vseh finančnih obveznostih je na dan 31. 12. 2022 znašal 18,4 % (13,9 % na dan 31. 12. 2021). Vse finančne obveznosti družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. so variabilne, vezane na obrestno mero EURIBOR.

Zavarovanje bančnih posojil

Finančne obveznosti družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. so zavarovane s hipotekami na lastnih nepremičninah, s finančnimi naložbami v odvisne družbe, terjatvami, zalogami in sredstvi na bančnih računih.

Davki in druge dajatve

Davki so ključnega pomena za gospodarski in socialni razvoj celotne družbe oziroma države. **V družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. spoštujemo veljavno davčno zakonodajo v vseh državah poslovanja in mednarodne predpise ter sledimo dobrim davčnim praksam v skladu z načeli trajnosti in družbene odgovornosti.** Naša davčna politika odraža in podpira naše poslovanje. Cilj je zagotoviti, da bodo vsi davki pravilno obračunani in pravočasno plačani ter da bodo davčne napovedi pravočasno vložene in skladne z veljavno davčno zakonodajo.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. izvaja obvladovanje davčnih tveganj na podoben način kot vsako drugo operativno tveganje. Upravljanje davčnih tveganj je ključni proces, s katerim je lahko družba zaščitena pred negativnimi posledicami pri doseganju poslovnih ciljev. Davčna strategija in politika družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. sprejeta na ravni posloводства, je zapisana v internem aktu.

V letu 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. plačala 128 milijonov EUR davkov, prispevkov in ostalih dajatev.

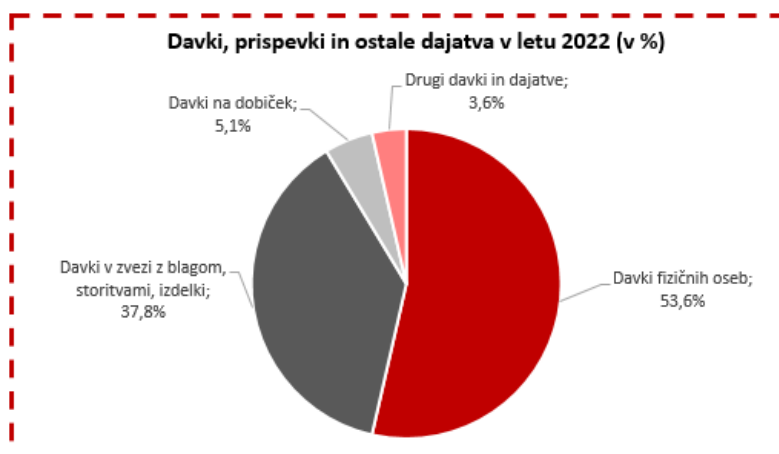
Vrste davkov, prispevkov in ostalih dajatev

Davke lahko razvrstimo v 4 skupine:

- **Davki fizičnih oseb** - to so davki, povezani z zaposlitvijo, delom, kot so: dohodnina, prispevki za socialno varnost, davek na dohodek.
- **Davki na dobiček** - to so davki, povezani z dobičkom družbe, kot so: davek od dohodkov pravnih oseb, davek od dobička, davčni odtegljaj, davek po odbitku.
- **Davki v zvezi z blagom, storitvami, izdelki** - to so davki na promet blaga in storitev, kot so: davek na dodano vrednost, carine, trošarine, davek na finančne storitve.
- **Drugi davki in dajatve** - to so davki na lastništvo, uporabo premoženja, transakcije z nepremičninami, v zvezi z okoljem, kot so: davek na promet nepremičnin, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, okoljske dajatve, takse.

Vrste davkov, prispevkov in ostalih dajatev v letu 2022

v 000 EUR	Davki, prispevki in ostale dajatve v letu 2022
Davki fizičnih oseb	68.625
Davki v zvezi z blagom, storitvami, izdelki	48.418
Davki na dobiček	6.485
Drugi davki in dajatve	4.576
Skupaj	128.104

Sodelovanje družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. s Finančno upravo RS

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je bila prva družba v Sloveniji, ki ji je Finančna uprava Republike Slovenije marca 2016 za obdobje treh let podelila poseben status v okviru programa spodbujanja prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti in zmanjšanja administrativnih bremen finančnega nadzora. Družbi je bil marca 2019 poseben status podaljšan do marca 2022. Decembra 2021 je družba vložila vlogo za podaljšanje posebnega statusa in le ta je bil podaljšan do marca 2025.

Poslovni sistem Mercator d. o. o. in Finančna uprava Republike Slovenije program uresničujeta po načelih preglednosti, sodelovanja, razumevanja in medsebojnega zaupanja. Finančna uprava Republike Slovenije družbi zagotavlja hitro in odzivno reševanje težav pri izpolnjevanju davčnih obveznosti s pripravljenostjo za sodelovanje. Ta način sodelovanja družbi omogoča večjo davčno gotovost.

**RAČUNOVODSKO
POROČILO**

 Izjava posloводства

Posloводство družbe je odgovorno za pripravo Letnega poročila družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. za leto 2022 ter računovodskih izkazov, ki so po najboljšem vedenju posloводства resničen in pošten prikaz razvoja in izidov poslovanja družbe ter njenega finančnega položaja, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj, ki jim je družba izpostavljena.

Posloводство potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu poštene vrednosti, previdnosti in dobrega gospodarjenja in da so računovodski izkazi resničen in pošten prikaz premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2022.

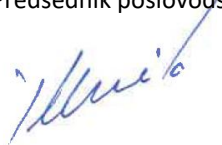
Posloводство je odgovorno tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter potrjuje, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Posloводство družbe sprejema in potrjuje Letno poročilo družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. za poslovno leto 2022.

Ljubljana, 6. 11. 2023

Tomislav Kramarić

Predsednik posloводства – generalni direktor

Hrvoje Bošnjak

Član posloводства – direktor

◆ Ločeni računovodski izkazi družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. za leto 2022

Ločeni izkaz finančnega položaja

v 000 EUR	Pojasnilo	31. 12. 2022	31. 12. 2021 po prilagoditvi*	1. 1. 2021 po prilagoditvi*
SREDSTVA				
DOLGOROČNA SREDSTVA				
Opredmetena osnovna sredstva	16	466.283	441.359	482.362
Pravica do uporabe sredstev	17	109.329	145.350	159.703
Naložbene nepremičnine	19	5.099	5.102	4.111
Neopredmetena sredstva		12.915	12.798	12.993
Naložbe v odvisne družbe	20	149.098	187.054	164.940
Posojila, depoziti in druga dolgoročna finančna sredstva	26	23.139	95.201	3.481
Odložene terjatve za davek	21	163	—	—
SKUPAJ DOLGOROČNA SREDSTVA		766.026	886.863	827.590
KRATKOROČNA SREDSTVA				
Zaloge	22	124.133	113.813	109.908
Posojila in depoziti	26	—	5.833	33.012
Terjatve do kupcev	24	48.547	44.823	47.042
Druga kratkoročna sredstva	25	25.396	23.198	15.409
Denar in denarni ustrezniki	27	18.262	34.090	23.321
Sredstva, razvrščena med sredstva za prodajo	23	22.623	36.009	—
SKUPAJ KRATKOROČNA SREDSTVA		238.961	257.766	228.692
SKUPAJ SREDSTVA		1.004.987	1.144.629	1.056.282
KAPITAL IN OBVEZNOSTI				
Osnovni kapital	28	224.145	224.145	254.175
Kapitalske rezerve		2.601	2.601	2.571
Zakonske rezerve		13.389	13.389	13.389
Lastni poslovni deleži/Lastne delnice		(3.235)	(3.235)	(3.235)
Rezerve za lastne delnice		3.235	3.235	3.235
Revalorizacijske rezerve na pošteno vrednost		96.866	99.177	112.446
Skupni primanjkljaj		(81.291)	(89.133)	(149.514)
SKUPAJ LASTNIŠKI KAPITAL		255.710	250.179	233.067
OBVEZNOSTI				
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI				
Obveznosti iz naslova najema	17	81.485	82.850	71.553
Rezervacije	30	19.473	20.854	22.824
Odložene obveznosti za davek	21	—	6.214	6.708
SKUPAJ DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		100.958	109.919	101.085
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI				
Obveznosti do dobaviteljev	31	216.210	225.367	233.194
Obveznost davka od dohodka	21	—	2.179	—
Posojila	29	351.743	497.763	395.433
Obveznosti iz naslova najema	17	10.616	13.563	21.354
Druge kratkoročne obveznosti	32	69.750	45.660	72.150
SKUPAJ KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		648.319	784.532	722.130
SKUPAJ OBVEZNOSTI		749.277	894.450	823.215
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI		1.004.987	1.144.629	1.056.282

* Za podrobnosti glede prikaza po prilagoditvi zaradi napake glejte Pojasnilo 4.

Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom so sestavni del ločenih računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Ločeni izkaz poslovnega izida

v 000 EUR	Pojasnilo	2022	2021 po prilagoditvi*
Prihodki od pogodb s kupci	8	1.246.781	1.213.224
Prihodki od najemnin	8.1	12.374	13.513
Drugi prihodki	9	3.419	5.580
Poslovni prihodki		1.262.574	1.232.317
Stroški prodanega blaga	10	(854.369)	(827.025)
Stroški materiala	10	(29.503)	(26.122)
Stroški storitev	11	(111.696)	(99.717)
Stroški zaposlenih	12	(182.356)	(184.362)
Amortizacija opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev	13	(27.094)	(29.109)
Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev	13	(13)	—
Amortizacija pravic do uporabe sredstev	13	(14.097)	(13.777)
Oslabitev pravic do uporabe sredstev	13	—	(11)
Drugi stroški	14	(13.666)	(10.973)
Dobiček/(izguba) pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		3.189	1.486
Dobiček/(izguba) pri prodaji naložbenih nepremičnin		1	151
Poslovni odhodki		(1.229.604)	(1.189.459)
Prihodki iz obresti	15	6.896	4.683
Drugi finančni prihodki	15	728	931
Finančni odhodki	15	(42.619)	(35.363)
Neto finančni odhodki		(34.995)	(29.749)
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO		(2.025)	13.108
Davek iz dobička	21	216	(3.933)
POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA		(1.809)	9.175

* Za podrobnosti glede prikaza po prilagoditvi zaradi napake glejte Pojasnilo 4.

Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom so sestavni del ločenih računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Ločeni izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v 000 EUR	Pojasnilo	2022	2021 po prilagoditvi*
Čisti poslovni izid leta		(1.809)	9.175
Prodaja opredmetenih osnovnih sredstev		(523)	(1.252)
Učinek davka iz dobička		6.002	3.139
Ponovne aktuarske meritve obveznosti za določene zasluzke	30	1.876	(455)
Drugi vseobsegajoči donos		(15)	294
Čisti drugi vseobsegajoči donos, ki v poznejših obdobjih ne bo preračunán v poslovni izid		7.340	1.726
Dobiček/(izguba) celotnega drugega vseobsegajočega donosa poslovnega leta		5.531	10.902

* Za podrobnosti glede prikaza po prilagoditvi zaradi napake glejte Pojasnilo 4.

Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom so sestavni del ločenih računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Ločeni izkaz sprememb lastniškega kapitala

Ločeni izkaz sprememb lastniškega kapitala								
v 000 EUR	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Revalorizacijske rezerve na pošteno vrednost	Skupni primanjkljaj	Skupaj lastniški kapital
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021 pred prilagoditvijo	254.175	2.571	13.389	(3.235)	3.235	134.672	(39.110)	365.696
Popravek napak iz predhodnih obdobj	—	—	—	—	—	(22.225)	(110.404)	(132.629)
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021 – po prilagoditvi*	254.175	2.571	13.389	(3.235)	3.235	112.447	(149.514)	233.067
Čisti poslovni izid za tekoče obdobje	—	—	—	—	—	—	9.175	9.175
Prodaja opredmetenih osnovnih sredstev	—	—	—	—	—	(16.458)	15.206	(1.252)
Učinek davka iz dobička	—	—	—	—	—	3.139	—	3.139
Ponovne aktuarske meritve obveznosti za določene zasluge	—	—	—	—	—	(455)	—	(455)
Drugi vseobsegajoči donos	—	—	—	—	—	294	—	294
Čisti drugi vseobsegajoči donos, ki v poznejših obdobjih ne bo prerazvrščen v poslovni izid	—	—	—	—	—	(13.480)	15.206	1.726
Dobiček/izguba celotnega vseobsegajočega donosa	—	—	—	—	—	(13.480)	24.381	10.902
Pokritje čiste izgube preteklega leta (Pojasnilo 28)	(36.000)	—	—	—	—	—	36.000	—
Povečanje kapitala (Pojasnilo 28)	5.970	30	—	—	—	—	—	6.000
Druge spremembe lastniškega kapitala (Pojasnilo)	—	—	—	—	—	210	—	210
Končno stanje na dan 31. 12. 2021 – po prilagoditvi	224.145	2.601	13.389	(3.235)	3.235	99.177	(89.133)	250.179

* Za podrobnosti glede prikaza po prilagoditvi zaradi napake glejte Pojasnilo 4.

Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom so sestavni del ločenih računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Ločeni izkaz sprememb lastniškega kapitala								
v 000 EUR	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Lastni poslovni deleži/Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Revalorizacijske rezerve na pošteno vrednost	Skupni primanjkljaj	Skupaj lastniški kapital
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2022	224.145	2.601	13.389	(3.235)	3.235	99.177	(89.133)	250.179
Čisti poslovni izid za tekoče obdobje	—	—	—	—	—	—	(1.809)	(1.809)
Prodaja opredmetenih osnovnih sredstev	—	—	—	—	—	(10.303)	9.780	(523)
Učinek davka iz dobička	—	—	—	—	—	6.002	—	6.002
Ponovne aktuarske meritve obveznosti za določene zasluge	—	—	—	—	—	2.005	(129)	1.876
Drugi vseobsegajoči donos	—	—	—	—	—	(15)	—	(15)
Čisti drugi vseobsegajoči donos, ki v poznejših obdobjih ne bo prerazvrščen v	—	—	—	—	—	(2.311)	9.651	7.340
Dobiček/izguba celotnega vseobsegajočega donosa	—	—	—	—	—	(2.311)	7.842	5.531
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	224.145	2.601	13.389	(3.235)	3.235	96.866	(81.291)	255.710

Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom so sestavni del ločenih računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Predlog pokritja bilančne izgube družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022 je predstavljen v Pojasnilu 28 Lastniški kapital.

Ločeni izkaz denarnih tokov

v 000 EUR	Pojasnilo	2022	2021 po prilagoditvi*
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Poslovni izid pred obdavčitvijo		(2.025)	13.108
<i>Prilagoditve za uskladitev čistega dobička z denarnim izidom iz poslovanja:</i>			
Amortizacija in oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev in ostalih neopredmetenih sredstev	13	27.107	29.109
Amortizacija in oslabitve v breme pravic do uporabe sredstev	13	14.097	13.788
Finančni prihodki	15	(7.624)	(5.613)
Finančni odhodki	15	42.619	35.363
Izgube zaradi oslabitve finančnih sredstev		(6.828)	(7.109)
Dobiček od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin		(3.190)	(1.636)
Izgube zaradi oslabitve terjatev do kupcev, neto		(435)	(2.150)
Spremembe rezervacije		2.482	1.485
Inventurni primanjkljaji, neto		973	233
Neto denarni tokovi, izhajajoči iz poslovanja pred spremembami obratnega kapitala		67.175	76.578
Spremembe terjatev do kupcev	24	(3.434)	4.686
Spremembe zalog	22	(11.293)	(4.138)
Spremembe obveznosti do dobaviteljev	31	(9.537)	(8.691)
Spremembe drugih kratkoročnih sredstev	25	(1.612)	(7.789)
Spremembe drugih kratkoročnih obveznosti	32	2.536	(25.974)
Neto denarni pritoki, izhajajoči iz/(uporabljeni v okviru) poslovanja pred obrestmi in davki		43.834	34.672
Plačani davek iz dobička	21	(4.484)	(1.443)
Obresti, plačane na posojila		(35.255)	(50.905)
Obresti, plačane na obveznosti iz najema	17	(5.770)	(5.213)
Neto denar, izhajajoč iz/(uporabljen v okviru) poslovanja		(1.674)	(22.889)
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Povečanje osnovnega kapitala v odvisnih družbah	20	—	(14.416)
Nabava opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev	16, 18	(15.352)	(29.171)
Prihodki od prodaje nepremičnin		18.340	36.882
Prihodki od prodaje finančnih sredstev		—	3
Prejeta odplačila terjatve iz naslova posojil		25	7.000
Dana posojila		—	(69.579)
Prejeti prihodki iz obresti		9.550	4.683
Prejete dividende		70	—
Neto denar, izhajajoč iz/(uporabljen v okviru) naložbenja		12.634	(64.598)
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Prihodki od kratkoročnih in dolgoročnih posojil		1.300	192.120
Odplačila kratkoročnih in dolgoročnih posojil		(6.150)	(67.660)
Odplačila elementa glavnice obveznosti iz najema		(21.937)	(26.205)
Neto denar, izhajajoč iz/(uporabljen v okviru) financiranja		(26.787)	98.255
NETO POVEČANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV		(15.828)	10.769
DENAR IN DENARNI USTREZNIKI na začetku poročevalskega obdobja		34.090	23.321
DENAR IN DENARNI USTREZNIKI na koncu poročevalskega obdobja		18.262	34.090

* Za podrobnosti glede prikaza po prilagoditvi zaradi napake glejte Pojasnilo 4.

Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom so sestavni del ločenih računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

1. Poročajoča družba

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. (31. 12. 2021: Poslovni sistem Mercator d. d.) je družba s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Dunajska cesta 107, Ljubljana. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je obvladujoča družba skupine družb v Sloveniji, Srbiji, Bosni in Hercegovini, Črni gori in Severni Makedoniji (skupaj: Skupina Mercator). Družba ima predvsem nalogo opravljanja dejavnosti trgovine in izvajanja različnih nalog upravljanja za družbe v Skupini Mercator. Glavna in prevladujoča dejavnost Skupine Mercator je dejavnost trgovine na drobno in na debelo z izdelki za vsakdanjo rabo in dom.

Družba Poslovni sistem Mercator d. d. je bila na dan 31. 12. 2021 hčerinska družba v 90,005-odstotni lasti družbe Fortenova grupa d. d., Marijana Čavića 1, Zagreb, Hrvaška.

Dne 17. 3. 2022 je bil v sodni register vpisan sklep o izključitvi manjšinskih delničarjev (sprejet na 30. izredni skupščini delničarjev dne 23. 12. 2021) za družbo Poslovni sistem Mercator d. d., družba Fortenova grupa d. d. pa je postala njena 100 % lastnica.

Na 31. izredni skupščini delničarjev, ki je bila sklicana na predlog edinega delničarja, družbe Fortenova grupa d. d., in je zasedala 12. 4. 2022, je potekalo glasovanje o umiku vseh 6.257.610 navadnih imenskih kosovnih delnic z oznako MELR z organiziranega trga vrednostnih papirjev. Dne 14. 4. 2022 je bil sklep o umiku vseh delnic z organiziranega trga vrednostnih papirjev vpisan v sodni register, družba pa je postala družba z omejeno odgovornostjo.

Skupina Fortenova je delniška družba, ustanovljena v Republiki Hrvaški 12. 6. 2018. Matična družba Skupine Fortenova je Fortenova Group HoldCo BV, Nizozemska, s 100-odstotnim deležem. Končno obvladujoče podjetje družbe na dan 31. 12. 2022 je Fortenova Group TopCo BV, Nizozemska, končna obvladujoča stranka na dan 31. 12. 2022 pa je Fortenova Group Stak Stichting, Nizozemska (lastniška struktura je bila enaka tudi na dan 31. 12. 2021). Konsolidirani računovodski izkazi Skupine Fortenova so na voljo na sedežu Skupine Fortenova.

V skladu z MSRP 10.4 družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. uporablja izjemo za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov na podlagi naslednjih meril, ki jih družba izpolnjuje:

- je odvisna družba v 100 % lasti Skupine Fortenova in njen lastnik je bil obveščen o tem, da družba ne pripravlja konsolidiranih računovodskih izkazov, in temu ne nasprotuje;
- z njenimi dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti se ne trguje na javnem trgu;
- svojih računovodskih izkazov ni predložila in ni v postopku predložitve komisiji za vrednostne papirje ali drugi regulativni organizaciji za namen izdaje katerega koli razreda instrumentov na javnem trgu; in
- njena vmesna obvladujoča družba, Skupina Fortenova, pripravlja računovodske izkaze, ki so na voljo za javno uporabo in so skladni z MSRP, v katerih so odvisne družbe konsolidirane ali merjene po poštteni vrednosti skozi poslovni izid v skladu z MSRP 10.

Lastnik družbe Fortenova grupa d. d. pripravlja konsolidirane računovodske izkaze, ki bodo na voljo na naslovu Marijana Čavića 1, Zagreb, Hrvaška.

Prevoda konsolidiranega letnega poročila in revizorjevega poročila matične družbe bosta objavljena pri AJPEŠ-u (Poslovni register Slovenije) v skladu z ZGD-1.

2. Podlaga za sestavitev

a) Izjava o skladnosti

Ločeni računovodski izkazi družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU, in v skladu z zahtevami slovenskega Zakona o gospodarskih družbah.

Poslovodstvo družbe je računovodske izkaze potrdilo dne 6. 11. 2023.

b) Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih, kjer so vrednosti izmerjene po pošteni vrednosti:

- zgradbe;
- zemljišče;
- naložbene nepremičnine; in
- sredstva, razvrščena med sredstva za prodajo, merjena po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer tisti, ki je nižja.

Metode, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, so opisane v Pojasnilu 6.

c) Funkcijska in predstavitvena valuta

Priloženi ločeni računovodski izkazi družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. so sestavljeni v EUR, torej v funkcijski valuti družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. Vse računovodske informacije, predstavljene v EUR, so zaokrožene na tisoč enot.

d) Uporaba ocen in presoje

Poslovodstvo mora pri sestavi Ločenih računovodskih izkazov v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU, podati presoje, ocene in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov ter odhodkov. Ocene in z njimi povezane predpostavke temeljijo na preteklih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki veljajo za relevantne. Računovodske ocene bodo po definiciji redko enake dejanskim rezultatom.

Ocene in navedene predpostavke se stalno pregledujejo. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo za obdobje, v katerem se ocene popravijo, ter za vsa prihodnja leta, na katera popravek vpliva.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v Ločenih računovodskih izkazih, so opisane v nadaljevanju.

i. Opredmetena osnovna sredstva

Poslovni sistem Mercator d. o. o. meri zemljišča in zgradbe po modelu revaloriziranja, naprave in opremo pa po modelu nabavne vrednosti, kot je opisano v Pojasnilih 3(e)(i) in 6(a). Ocenjene dobe koristnosti opredmetenih osnovnih sredstev so prikazane v Pojasnilu 3 e (iii.).

Določene postavke opredmetenih osnovnih sredstev (nepremičnine) so delno posedovane, da bi prinašale najemnino, delno pa za lastne poslovne in/ali pisarniške namene. V skladu z 10. odstavkom MRS 40 velja, da če delov ni mogoče prodati ločeno, je nepremičnina razvrščena kot naložbena nepremičnina le, če je za uporabo pri proizvodnji ali dobavljanju blaga ali storitev ali za pisarniške namene posedovan nepomemben del. MSRP ne podaja smernic v zvezi s tem, kaj predstavlja *nepomemben* del za ta namen, zato razvrstitev v vsakem posameznem primeru zahteva presojo poslovodstva, upoštevajoč ekonomsko naravo nepremičnine in ustrezno zakonodajno ozadje za oceno, ali je nepremičnino mogoče razdružiti v manjše dele za prodajo ali ne. Ločena prodaja nepremičninskih objektov v praksi ni mogoča, ker so Mercatorjevi centri delno posedovani z namenom prinašanja najemnini, deloma pa za lastni posel. Maloprodajni centri (notranjost centra, skupna območja, zunanje

površine) so zasnovani in zgrajeni v slogu enega lastnika, prodaja posameznih delov pa bi spremenila namen in bi privedla do izgube nadzora nad upravljanjem centra.

V okoliščinah, pri katerih se nepremičnine posedujejo delno za povečevanje vrednosti kapitala in/ali prinašanje najemnine in delno za uporabo v okviru običajnega poslovanja ali za pisarniške namene, se knjiži kot naložbena nepremičnina samo, če je za uporabo v okviru rednega poslovanja ali za pisarniške namene posedovan nepomemben del. Ta dela se obračunava ločeno, če bi ju bilo mogoče ločeno prodati ali dati v najem na podlagi finančnega najema.

Kjer se opredmetena osnovna sredstva posedujejo za več kot en namen, se nepremičnine uporabljajo za oboje: najem in za lastno običajno poslovanje, sredstva niso ločljiva in jih ni mogoče prodati ali oddati v najem po delih v skladu z lokalnimi zakonodajnimi zahtevami in naravo poslovanja in nepremičnin (poslovni prostori, nakupovalna središča). Poleg tega glede na naravo poslovanja prispevek lastnega poslovanja ni nepomemben pri skupnem rezultatu poslovanja, ki ga ustvarijo nepremičnine, zato se celotna postavka nepremičnin, ki se uporablja tako za lastno poslovanje kot oddajanje v najem, razvrsti med opredmetena osnovna sredstva (prosimo, glejte Pojasnilo 3 g).

Na dan 31. 12. 2022 se od skupnega zneska 397.468 tisoč EUR na ravni družbe Mercator d. o. o. (31. 12. 2021, po prilagoditvi: 364.705 tisoč EUR), ki se nanaša na zemljišča in zgradbe, razvrščene med opredmetena osnovna sredstva, 337.308 EUR (31. 12. 2021, po prilagoditvi: 342.824 tisoč EUR) nanaša na nepremičnine, ki se uporabljajo z namenom prinašanja najemnin in za lastno poslovanje. Zmanjšanje iz naslova zemljišč in zgradb, ki se uporabljajo z namenom prinašanja najemnin in za lastno poslovanje, se nanaša predvsem na prodajo nepremičnin v letu 2022 in amortizacijo.

V okviru tega zneska pa poštena vrednost v najem oddanih delov na dan 31. 12. 2022 znaša 104.035 tisoč EUR (31. 12. 2021, po prilagoditvi: 105.858 tisoč EUR).

ii. Naložbene nepremičnine

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. meri naložbene nepremičnine po modelu poštene vrednosti, kot je opisano v Pojasnilu 6 (a).

iii. Ocena poslovnega modela

Razvrščanje in merjenje finančnih sredstev je odvisno od rezultatov »samo plačil glavnice in obresti« (test SPPI) in testa poslovnega modela. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. določa poslovni model na ravni, ki odraža, kako se skupine finančnih sredstev vodijo skupaj za doseganje določenega poslovnega cilja. Ta ocena vključuje presojo, ki upošteva vse ustrezne dokaze, kar vključuje način ovrednotenja donosnosti sredstev in merjenja njihove donosnosti, tveganja, ki vplivajo na donosnost sredstev, in kako jih obvladujemo, in nadomestila za upravitelje premoženja. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. sproti izvaja presoje, ali je poslovni model, po katerem se vodijo preostala finančna sredstva, primeren, in če ni primeren, ali je vsled tega nastala sprememba poslovnega modela in posledično potencialna sprememba pri razvrščanju tovrstnih sredstev. Tovrstne spremembe v predstavljenem obdobju niso bile potrebne.

Ocena poslovnega modela za finančna sredstva je prikazana v Pojasnilu 3 b) i) Finančna sredstva.

iv. Pričakovane kreditne izgube

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. uporablja poenostavljen model v zvezi z merjenjem pričakovanih kreditnih izgub (ECL) in določa doživljenjske pričakovane kreditne izgube po začetnem pripoznanju terjatev do kupcev in terjatev iz najemov ter v celotni življenjski dobi. Izmerjene pričakovane kreditne izgube temeljijo na razliki med pogodbenimi dolgovanimi denarnimi tokovi in tistimi, za katere posojilodajalec pričakuje, da jih bo prejel, ob upoštevanju denarnih tokov na podlagi zavarovanja in bistvenega izboljšanja kreditne kvalitete. Verjetnost neplačila predstavlja ključni vhodni podatek pri merjenju pričakovane kreditne izgube. Verjetnost neplačila je ocena verjetnosti neplačila v poljubnem časovnem obdobju, ki se izračuna na podlagi preteklih podatkov, predpostavk in pričakovanih pogojev v prihodnosti. Ocena temelji na okoliščinah in situaciji, kakršna je bila ob koncu vsakega poročevalskega obdobja.

Podrobnosti glede politik družbe Mercator so podane v Pojasnilu 3 b) i) Finančna sredstva.

v. Oslabitve naložb v odvisne družbe

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. izvaja preverjanje slabitev svojih naložb v odvisne družbe v skladu z zahtevami MRS 36 Oslabitev sredstev. Nadomestljiva vrednost naložb v odvisne družbe je zelo občutljiva na izpolnjevanje poslovnega načrta. Načrt obsega napovedi EBITDA na podlagi trenutnih in pričakovanih tržnih pogojev, ki jih je obravnavalo in odobrilo poslovodstvo. Ocena temelji na okoliščinah in situaciji, kakršna je bila ob koncu vsakega poročevalskega obdobja.

Glavne predpostavke v zvezi z nadomestljivo vrednostjo so navedene v Pojasnilu 20.

vi. Zaloge

Knjigovodska vrednost zalog se določa kot nabavna ali čista iztržljiva vrednost, odvisno od tega, kar je nižje.

Nabavna vrednost zalog obsega vse stroške nabave, stroške predelave in druge stroške, ki nastanejo pri dostavljanju zalog na njihovo trenutno lokacijo in stanje, zmanjšane za rabate in popuste, prejete od dobaviteljev (popusti dobaviteljev). Nabavna vrednost zalog se določi z metodo tehtanih povprečnih nabavnih cen.

Neto iztržljiva vrednost je neto znesek, za katerega družba pričakuje, da ga bo realizirala od prodaje zalog v sklopu običajnega poslovanja, in se oceni upoštevajoč trenutne in pričakovane tržne pogoje, gospodarsko okolje, kvalitativne lastnosti in druge dejavnike. V obdobjih, predstavljenih v trenutnih ločenih računovodskih izkazih, ni bilo bistvenih odpisov vrednosti zalog na čisto iztržljivo vrednost. Prevrednotenje zalog na čisto iztržljivo vrednost se določi na podlagi razlike med nabavno in pričakovano čisto iztržljivo vrednostjo. Iz praktičnih razlogov se prevrednotenje zalog na čisto iztržljivo vrednost določi tudi z upoštevanjem starajočih se zalog. Za zaloge, pridobljene od enega do dveh let pred tekočim obračunskim obdobjem, se pripozna prevrednotenje zalog na čisto iztržljivo vrednost v višini 50 % nabavne vrednosti, za zaloge, pridobljene od dveh ali več let pred tekočim obračunskim obdobjem, pa se pripozna prevrednotenje zalog na čisto iztržljivo vrednost v višini 80 % nabavne vrednosti. Ta prilagoditev je narejena glede na pretekle izkušnje in tudi na podlagi ocene posloводства o pričakovanih zneskih od prodaje starih zalog.

Popusti dobaviteljev, kot so popusti oz. rabati in provizije za komercialno sodelovanje, so pripoznani kot odbitek od nabavne vrednosti prodanega blaga in proizvodnih stroškov prodanih proizvodov in so posledica pogodbenih obveznosti, ki jih je družba prevzela od svojih dobaviteljev s podpisom pogodbe. Te pogodbe, ki se med posameznimi dobavitelji razlikujejo, vsebujejo popuste oz. rabate, izračunane na podlagi obsega dejanskih nabav blaga, ter popuste oz. rabate za komercialno sodelovanje, ki je fakturirano dobaviteljem. Popusti oz. rabati so odobreni, ko so doseženi določeni pogoji uspešnosti. Ti pogoji uspešnosti v splošnem zahtevajo, da družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. izpolni določene količine (pragove oz. ciljne količine). Popusti oz. rabati v skladu s pogodbami o komercialnem sodelovanju so pripoznani v obdobju implementacije. Beležijo se v skladu s pogoji, opredeljenimi v pogodbah, sklenjenih z dobavitelji družbe Mercator, do njihove izpolnitve.

Poleg tega v nabavni ceni izdelkov ni vedno mogoče natančno določiti popustov dobaviteljev. V takem primeru poslovodstvo družbe uporabi presoje in ocene, ki se nanašajo predvsem na časovnico izvršitvenih obvez, obseg nakupov, ki bodo opravljeni v določenem časovnem obdobju, izdelek, ki ostane v končni zalogi, in verjetnost, da bodo sredstva od prodajalcev lahko pridobljena. Na podlagi omenjenih presoj in ocen poslovodstvo razporedi popuste dobaviteljev med stroške prodaje in zaloge na podlagi količine povezanega izdelka, ki je bil prodan, in zneska, ki ostane v končnih zalogah. Ta praksa temelji na prometu zalog.

Prevrednotenje, pripoznano v obdobjih, predstavljenih v Ločenih računovodskih izkazih, je izkazano v Pojasnilu 14.

vii. Rezervacije

Knjigovodska vrednost rezervacij za poravnavo pravnih zahtevkov se meri kot sedanja vrednost prihodnjih izdatkov, za katere se pričakuje, da bodo nastali po poravnavi teh obveznosti. Zaradi s tem povezane negotovosti se lahko zgodi, da bo treba ocene popraviti v prihodnjih obdobjih glede na razpletanje pravne zadeve in spremeniti pričakovani datum poravnave in znesek. Najboljšo oceno časa in zneska poravnave podajo zunanji pravni svetovalci, odobri pa jo poslovodstvo družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. Čeprav so mogoči številni izidi, poslovodstvo družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. ne pričakuje bistvenih sprememb zneskov priznanih rezervacij, izkazanih v Pojasnilu 30.

Rezervacije za zasluge zaposlencev in jubilejne nagrade so oblikovane za ocenjene obveznosti izplačil odpravnin ob upokojitvi in dolgoročnih pozaposlitvenih zaslug kot rezultat dolgoletnega službovanja zaposlenih, na datum konca obdobja, diskontirane na sedanjo vrednost. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna, ki ga odobri poslovodstvo družbe. Aktuarski izračun temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za pozaposlitvene zasluge zaposlenih so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročne narave vhodnih podatkov občutljive za spremembe navedenih ocen.

viii. Odloženi davki

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja z uporabo veljavne ali pričakovane veljavne davčne stopnje, ki bo veljala v naslednjem obračunskem obdobju. Ob morebitni spremembi davčne stopnje se bodo ustrezno spremenile tudi terjatve in obveznosti iz naslova odloženih davkov.

Družba pripozna odložene terjatve za davek za prenos neizrabljenih davčnih izgub in neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednje obdobje le v primerih, ko je verjetno, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti neizrabljene davčne izgube in neizrabljene davčne dobropise. Podlaga za oceno je poslovni načrt družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

ix. Najemi

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je obravnavala glavne presoje o zneskih iz pravice do uporabe sredstev (Right-Of-Use) in obveznosti iz najema, kar vključuje oceno stopnje razumne gotovosti, ali se bo uveljavljala katera od možnosti najema (podaljšanje, prekinitev ali odkup), in določanje primerne diskontne stopnje, uporabljene za sedanjo vrednost obveznosti najema in za začetno merjenje pravice do uporabe sredstva. Spričo navedenega je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. sklenila, da bo obdobje najema sovpadalo s trajanjem pogodb, razen v primerih, v katerih je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. precej gotova, da bo uveljavljala možnost podaljšanja pogodbe ali prekinitve. To temelji na preteklih izkušnjah in tudi na pričakovanih maloprodajnega podjetja glede prihodnjih poslovnih dejavnosti teh enot. Uporabljena diskontna mera je predpostavljena obrestna mera za sposojanje iz naslova refinanciranja Mercatorjevega dolga, prilagojena ustreznim krivuljam donosnosti obveznic v posameznih državah.

x. Delujoče podjetje

Pri pripravi teh računovodskih izkazov je poslovodstvo družbe uporabilo predpostavko delujočega podjetja. Poslovodstvo je pri presoji upoštevalo finančni položaj družbe, trenutne namere, dobičkonosnost poslovanja in dostop do finančnih virov ter analiziralo vpliv makroekonomskih gibanj na poslovanje družbe. Kratkoročne obveznosti družbe na dan 31. 12. 2022 presegajo kratkoročna sredstva v višini 409.358 tisoč EUR.

Družba se zanaša na nadaljnjo podporo matične družbe, ki je izrazila namero, da bo družbi zagotovila finančno podporo v naslednjih dvanajstih mesecih od datuma izdaje teh računovodskih izkazov.

Kot je razkrito v pojasnilu 34 Pogojne obveznosti, je družba izdala garancije in zastavila premoženje za izdajo zavarovanih obveznic s spremenljivo obrestno mero (v nadaljevanju: obveznice), ki jih je izdala Fortenova grupa d. d. Obveznice so bile izdane na podlagi Pogodbe o vpisu obveznic, ki je glavni finančni dokument Skupine Fortenova in zapadejo v plačilo septembra 2023. Pogodba o vpisu obveznic predpisuje nekatere nefinančne in finančne zaveze, s katerimi Skupina Fortenova četrtno in letno imetnikom obveznic zagotavlja potrdila o njihovem izpolnjevanju. Neizpolnjevanje teh zavez predstavlja dogodek kršitve (angl. Event of Default) v skladu s Pogodbo o vpisu obveznic.

Z dnem finančnih izkazov obstajajo dogodki kršitve neplačil v skladu s Pogodbo o vpisu obveznic, pri čemer ni prišlo do kršitve neplačil po finančnih zavezah. Velika večina neplačil je posledica mednarodnih sankcij/omejevalnih ukrepov, ki so jih za ruska podjetja in posameznike naložile vlade Evropske unije, Združenega kraljestva in ZDA (v nadaljevanju: »sankcije«, imetniki obveznic, ki so predmet takih sankcij: »sankcionirani imetniki obveznic«, imetniki obveznic, ki niso sankcionirani, pa so v nadaljevanju imenovani »večinski imetniki obveznic«).

Dne 4. 9. 2023 je Fortenova grupa d. d. sklenila zavezujočo pogodbo o refinanciranju celotnega zneska kratkoročnih obveznic z izdajo novih obveznic (v nadaljevanju »Pogodba o vpisu novih obveznic« in obveznice, izdane v skladu z novo pogodbo o vpisu obveznic v nadaljevanju: "nove obveznice") v skupnem znesku glavnice (vključujoč izdajateljjev diskont na obveznice) v višini 1,2 milijarde EUR (9,0 milijarde kun) in se dogovorila za formalne pogoje pred financiranjem, katerih izpolnitev je pod nadzorom Fortenova grupa d. d. Nove obveznice bodo izdane pod podobnimi pogoji kot obstoječe obveznice in z dogovorjeno zapadlostjo do konca novembra 2024. Skladno s tem obstaja gotovost financiranja izdaje novih obveznic, prejeti zneski na podlagi izdaje novih obveznic pa bodo namenjeni poravnavi celotne obveznosti iz naslova obstoječih obveznic, s čimer bodo v celoti poravnane vse obveznosti iz Pogodbe o vpisu obveznic. Posledično bodo vsa obstoječa neplačila postala neveljavna, saj bodo obveznice v celoti odkupljene.

Obveznice sankcioniranih imetnikov obveznic bodo izplačane v celotnem znesku, ne da bi bila kakršnakoli sredstva na voljo imetnikom sankcioniranih obveznic. Za ta način odkupa obveznic so bila pridobljena vsa potrebna soglasja glede sankcij in sodbe sodišč.

Fortenova grupa d. d. ni seznanjena s kakršnimikoli izvršilnimi postopki, ki bi bili sproženi ali ki še potekajo v zvezi z obveznicami.

Poslovodstvo družbe tako zagotavlja, da je uporaba predpostavke o časovne neomejenosti oz. neprekinjenosti delovanja družbe popolnoma primerna in upravičena pri pripravi ločenih računovodskih izkazov za leto, ki se je končalo 31. 12. 2022. Kot je razkrito v Pojasnilu 36 Pomembni dogodki po koncu poročevalskega obdobja, je poslovodstvo Skupine Fortenova pričelo tudi z dejavnostmi, namenjenimi reševanju trenutne strukture delničarjev, kar bi med drugim omogočilo podporo dolgoročnemu refinanciranju po novembru 2024. Proces naj bi se zaključil po datumu odobritve teh ločenih računovodskih izkazov, kar predstavlja pomembno negotovost glede zmožnosti družbe in Skupine Fortenova, da po novembru 2024 nadaljuje kot delujoče podjetje.

3. Pomembne računovodske usmeritve

a) Posli v tuji valuti

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družb znotraj družbe po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti na datum konca obdobja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja. Nedenarna sredstva in obveznosti, izraženi v tuji valuti in izmerjeni po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov, razvrščenih kot naložbe v finančna sredstva (razen v primeru oslabitve, ko se vse tečajne razlike, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrstijo v izkaz poslovnega izida).

b) Finančni instrumenti

Finančna sredstva in finančne obveznosti se pripoznajo izkazu finančnega položaja, ko družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. postane pogodbeni stranka v pogodbenih določilih instrumenta.

Finančna sredstva in finančne obveznosti se na začetku merijo po pošteni vrednosti. Stroški transakcije, ki jih je mogoče neposredno pripisati prevzemu ali izdaji finančnih sredstev in finančnih obveznosti (razen finančna sredstva in finančne obveznosti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida) se prištejejo ali odštejejo od poštene vrednosti finančnih sredstev ali finančnih obveznosti, katero koli ustreza, ob začetnem pripoznanju. Stroški transakcije, ki jih je mogoče neposredno pripisati prevzemu finančnih sredstev ali finančnih obveznosti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, se takoj pripoznajo v poslovnem izidu.

Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, čisti znesek pa se prikaže v bilanci stanja, če in le če ima družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. pravno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in obstaja namen poravnave na neto osnovi, ali unovčitve sredstva in hkratne poravnave svoje obveznosti.

i. Finančna sredstva

Običajni nakupi in prodaje finančnih sredstev se pripoznajo na datum trgovanja, ki je datum, na katerega se družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. zaveže k nakupu ali prodaji sredstva. Pripoznanje finančnega sredstva se odpravi, ko pretečejo pravice za prejemanje denarnih tokov iz finančnega sredstva, ali so bile prenesene in je družba vsa tveganja in denarna nadomestila za lastništvo sredstva prenesla. Če družba ni niti prenesla niti obdržala vseh tveganj in denarnih nadomestil za sredstva, niti prenesla nadzora nad sredstvom, družba še naprej pripoznava preneseno sredstvo v obsegu nadaljnje udeležbe. V tem primeru družba pripoznava tudi s tem povezano obveznost. Preneseno sredstvo in z njim povezana obveznost se merita na podlagi, ki odraža pravice in obveznosti, ki jih je družba obdržala.

Nadaljnja udeležba v obliki jamstva za preneseno sredstvo se meri po izvorni knjigovodski vrednosti sredstva oz. po najvišjem znesku nadomestila, ki bi ga družba morala odplačati, odvisno od tega, katera vrednost je nižja.

Dolžniški instrumenti

Dolžniški instrumenti obsegajo terjatve do kupcev in druge terjatve, dana posojila, dolgoročne depozite za najeme in druga ustrezna finančna sredstva.

Podjetje izvaja dejavnosti upravljanja s kreditnim tveganjem s ciljem ohranяти kreditno tveganje portfelja v okviru opredeljenih omejitev tveganja.

Kjer pogodbeni denarni tokovi predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti, se dolžniški instrumenti merijo po odplačni vrednosti šele, ko se ugotovi, da je poslovni model namenjen pridobivanju pogodbenih denarnih tokov (angl. hold to collect). Prihodki iz obresti iz tovrstnih finančnih sredstev so vključeni v finančne prihodke na podlagi metode efektivnih obresti. Morebiten dobiček oz. izguba, ki je posledica odprave pripoznanja, se

pripozna neposredno v poslovnem izidu in predstavi v drugih dobičkih/(izgubah) skupaj s pozitivnimi in negativnimi tečajnimi razlikami.

Terjatve do kupcev so zneski terjatev do strank v povezavi s prodanimi proizvodi ali storitvami v okviru običajnega poslovanja. Običajno zapadejo v plačilo v roku enega leta in so zato vse razvrščene kot kratkoročne. Terjatve do kupcev so na začetku pripoznane v znesku nadomestila, ki je brezpogojno, razen če obsegajo pomembne finančne komponente, ko so pripoznane po pošteni vrednosti. Zaradi narave kratkoročnih terjatev se njihova knjigovodska vrednost šteje kot enaka njihovi pošteni vrednosti.

Kapitalski instrumenti

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. pozneje vse kapitalske naložbe meri po pošteni vrednosti. Če se je poslovodstvo odločilo predstaviti pošteno vrednost z dobički in izgubami iz kapitalskih naložb v drugem vseobsegajočem donosu (OCI), se ne izvede poznejša prerazvrstitev dobičkov in izgub poštene vrednosti v poslovni izid po odpravi pripoznanja naložbe. Dividende iz tovrstne naložbe bodo še naprej pripoznane v poslovnem izidu kot drug prihodek, ko bo vzpostavljena pravica družbe za prejemanje plačil. Spremembe v pošteni vrednosti finančnega sredstva po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (FVPL) se pripozna v drugih dobičkih/(izgubah) v izkazu poslovnega izida, če ustreza. Izgube zaradi oslabitve (in razveljavitev izgub zaradi oslabitve) iz kapitalskih naložb, merjenih po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa (FVOCI), se ne poročajo ločeno od drugih sprememb poštene vrednosti.

Slabitev finančnih sredstev po nabavni vrednosti

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. uporablja poenostavljen pristop k merjenju pričakovanih kreditnih izgub, pri čemer se uporablja pričakovan popravek za kreditno izgubo v celotni življenjski dobi za vse terjatve do kupcev in pogodbenega sredstva.

Za merjenje pričakovanih kreditnih izgub so bile v skupino združene terjatve do kupcev in pogodbenega sredstva na podlagi skupnih značilnosti kreditnega tveganja in zapadlosti. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je določila razrede tveganosti poplačil terjatev glede na vrsto zavarovanja, zastavljenega za zavarovanje terjatev, ter popravke terjatev iz naslova kreditnih izgub razvrstila še glede na zapadlost. Na ta način je določenih 6 razredov tveganosti: bančna garancija, hipoteka, menica, izvršnica, Skupina Fortenova in ostalo ter 4 razredi zapadlosti: 0–90 dni, 90–180 dni, 180–270 dni, nad 270 dni zapadlosti.

Pričakovane stopnje izgub temeljijo na plačilnih profilih kupcev v obdobju 36 mesecev pred 31. 12. 2021 oz. 31. 12. 2022 in ustreznih preteklih kreditnih izgubah, nastalih v tem obdobju. Učinek v prihodnost usmerjenih makroekonomskih podatkov na ocenjeno življenjsko dobo pričakovanih kreditnih izgub se je štel kot nepomemben glede na pozitivne ekonomske obete v prihajajočih obdobjih.

Terjatve do kupcev in pogodbenega sredstva so odpisane tam, kjer ni smiselno pričakovati izterjave.

Nadaljnje izterjave zneskov, ki so bili predhodno odpisani, se knjižijo v dobro enake vrstične postavke.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. podaja v prihodnost usmerjene ocene pričakovanih kreditnih izgub v povezavi s posojili, izkazanimi po odplačni vrednosti. Uporabljena metodologija za oslabitve je odvisna od tega, ali je prišlo do pomembnega povečanja kreditnega tveganja. Poslovodstvo ocenjuje, da je stopnja potencialne izgube pri posojilih, izkazanih po odplačni vrednosti, dovolj nizka, zato so popravki v zvezi s tem nepomembni.

ii. Finančne obveznosti

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. na začetku pripozna izdane dolžniške vrednostne papirje in podrejene obveznosti na dan njihovega nastanka. Vse ostale finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. postane pogodbeni stranka v zvezi z instrumentom.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane. Ko se obstoječa finančna obveznost nadomesti z drugo od istega posojilodajalca pod bistveno drugačnimi pogoji ali se pogoji obstoječe obveznosti bistveno spremenijo, se taka zamenjava ali sprememba obravnava kot odprava pripoznanja prvotne obveznosti in pripoznanje nove obveznosti. Razlika v zadevnih knjigovodskih vrednostih se pripozna v izkazu poslovnega izida.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. razvršča neizvedene finančne instrumente kot druge finančne obveznosti, izkazane po odplačni vrednosti. Takšne finančne obveznosti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti, povečani za dodatne transakcijske stroške, ki se neposredno pripisujejo nastanku ali izdaji dolga. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti.

Spremenjene obveznosti do dobaviteljev izhajajo iz dogovorov o financiranju dobaviteljev, ki se sklenejo med dobaviteljem in novim upnikom, pri čemer se družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. o tem zgolj obvesti oz. je privolila, da bo plačala novemu upniku namesto prvotnemu dobavitelju. Razen spremembe prejemnika plačila ni drugih sprememb plačilnih določb in pogojev ali drugih pogodbenih pogojev.

Druge finančne obveznosti zajemajo posojila ter obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti.

c) Denar in denarni ustrezniki

Z namenom predstavitve v izkazu denarnih tokov obsegajo denarna sredstva in njihovi ustrezniki gotovino v blagajni in denar na poti (dnevni iztržki maloprodajnih poslovnih enot) in vloge na vpogled z originalno zapadlostjo tri mesece ali manj, ki so takoj zamenljive za znane gotovinske zneske in so podvržene majhnemu tveganju spremembe vrednosti.

Medtem ko so denarna sredstva in njihovi ustrezniki tudi predmet zahtev v zvezi z oslabitvami v MSRP 9, se morebitna kreditna izguba šteje kot nepomembna.

d) Osnovni kapital

Na 31. izredni skupščini delničarjev, ki je bila sklicana na predlog edinega delničarja, družbe Fortenova grupa d. d., in je zasedala 12. 4. 2022, je potekalo glasovanje o umiku vseh 6.257.610 navadnih imenskih kosovnih delnic z organiziranega trga vrednostnih papirjev. Dne 14. 4. 2022 je bil sklep o umiku vseh delnic z organiziranega trga vrednostnih papirjev vpisan v sodni register, družba pa je postala družba z omejeno odgovornostjo.

e) Opredmetena osnovna sredstva

i. Izkazovanje in merjenje

Vsa opredmetena osnovna sredstva, z izjemo zemljišč in zgradb, se merijo po modelu nabavne vrednosti. Izkazana so po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Stroški izposojanja v zvezi z nabavo ali izgradnjo zadevnih sredstev se usredstviijo, če so povezani z nabavo pomembnega sredstva in izgradnja oziroma priprava za uporabo zadevnih sredstev traja več kot 6 mesecev. V letu 2022 družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ni izvedla investicij, ki bi izpolnjevale opisana merila. Stroški v okviru družbe izdelanega sredstva zajemajo stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati njegovi usposobitvi za nameravano uporabo, ter stroške razgradnje in odstranitve opredmetenih osnovnih sredstev ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja.

Zemljišča in zgradbe se merijo v izkazu finančnega položaja po njihovih revaloriziranih vrednostih (podrobnosti relevantnih merjenj po pošteni vrednosti so predstavljene v Pojasnilu 6), pri čemer gre za pošteno vrednost na datum revaloriziranja, zmanjšano za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Če se knjigovodska vrednost sredstva poveča zaradi revaloriziranja, se povečanje pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in uvrsti v lastniški kapital kot revalorizacijski presežek. Povečanje pa se pripozna v poslovnem izidu (izkazu poslovnega izida), v kolikor odpravi zmanjšanje iz prevrednotenja istega sredstva, ki je bilo prej pripoznano v poslovnem izidu. Če se knjigovodska vrednost sredstev zmanjša pod čisto knjigovodsko vrednost izvirne vrednosti zaradi prevrednotenja, se zmanjšanje pripozna v poslovnem izidu. Zmanjšanje pa bremeni neposredno drug vseobsegajoči donos in lastniški kapital pod rubriko prevrednotovalnega presežka do višine stanja v dobro v prevrednotovalnem presežku istega sredstva. Ko je sredstvo odtujeno, se rezerva za pošteno vrednost tega sredstva prenese neposredno v zadržani dobiček.

Amortizacija prevrednotenih zgradb se pripozna v poslovnem izidu. Ob kasnejši prodaji ali umiku prevrednotene nepremičnine se prevrednotovalni presežek, ki ji ga je mogoče pripisati in je ostal v revalorizacijski rezervi nepremičnine, prenese neposredno v zadržani dobiček.

Pripoznanje opredmetenega osnovnega sredstva se odpravi ob odtujitvi ali ko iz nadaljnje uporabe sredstva ni mogoče pričakovati nikakršnih prihodnjih gospodarskih koristi. Dobiček ali izgubo iz odtujitve ali umika sredstva se določi kot razlika med prejemki iz prodaje in knjigovodsko vrednostjo sredstva ter se pripozna v poslovnem izidu.

ii. Kasnejši stroški

Stroški zamenjave nekega dela opredmetenih osnovnih sredstev se pripoznajo v knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bo imela družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. bodoče gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, in je njegovo pošteno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški (kot npr. redno vzdrževanje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko do njih pride.

iii. Amortizacija

V družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. se osnovna sredstva amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja z uporabo amortizacijskih stopenj, ki odražajo ocene dob koristnosti različnih sredstev. Življenjske dobe in preostanek vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev letno presoja intern komisija strokovnjakov oziroma zunanji neodvisni pooblaščen ocenjevalci na podlagi dogodkov, ki kažejo na potrebo po ponovnem ovrednotenju določenega sredstva.

Zemljišča se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

	2022	2021
Zgradbe	40 let	40 let
Oprema in druga sredstva	2-18 let	2-18 let

f) Neopredmetena sredstva

i. Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, ki jih je pridobila družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrane izgube zaradi oslabitve.

ii. Kasnejši stroški

Kasnejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se stroški nanašajo, in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi ostali stroški, vključno z interno generiranimi blagovnimi znamkami, so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko do njih pride.

iii. Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev. Obračunavati se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so naslednje:

	2022	2021
Programska oprema in druge pravice	10 let	10 let

g) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, posedovane, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost kapitala ali pa oboje, ne pa za prodajo v rednem poslovanju, uporabo v proizvodnji ali pri dobavi blaga ali storitev, ali za pisarniške namene.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ima v lasti nepremičnine, ki so delno oddane v najem in delno lastniško zasedene in se zato uporabljajo v okviru običajnega poslovanja ali za pisarniške namene. V skladu z zakonodajnimi zahtevami ter naravo poslovanja nepremičnine niso ločljive, zato so razvrščene med opredmetena osnovna sredstva v skladu z zahtevami MRS 40.10, kot izhaja iz Pojasnila 2 d) i).

Po začetnem pripoznanju se naložbene nepremičnine merijo po pošteni vrednosti. Dobički ali izgube zaradi sprememb poštene vrednosti naložbenih nepremičnin so vključeni v poslovni izid za obdobje, v katerem nastanejo.

Pošteno vrednost naložbenih nepremičnin določa neodvisni pooblaščen cenilec v skladu z Mednarodnim standardom o ocenjevanju vrednosti in MSRP, kot je opisano v Pojasnilu 6. Ocena poštene vrednosti zahteva pomembne presoje za določitev primernih predpostavk, vključno s tržnimi najemnimi cenami in posebnimi ugodnostmi, ki se priznajo prilagoditvam najemodajalcev, odvisno od vrste in lokacije posamezne nepremičnine.

Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se nepremičnina prerazporedi po pošteni vrednosti.

h) Naložbe v odvisne družbe

V ločenih računovodskih izkazih družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. izkazuje naložbe v odvisne družbe po njihovi nabavni vrednosti, zmanjšani za oslabitev. Za naložbe se letno preveri njihova slabitev, kadar koli dogodki ali spremenjene okoliščine kažejo na to, da njihova knjigovodska vrednost morda ni izterljiva. Na datum konca obdobja se vsakokrat pregleda, ali je za naložbe v odvisne družbe, ki so doživele oslabitev v predhodnih obdobjih, mogoče odpraviti slabitev.

Odvisne družbe so tisti investiranci, ki jih družba obvladuje, ker (i) ima moč, da usmerja ustrezne dejavnosti investiranja, kar bistveno vpliva na njihov donos, (ii) je izpostavljena oz. ima pravico do variabilnih donosov na podlagi povezav z investiranci, in (iii) je sposobna uporabiti svojo moč nad investiranci za to, da vpliva na višino investorjevih donosov. Obstoj in učinek materialnih pravic, kar vključuje materialne potencialne glasovalne pravice, se upoštevata pri ocenjevanju moči, ki jo ima družba nad drugim subjektom. Za to, da je pravica materialna, mora nosilec biti v praksi zmožen uveljavljati tovrstno pravico takrat, ko je treba odločati o usmeritvi ustreznih dejavnosti investiranja. Družba ima moč nad investirancem tudi, če ima v lasti manj kot večino glasovalne moči v investiranču. V takem primeru družba oceni obseg svojih glasovalnih pravic glede na velikost in razpršenost deležev preostalih nosilcev glasov, na podlagi česar določi, ali ima de facto moč nad investirancem. Varstvene pravice drugih investorjev, kot na primer tiste, ki se nanašajo na temeljne spremembe dejavnosti investiranja ali veljajo samo v izjemnih okoliščinah, družbi ne preprečujejo obvladovanja investiranja.

i) Najemi

Ob sklenitvi pogodbe družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. oceni, ali pogodba predstavlja oziroma vsebuje najem. Pravica do uporabe sredstva in z njo povezana obveznost iz najema sta pripoznani v zvezi z vsemi najemnimi dogovori, v katerih družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nastopa kot najemnica, razen v primeru kratkoročnih najemov (opredeljenih kot najemi za obdobje 12 mesecev ali manj) in najemov sredstev nizke vrednosti. Za te najeme družba pripoznava plačila najemnin kot poslovne odhodke na podlagi enakomerne časovne metode v času najemnega obdobja.

Obveznost iz najema se prvotno meri po sedanji vrednosti najemnin, ki niso plačane na datum začetka veljavnosti najema, diskontirane za najemnikove predpostavljene obrestne mere za sposojanje. Predpostavljena obrestna mera za sposojanje je mera, ki bi jo posamezni najemnik moral plačati za posojilo za pridobitev sredstva z vrednostjo, podobno vrednosti pravice do uporabe sredstva, v podobnem gospodarskem okolju s podobnimi določbami, jamstvi in pogoji. Družba predpostavljeno obrestno mero za sposojanje izhodiščno določa s pomočjo donosa primerljivih tretjih strank do stopenj dospelosti, posebej prilagojenih glede na trajanje najema, državo, valuto in jamstvo.

Najemnine, vključene v merjenje obveznosti iz najema, zajemajo:

- Nespremenljive najemnine (tudi po vsebini nespremenljive najemnine), zmanjšane za terjatve za spodbude za najem;
- Spremenljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje in ki se na začetku merijo z indeksom ali stopnjo, ki velja na datum začetka najema;
- Zneske, za katere se pričakuje, da jih bo najemnik plačal na podlagi jamstev za preostalo vrednost;
- Izpolnitveno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo najemnik izrabil to možnost; in
- Plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža izrabo možnosti odpovedi najema.

Pravice do uporabe sredstva se na začetku merijo po nabavni vrednosti, ki zajema:

- znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema,
- plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete spodbude za najem,
- začetne neposredne stroške, in
- stroške obnove, če so ti prevzeti z najemno pogodbo ali glede na zakonodajne zahteve.

Zemljišče in zgradbe s pravico do uporabe se merijo po revaloriziranih vrednostih, vozila in oprema pa se merijo po modelu nabavne vrednosti.

Najemnine, ki bodo plačane v sklopu precej verjetnih možnosti podaljšanja, so tako vključene v merjenje obveznosti iz najema.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ponovno izmeri obveznost iz najema (in ustrezno prilagodi s tem povezano pravico do uporabe sredstva), kadar:

- Se trajanje najema spremeni ali nastopi pomemben dogodek oziroma se spremenijo okoliščine, ki povzročijo spremembo v ocenjevanju izrabe možnosti nakupa; v tem primeru se obveznost iz najema ponovno izmeri z diskontiranjem spremenjene najemnine z uporabo spremenjene diskontne stopnje.
- Se plačila najemnine spremenijo zaradi spremenjenega indeksa ali stopnje oziroma zaradi spremembe plačila, pričakovanega na podlagi jamstev za preostalo vrednost; v tem primeru se obveznost iz najema ponovno izmeri z diskontiranjem spremenjene najemnine z uporabo nespremenjene diskontne stopnje (razen če je sprememba najemnine posledica spremembe spremenljivih obrestnih mer; v tem primeru se uporabi spremenjeno diskontno stopnjo).
- Najemna pogodba je spremenjena in ta sprememba ni obračunana kot ločen najem; v tem primeru se obveznost iz najema ponovno izmeri na podlagi trajanja najema v sklopu spremenjenega najema, in sicer z diskontiranjem spremenjene najemnine z uporabo spremenjene diskontne stopnje na datum začetka veljavnosti spremembe najema.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je izpostavljena morebitnim prihodnjim povečanjem spremenljivih najemnin na podlagi indeksa ali stopnje, ki niso vključene v obveznost iz najema, dokler ne pričnejo veljati. Ko prilagoditve najemnin na podlagi indeksa ali stopnje pričnejo veljati, se obveznost iz najema ponovno oceni in prilagodi glede na pravico do uporabe sredstva.

Pravica do uporabe, ki se nanaša na nepremičnine in zajema zemljišča in zgradbe kot predmet najema, se kasneje meri po modelu revaloriziranja, kar je podobno računovodski usmeritvi, ki se uporablja za opredmetena osnovna sredstva. Veljavna metodologija merjenja pošteno vrednosti in pogostosti revaloriziranja je izkazana v Pojasnilu 6 (a) Poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev.

Pravica do uporabe sredstva, ki ustreza opredelitvi naložbene nepremičnine v skladu z MRS 40, se meri po pošteni vrednosti. Prevrednotenje se opravi v skladu z metodologijo, opisano v Pojasnilu 6 (a). Vsakršne spremembe pošteno vrednosti relevantnih pravic do uporabe se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku.

Pravice do uporabe sredstva se običajno amortizirajo v času dobe koristnosti sredstva ali času trajanja najema, odvisno od tega, kaj je krajše, in sicer na podlagi enakomerne časovne metode. Če je precej gotovo, da bo posloводство izrabilo možnost nakupa, se pravica do uporabe sredstva amortizira v dobi koristnosti sredstva, ki je predmet najema.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ugotavlja, ali je pravica do uporabe sredstva oslabiljena, z uporabo MRS 36 in obračunava vsakršne ugotovljene izgube iz naslova oslabilitve, kot je opisano v Pojasnilu 3 (I) *Politika oslabilitve nefinančnih sredstev*.

Če je poštena vrednost prejemkov od prodaje sredstva nižja od poštene vrednosti tega sredstva, se razlika obračuna kot preplačilo prihodnjih plačil najemnin (transakcija prodaje in povratnega najema). Znesek preplačila se amortizira skozi obdobje najema.

Računovodska obravnava najemodajalca

Kadar je družba vmesni najemodajalec, obračunava prvotni najem in podnajem kot dve ločeni pogodbi. Podnajem se razvršča kot finančni ali poslovni najem s sklicevanjem na pravico do uporabe sredstva (ang. Right-Of-Use), ki izhaja iz prvotnega najema.

Prihodki od najemnin iz poslovnega najema se pripoznajo na podlagi enakomerne časovne metode med trajanjem ustreznega najema. Začetni neposredni stroški, ki so nastali pri pogajanju in urejanju poslovnega najema, se prištejejo h knjigovodski vrednosti najetega sredstva in pripoznajo na podlagi enakomerne časovne metode med trajanjem ustreznega najema.

Zneski, ki jih dolgujejo najemniki na podlagi finančnih najemov, se pripoznajo kot terjatve v znesku čiste naložbe v najeme družbe. Dohodek iz finančnih najemov se razporedi med obračunska obdobja, tako da odraža stalno obdobjno stopnjo donosnosti čiste naložbe družbe, ki je v zvezi z najemi neopravdana.

Če pogodba vsebuje najemne in nenajemne sestavine, družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. uporabi MSRP 15 za razporeditev nadomestila na podlagi pogodbe k vsaki sestavini.

Prodajne transakcije s povratnim najemom

Družba sklene prodajne transakcije s povratnim najemom v primerih, kjer družba proda sredstvo ter ga nemudoma ponovno pridobi v uporabo tako, da sklene najem s kupcem. Pri določanju, ali je treba prenos sredstva knjižiti kot prodajo ali nakup, družba uporabi zahteve MSRP 15 o tem, kdaj podjetje izpolnjuje izvršitveno obvezo, in sicer s prenosom nadzora nad sredstvom. Če je nadzor nad osnovnim sredstvom prenesen na kupca – najemodajalca, se transakcija obračunava kot prodaja oz. nakup sredstva in najem. Če ni tako, družba transakcijo obračunava kot posel financiranja.

Sredstva se praviloma prodajajo po poštenu vrednosti, zato se dobiček ali izguba od prodaje takoj pripozna v izkazu poslovnega izida.

j) Sredstva, razvrščena med sredstva za prodajo ali skupino za odtujitev

Sredstva, razvrščena med sredstva za prodajo ali skupino za odtujitev, ki obsega sredstva in obveznosti, za katera se pričakuje, da bo njihova vrednost poravnana s prodajo in ne z nadaljnjo uporabo, se razvrstijo med sredstva za prodajo. Dolgoročna sredstva in skupine za odtujitev, razvrščeni med sredstva za prodajo, se merijo po knjigovodski vrednosti ali poštenu vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer tisti, ki je nižja. Stroški prodaje so dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati odtujitvi sredstva, brez finančnih odhodkov in odhodkov iz obdavčitve dobička. Izgube zaradi oslabilitve ob prerazvrstitvi sredstev med sredstva, namenjena za prodajo, in kasnejše izgube ali dobički ob ponovnem merjenju, se pripoznajo v poslovnem izidu. Dobički se ne izkazujejo v višini, ki presega morebitne kumulativne izgube zaradi oslabilitve.

Merila za razvrstitev med sredstva, namenjena za prodajo, se štejejo za izpolnjena le tedaj, ko je prodaja zelo verjetna in sta sredstvo ali skupina za odtujitev na voljo za takojšnjo prodajo v sedanjem stanju. Ukrepi, potrebni za zaključek prodaje, bi morali nakazovati, da je malo verjetno, da bo prišlo do bistvenih sprememb prodaje ali da bo odločitev o prodaji umaknjena. Poslovodstvo mora biti zavezano načrtu prodaje sredstva in pričakovati, da bo prodaja zaključena v enem letu od datuma razvrstitve.

Ko se opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva prerazporedijo med sredstva, namenjena za prodajo, se prenehajo amortizirati.

Sredstva in obveznosti, razvrščeni med sredstva za prodajo, so v izkazu finančnega položaja prikazani ločeno kot kratkoročne postavke.

k) Zaloge

Zaloge se vrednotijo po nabavni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Stroški kupljenih zalog se določijo po odbitku rabatov in popustov in vključujejo manipulativne stroške in stroške skladiščenja (le če je hramba potrebna v okviru proizvodnega procesa pred nadaljnjo proizvodno fazo), ki jih je moč neposredno pripisati nakupu izdelkov, ter transportne stroške, ki nastanejo pri dostavljanju izdelkov na lokacijo.

Metoda razporejanja stroškov na posamične postavke zalog je metoda tehtanih povprečnih nabavnih cen.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, zmanjšana za vse ocenjene stroške dokončanja in stroške, nastale pri trženju, prodaji in distribuciji. Ocena čiste iztržljive vrednosti zalog se opravi najmanj enkrat letno, in sicer po stanju na dan izdelave letnih ločenih računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Odpisi in delni odpisi poškodovanih in pretečenih zalog se opravljajo redno med letom po posameznih postavkah. Popravek čiste iztržljive vrednosti za zaloge, ki se starajo, se konec leta ocenjuje na podlagi izkušenj iz prejšnjih let.

l) Slabitve nefinančnih sredstev

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. na vsak datum konca obdobja preveri preostalo knjigovodsko vrednost njenih nefinančnih sredstev, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev, ki imajo neomejeno dobo koristnosti ali ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum konca obdobja. Oslabitev denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njena knjigovodska vrednost presega njeno nadomestljivo vrednost.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je (a) njena vrednost pri uporabi ali (b) poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti uporabe sredstva se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabitve se sredstva, ki jih ni mogoče preskusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in ki so pretežno neodvisna od denarnih pritokov iz ostalih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota). Neopredmetena sredstva z neomejeno dobo koristnosti se ne amortizirajo, temveč se na letni ravni preverja njihova oslabitev, posamezno ali na ravni denar ustvarjajoče enote. Ocena neomejene življenjske dobe je vsako leto predmet pregleda, da se ugotovi, ali je neomejena življenjska doba še vedno sprejemljiva. V nasprotnem primeru se sprememba dobe koristnosti iz neomejene v končno izvede za nadalje.

Skupna sredstva družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. ne ustvarjajo ločenih denarnih pritokov in se uporabljajo pri več različnih denar ustvarjajočih enotah. Skupna sredstva družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. se utemeljeno in dosledno razporedijo na posamezne denar ustvarjajoče enote. Preizkus njihove oslabitve se izvede v sklopu preizkušanja oslabitve tiste denar ustvarjajoče enote, h kateri zadevno sredstvo spada.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto (ali skupine denar ustvarjajočih enot), nato pa na druga sredstva denar ustvarjajoče enote (skupine denar ustvarjajočih enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se kasneje ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. izračuna nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi tako, da knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju kumulativnega amortizacijskega popravka, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

m) Zasluzki zaposlenih**i. Dolgoročni zasluzki zaposlenih in obveze za pozaposlitvene zasluzke**

Dolgoročni zasluzki zaposlenih obsegajo rezervacije za jubilejne nagrade, za pozaposlitvene zasluzke in odpravnine ob prenehanju zaposlitve.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. priznava rezervacije za dolgoročne zasluzke zaposlenih, ki izhajajo iz poslovnih dogovorov in kolektivnih pogodb in ustreznih zakonodajnih zahtev.

Rezervacije za dolgoročne zasluzke zaposlenih določa neodvisni pooblaščen aktuarski veščak, izračunajo pa se z uporabo metode predvidene pomembnosti enot, ki je metoda obračunavanja zaslužkov sorazmerno s službovanjem od začetka zaposlitve v podjetju do predvidenega plačila jubilejne nagrade ali pozaposlitvenega zaslužka. Rezervacije se oblikujejo v znesku sedanje vrednosti zaslužkov iz zaposlitve, ki jih je mogoče pripisati tekočemu in preteklim obdobjem.

V skladu z MRS 19 Zasluzki zaposlenecv se aktuarske predpostavke upoštevajo v izračunu, saj so zasluzki odvisni od zaposlenčeve prihodnje zaposlitve v podjetju, in sicer:

- demografske predpostavke: umrljivost, fluktuacija in okvirni datum upokojitve
- finančne predpostavke:
 - rast povprečnih plač v posamezni državi, rast plač zaposlencev, rast stalnih zneskov in neobdavčenih zneskov nagrad,
 - diskontne stopnje.

Ustrezni stroški sprotnega službovanja, stroški preteklega službovanja in stroški obresti se priznajo v poslovnem izidu, ko nastanejo.

V skladu z MRS 19 so jubilejne nagrade razvrščene med druge dolgoročne zasluzke zaposlenih, zato je ponovna aktuarska meritev priznana v izkazu poslovnega izida, medtem ko so pozaposlitveni zasluzki priznani v drugem vseobsegajočem donosu.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. priznava obveznost in odpravnine ob prenehanju zaposlitve, ki so v MRS 19 razvrščene kot odpravnine, na zgodnejšega od naslednjih datumov: ko družba več ne more umakniti ponudbe za take odpravnine v skladu z MRS 19.166 in 167 ali ko družba priznava stroške za prestrukturiranje, ki spada v okvir MRS 37 in vključuje plačilo odpravnin ob prenehanju zaposlitve.

ii. Kratkoročni zasluzki zaposlenih

Kratkoročni zasluzki zaposlenih obsegajo rezervacije za neizrabljene dni plačanega dopusta, obveznosti za že zaslužene plače in prispevke za socialno varnost, za katere se pričakuje, da bodo v celoti poravnani v 12 mesecih po 31. 12.

Rezervacije za neizrabljene dni plačanega dopusta se izračunajo kot znesek bruto plače za obdobje neizrabljenega dopusta, zapadlega na datum konca obdobja. Zaradi svoje kratkoročne narave se rezervacijo priznava brez učinkov diskontiranja. Spremembe rezervacij za neizrabljene dni plačanega dopusta se priznajo kot poslovni odhodki v izkazu poslovnega izida.

n) Rezervacije

Rezervacije se priznajo, ko ima družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveznosti potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov z diskontno mero pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost.

o) Prihodki**i. Prihodki od prodaje blaga, proizvodov in materiala**

Prihodke merimo na podlagi plačila, do katerega družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. pričakuje, da bo upravičena na podlagi pogodbe s kupcem. Zneski, prejeti v imenu tretjih oseb, so izključeni iz prihodkov.

Prihodki od prodaje blaga, proizvodov in materiala se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega nadomestila ali terjatve, in sicer zmanjšani za povračila ali rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se pripoznajo, ko je nadzor nad sredstvom prenesen na kupca, ko je plačilo verjetno, ko je s tem povezane stroške in donos prodaje blaga, proizvodov in materiala mogoče zanesljivo oceniti in ko je zelo verjetno, da ne bo prišlo do razveljavitve kakršnega koli spremenljivega plačila. Za večino tokov prihodkov se pri določanju transakcijske cene ali časovnice pri prenosu nadzora uporablja nizka stopnja presoje.

Prenos nadzora nad blagom, kot je nakazan s prenosom tveganj in koristi, je odvisen od ocene posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga na debelo se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče.

Za blago, prodano v trgovini, se plačila zbirajo na samem prodajnem mestu, razen plačil v okviru programa zvestobe kupcev, ki se običajno plačajo z mesečnim zamikom.

Ni pomembnih pogodb, ki bi vključevale spremenljivo nadomestilo.

Neizpolnjene izvršitvene obveze niso razkrite v skladu z MSRP 15.121, saj je pričakovano trajanje leto dni ali manj.

ii. Program zvestobe kupcev

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. uporabnikom ponuja kartico zvestobe Pika. Poglavitne lastnosti kartice zvestobe Pika so prikazane spodaj.

Ime	PIKA KARTICA
Vodeno	Interno
Bonitetno obdobje	6 mesecev
Pridobljene pike	1 EUR = 1 pika
Porabljene pike	Dobroimetje – progresivna lestvica (2–6 %) Poraba v času bonitetnega obdobja. 250 = 5 EUR, 1250 = 50 EUR, 3500 = 210 EUR
Vrsta kartice	Kartica zvestobe ali plačilna kartica (2 možnosti: nadgradnja pomeni zlato kartico)
Način plačila	Plačilo na odlog in obroki
Partnerji v sistemu	Da

Poslovni sistem Mercator d. o. o. ima program bonitetnih pik Pika, ki kupcu omogoča zbiranje pik ob vsakem opravljenem nakupu, ki jih lahko unovči za prihodnji popust v dveh bonitetnih obdobjih: od 1. 2. do 31. 7. in od 1. 8. do 31. 1. Pike, izdane v okviru programa, potečejo ob koncu vsakega bonitetnega obdobja. Glede na znesek nakupov in posledično števila zbranih pik lahko kupci zaslužijo od 5 EUR (za 250 zbranih pik) do 210 EUR (za 3500 zbranih pik).

Bonitetne pike privedejo do ločene izvršitvene obveze, saj kupcu zagotavljajo materialno pravico. Del transakcijske cene je razporejen bonitetnim pikam, dodeljenim kupcem na podlagi relativne samostojne prodajne cene, prilagojene za pričakovane stopnje unovčenja (na podlagi preteklih bonitetnih obdobji), pripoznajo pa se kot pogodbeni obveznosti v okviru obveznosti do dobaviteljev in drugih obveznosti, dokler točke niso unovčene. Prihodek se pripozna ob unovčenju izdelkov s strani kupca.

Družba posodablja svoje ocene pik, ki se bodo unovčevale, na polletni ravni, morebitne prilagoditve stanja pogodbenih obveznosti pa bremenijo prihodke. Družba pri ocenjevanju uporablja metode statističnega vzorčenja z uporabo zgodovinskih vzorcev unovčenja kupcev kot ključni podatek. Družba zagotavlja, da je vrednost, dodeljena pikam zvestobe, sorazmerna samostojni prodajni ceni izdelkov, ki so primerni za unovčenje (vrednost vsake pike je enaka samostojni prodajni ceni tistih izdelkov, ki so primerni za unovčenje, deljeni s številom zahtevanih pik).

iii. Prihodki od opravljenih storitev

Prihodki od opravljanja storitev obsegajo prihodke od storitev, kot so provizije iz računov gospodinjstev in drugih plačilnih kartic, carinske storitve itd.

Običajno se storitve izvajajo ob določenem času in po fiksni ceni.

Družba prav tako sklepa dogovore o tranzitni prodaji, v katerih proizvodi potujejo neposredno od prodajalca družbe do končnega kupca, pri čemer družba ne pridobi nadzora nad blagom niti pred niti med tranzitom. Skupina pridobi lastninsko pravico do blaga le začasno, preden se blago prenese končnemu kupcu. Poslovodstvo uporablja svojo presojo pri oceni principala in agenta v okviru zadevnih dogovorov. Dogovori se obravnavajo na neto osnovi.

iv. Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin se pripoznajo v poslovnem izidu enakomerno med trajanjem najema. Dani popusti in bonitete v zvezi z najemom se pripoznajo kot sestavni del skupnih prihodkov od najemnin.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. služi prihodke od najemnin iz naslova naložbenih nepremičnin in opredmetenih osnovnih sredstev, ki so delno oddana v najem, kot je opisano v Pojasnilih 2 d) i) in 3 g) zgoraj.

p) Državne podpore

Vse vrste državnih podpor se v začetku pripoznajo v ločenih računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznava strogo dosledno kot drug dohodek v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te pokrile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznava strogo dosledno med drugimi poslovnimi prihodki v dobi koristnosti posameznega sredstva.

q) Finančni prihodki in odhodki

Finančni prihodki zajemajo obresti od naložb in dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki iz obresti se pripoznajo z uporabo metode efektivnih obresti. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko delničar prijavi dividende, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, odpravo diskonta na rezervacije ter dividende od prednostnih delnic, izkazanih med obveznostmi. Stroški izposojanja, ki jih ni moč pripisati neposredno pridobitvi, izgradnji ali izdelavi sredstva, za katerega je potrebno daljše obdobje, da se ga pripravi za uporabo, se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

Dobički in izgube pri preračunu stanja in transakcij denarnih sredstev v tuji valuti se izkazujejo po bruto vrednosti, in sicer kot finančni prihodki oziroma odhodki.

r) Davek iz dobička

Davek iz dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na postavke, ki se pripoznajo neposredno v kapitalu ali drugem vseobsegajočem donosu in se zato izkazuje med kapitalom ali drugem vseobsegajočem donosu.

i. Odmerjeni davek

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum konca obdobja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poročevalskimi obdobji.

ii. Odloženi davek

Odloženi davek se pripozna po metodi obveznosti po bilanci stanja načasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za namene finančnega poročanja in njihovimi davčnimi osnovami. Naslednječasne razlike niso upoštevane:

- začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, kjer ne gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček,
- časne razlike v zvezi z naložbami v odvisne družbe in skupaj obvladovana podjetja v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bodo odpravljene v predvidljivi prihodnosti,
- obdavčljivečasne razlike ob začetnem pripoznanju dobrega imena.

Odložena obveznost za davek se pripozna v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo treba plačati ob odpravi časnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum konca obdobja.

Odložena terjatev za davek se pripozna v obsegu, v katerem je verjetno, da bo v prihodnosti na voljo obdavčljiv dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitno časno razliko ali preneseno davčno izgubo. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

4. Primerjalne informacije

4.1 Podrobnosti glede prikaza po prilagoditvi zaradi napake

a. Vpliv prilagoditve naložb v odvisne družbe

Kot je razkrito v Pojasnilu 20 Naložbe družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. v kapital družb Skupine Mercator na dan 31. 12. 2021 in na dan 31. 12. 2020, so bile naložbe v odvisne družbe preverjene zaradi oslabitve. Nadomestljiva vrednost naložbe v vsako odvisno družbo je bila določena v skladu z MRS 36. Nadomestljiva vrednost je višja izmed dveh postavk – vrednosti pri uporabi ali poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve. Vrednost pri uporabi je bila izračunana z metodo diskontiranih denarnih tokov, poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, pa je bila primarno izračunana z metodo čiste vrednosti sredstev, ki se osredotoča na tržno vrednost vseh sredstev družbe, zmanjšanih za celotne obveznosti. Pri izračunu čiste vrednosti sredstev na dan 31. 12. 2021 družba zaradi opustitve ni upoštevala neizogibnih stroškov (ki bi morali biti vključeni v preizkus oslabitve za konec leta 2021) pretvorbe poslovanja naložb, da bi lahko realizirala ocenjeno čisto vrednost sredstev. Ti neizogibni stroški v višini pribl. 7,0 milijonov EUR, povezani z odpovedjo najemne pogodbe, in znesek v višini pribl. 7,7 milijonov EUR, povezan z drugimi stroški prestrukturiranja, niso bili upoštevani pri oceni oslabitve, opravljeni v skladu z MRS 36 za konec leta 2021. Ker je do podobne opustitve prišlo tudi na dan 1. 1. 2021, je družba prilagodila otvoritveno stanje najzgodnejšega predstavljenega prejšnjega obdobja, kot je razkrito v nadaljevanju.

Na podlagi prihodnjih poslovnih načrtov, povezanih z naložbo v družbo Mercator-BH d. o. o., model diskontiranih denarnih tokov torej zagotavlja natančnejši in boljši prikaz najvišje in najboljše uporabe v skladu z MRS 36. Glede na spremenjeno vrednost naložbe v družbo Mercator-BH d. o. o. je bil izračun popravka opravljen tudi za družbo Mercator-S d. o. o.

Rezultati neodvisnih ocen vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, naložbenih nepremičnin in pravic do uporabe sredstev, opravljenih v ločenih računovodskih izkazih na dan 31. 12. 2021 (s popravkom na otvoritveno stanje najzgodnejšega obdobja), so vplivali tudi na nižjo vrednost naložbe v družbo Mercator-H d. o. o.

Družba je prilagodila izračun nadomestljive vrednosti z dnem 1. 1. 2021 in z dnem 31. 12. 2021 ter posledično spremenila vrednosti naložb v družbe Mercator-H d. o. o., Mercator-BH d. o. o., Mercator-CG d. o. o. in Mercator-S d. o. o. v samostojnih računovodskih izkazih, kar je imelo za posledico nižjo vrednost naložb v odvisne družbe z dnem 1. 1. 2021 v višini 70.571 tisoč EUR in z dnem 31. 12. 2021 v višini 58.422 tisoč EUR ter višji rezultat poslovnega leta, ki se je takrat končalo, v višini 12.149 tisoč EUR.

Vpliv prilagoditve na (povečanje) / (zmanjšanje) lastniškega kapitala na dan 1. 1. 2021

v 000 EUR	Stanje na dan 1. 1. 2021 pred prilagoditvijo				Prilagoditev	Stanje na dan 1. 1. 2021 po prilagoditvi			
Ime družbe	% lastništva	Bruto vrednost	Oslabitev	Neto stanje		Bruto vrednost	Oslabitev	Neto stanje	% lastništva
Mercator-H d.o.o.	99,78 %	405.529	(307.406)	98.123	(42.501)	405.529	(349.907)	55.622	99,78 %
Mercator-BH	56,63 %	44.525	(22.599)	21.926	(15.896)	44.525	(38.495)	6.030	56,63 %
Mercator-CG	56,34 %	20.282	(912)	19.370	—	20.282	(912)	19.370	56,34 %
Mercator-S d.o.o.	100,00 %	203.397	(114.881)	88.516	(12.174)	203.397	(127.055)	76.342	100,00 %
Skupni vpliv na naložbe v odvisne družbe in neto lastniški					(70.571)				

Vpliv prilagoditev na (povečanje) / (zmanjšanje) lastniškega kapitala na dan 31. 12. 2021

v 000 EUR	Stanje na dan 31. 12. 2021 pred prilagoditvijo				Prilagoditev	Stanje na dan 31. 12. 2021 po prilagoditvi			
Ime družbe	% lastništva	Bruto vrednost	Oslabitev	Neto stanje		Bruto vrednost	Oslabitev	Neto stanje	% lastništva
Mercator-H d.o.o.	100,00 %	405.540	(296.805)	108.735	(44.135)	405.540	(340.939)	64.600	100,00 %
Mercator-BH	56,63 %	44.525	(25.120)	19.405	(10.903)	44.525	(36.023)	8.502	56,63 %
Mercator-CG	56,34 %	20.282	(11.529)	8.754	2.554	20.282	(8.975)	11.307	56,34 %
Mercator-S d.o.o.	100,00 %	218.397	(118.593)	99.804	(5.938)	218.397	(124.531)	93.866	100,00 %
Skupni vpliv na naložbe v odvisne družbe in neto lastniški					(58.422)				

Vpliv na izkaza poslovnega izida za leto 2021 po prilagoditvi

v 000 EUR	2021
Odprava izgub zaradi oslabitve/oslabitev naložb v odvisne družbe	12.149
Vpliv na poslovni izid poslovnega leta	12.149

b. Učinek prilagoditve ocene vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, naložbenih nepremičnin in pravic do uporabe sredstev

Dne 5. 5. 2021 je družba Fortenova grupa d.d. pridobila nadzor nad družbo. V skladu z zahtevo MSRP 3 *Poslovne združitve* je morala za namene poročanja Skupina Fortenova strošek pridobitve razporediti na pošteno vrednost neto sredstev družbe, preostanek pa je predstavljal dobro ime oz. dobiček pri izpogajanem nakupu (postopek, imenovan alokacija nakupne cene ali PPA) v obdobju merjenja, ki je bilo 12 mesecev od datuma pridobitve.

Skupina Fortenova je imenovala neodvisnega ocenjevalca vrednosti, ki je kot del zaključevanja računovodske obravnave pridobitve ocenil vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, naložbenih nepremičnin in pravic do uporabe sredstev na dan 5. 5. 2021. V skladu s postopkom ocenjevanja vrednosti, ki velja v Skupini Fortenova, in veljavnimi računovodskimi standardi je treba takšna neodvisna ocenjevanja vrednosti upoštevati pri ocenjevanju knjigovodskih vrednosti (i) opredmetenih osnovnih sredstev, (ii) naložbenih nepremičnin, (iii) pravic do uporabe sredstev ter pri določanju ustreznih učinkov odloženih davkov, poročanih v ločenih računovodskih izkazih družbe za leto, ki se je končalo 31. 12. 2021.

Ker je bilo poročilo o ocenjevanju vrednosti dokončano šele po izdaji računovodskih izkazov družbe za leto 2021, je družba za leto, ki se je končalo 31. 12. 2021, poročala o zneskih, povezanih z opredmetenimi osnovnimi sredstvi, pravicami do uporabe sredstev in naložbenimi nepremičninami na podlagi poštenih vrednosti, navedenih v poročilu o zunanjem ocenjevanju vrednosti, ki je bilo pripravljeno na dan 31. 12. 2020, prilagojenih glede na naknadno amortizacijo in ponovno ocenjenih dne 30. 4. 2021 in 30. 9. 2021, kjer je to primerno. V računovodskih izkazih za leto, ki se je končalo 31. 12. 2021, je družba razkrila dejstvo, da lahko končni rezultati

ocenjevanja vrednosti, pripravljeni v skladu z MSRP 3 Poslovne združitve, povzročijo nadaljnje prilagoditve zneskov, izkazanih v računovodskih izkazih leta 2021.

V letu 2022 je neodvisni ocenjevalec vrednosti dokončal poročilo o ocenjevanju vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, pravic do uporabe sredstev ter naložbenih nepremičnin, ki je potrdilo bistvene razlike v knjigovodskih vrednostih, ki jih je družba navedla v svojih ločenih računovodskih izkazih za leto, ki se je končalo dne 31. 12. 2021 in dne 31.12.2020.

Bilo je določeno, da je bil ključni dejavnik bistvene razlike v vrednosti sredstev raven investicijskih izdatkov (capex), ki je bila uporabljena pri ocenjevanju vrednosti. Neodvisni ocenjevalec vrednosti je fizično pregledal 36 posameznih nepremičnin, ki predstavljajo 39 % skupne vrednosti nepremičnin, zbral pa je tudi podrobne informacije na podlagi nepremičnin o investicijskih izdatkih zadnjih 10 let. Na podlagi tega popolnega nabora podatkov in informacij je bila skupna raven investicijskih izdatkov, izračunana za namene ocenjevanja vrednosti z dne 1. 5. 2021, določena na ravni 141 milijonov EUR, potrebnih za to, da bi se operativno stanje nepremičnin približalo stopnji, ki omogoča uporabo stopenj tržne kapitalizacije. To je v nasprotju z ravno investicijskih izdatkov v višini 61 milijonov EUR, ki je bila uporabljena za poročanje o nepremičninah z dne 31. 12. 2021 in z dne 31.12.2020.

Ker so pogoji, ki so vplivali na vrednotenje z dne 1.5.2021 obstajali že dne 31.12.2020 ter glede na bistveno naravo prilagoditve in časovni okvir dogodka, ki je privedel do ocenjevanja vrednosti nepremičnin, se je poslovodstvo odločilo prilagoditi izkaze primerjalnih obdobj na dan 31.12.2021 in na dan 1.1.2021 v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* odločilo za prikaz izkazov primerjalnega obdobja po prilagoditvi.

Prikaz primerjalnih zneskov v računovodskih izkazih družbe za leto po prilagoditvi, ki se je končalo 31. 12. 2022, upošteva učinke ocenjevanj vrednosti pripravljeni 1.5.2021, ki so bili prisotni v procesu priprave računovodskih izkazov za leto 2020 in leto 2021, vendar zanje niso bili dokončno oblikovani do datuma izdaje teh računovodskih izkazov. Rezultat tega prikaza po prilagoditvi je poštena in pravilna predstavitev finančnega položaja in finančne uspešnosti družbe za vsa obdobja, predstavljena v teh računovodskih izkazih. Prilagoditev ni imela vpliva na Ločene izkaze vseobsegajočega donosa in na Ločene izkaze denarnih tokov.

Prikaz po prilagoditvi je bil opravljen za vsako postavko računovodskih izkazov za prejšnja obdobja, kot je prikazano v spodnjih tabelah.

4.2 Učinek na ločene računovodske izkaze

Vpliv sprememb na Ločeni izkaz finančnega položaja

v 000 EUR	1. 1. 2021 pred prilagoditvijo	Učinek prilagoditve naložb v odv. družbe (Pojasnilo 4.1 a)	Učinek ocenjevanja vrednosti OOS in NN (Pojasnili 4.1 b in 6)	Skupaj prilagoditve	1. 1. 2021 po prilagoditvi
SREDSTVA					
DOLGOROČNA SREDSTVA					
Opredmetena osnovna sredstva	545.488	—	(63.126)	(63.126)	482.362
Pravica do uporabe sredstev	159.703	—	—	—	159.703
Naložbene nepremičnine	3.043	—	1.068	1.068	4.111
Neopredmetena sredstva	12.993	—	—	—	12.993
Naložbe v odvisne družbe	235.511	(70.571)	—	(70.571)	164.940
Posojila, depoziti in druga dolgoročna finančna sredstva	3.481	—	—	—	3.481
SKUPAJ DOLGOROČNA SREDSTVA	960.219	(70.571)	(62.058)	(132.629)	827.590
KRA TKOROČNA SREDSTVA					
Zaloge	109.908	—	—	—	109.908
Posojila in depoziti	33.012	—	—	—	33.012
Terjatve do kupcev	47.042	—	—	—	47.042
Dru ga kratkoročna sredstva	15.409	—	—	—	15.409
Denar in denarni ustrezniki	23.321	—	—	—	23.321
SKUPAJ KRA TKOROČNA SREDSTVA	228.692	—	—	—	228.692
SKUPAJ SREDSTVA	1.188.911	(70.571)	(62.058)	(132.629)	1.056.282
KAPITAL IN OBVEZNOSTI					
Osnovni kapital	254.175	—	—	—	254.175
Kapitalske rezerve	2.571	—	—	—	2.571
Zakonske rezerve	13.389	—	—	—	13.389
Lastni poslovni deleži/Lastne delnice	(3.235)	—	—	—	(3.235)
Rezerve za lastne delnice	3.235	—	—	—	3.235
Revalorizacijske rezerve na pošteno vrednost	134.672	—	(22.225)	(22.225)	112.446
Skupni primanjkljaj	(39.110)	(70.571)	(39.833)	(110.404)	(149.514)
SKUPAJ LASTNIŠKI KAPITAL	365.696	(70.571)	(62.058)	(132.629)	233.067
OBVEZNOSTI					
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI					
Obveznosti iz naslova najema	71.553	—	—	—	71.553
Rezervacije	22.824	—	—	—	22.824
Odložene obveznosti za davek	6.708	—	—	—	6.708
SKUPAJ DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	101.085	—	—	—	101.085
KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI					
Obveznosti do dobaviteljev	233.194	—	—	—	233.194
Posojila	395.433	—	—	—	395.433
Obveznosti iz naslova najema	21.354	—	—	—	21.354
Dru ge kratkoročne obveznosti	72.150	—	—	—	72.150
SKUPAJ KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI	722.130	—	—	—	722.130
SKUPAJ OBVEZNOSTI	823.215	—	—	—	823.215
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI	1.188.911	(70.571)	(62.058)	(132.629)	1.056.282

v 000 EUR	31. 12. 2021 pred prilagoditvijo	Učinek prilagoditve naložb v odv. družbe (Pojasnilo 4.1 a)	Učinek ocenjevanja vred. OOS, NN in SZP (Pojasnili 4.1 b in 6)	Učinek stroškov refinanciranja*	Skupaj prilagoditve	31.12.2021 po prilagoditvi
SREDSTVA						
DOLGOROČNA SREDSTVA						
Opredmetena osnovna sredstva	499.920	—	(58.560)	—	(58.560)	441.359
Pravica do uporabe sredstev	145.350	—	—	—	—	145.350
Naložbene nepremičnine	4.033	—	1.068	—	1.068	5.102
Neopredmetena sredstva	12.798	—	—	—	—	12.798
Naložbe v odvisne družbe	245.476	(58.422)	—	—	(58.422)	187.054
Posojila, depoziti in druga dolgoročna finančna sredstva	95.201	—	—	—	—	95.201
SKUPAJ DOLGOROČNA SREDSTVA	1.002.777	(58.422)	(57.492)	—	(115.914)	886.863
KRA TKOROČNA SREDSTVA						
Zaloge	113.813	—	—	—	—	113.813
Posojila in depoziti	5.833	—	—	—	—	5.833
Terjatve do kupcev	44.823	—	—	—	—	44.823
Druga kratkoročna sredstva	24.788	—	—	(1.589)	(1.589)	23.198
Denar in denarni ustrezniki	34.090	—	—	—	—	34.090
Sredstva, razvrščena med sredstva za prodajo	38.858	—	(2.849)	—	(2.849)	36.009
SKUPAJ KRA TKOROČNA SREDSTVA	262.204	—	(2.849)	(1.589)	(4.438)	257.766
SKUPAJ SREDSTVA	1.264.982	(58.422)	(60.341)	(1.589)	(120.353)	1.144.629
KAPITAL IN OBVEZNOSTI						
Osnovni kapital	224.145	—	—	—	—	224.145
Kapitalske rezerve	2.601	—	—	—	—	2.601
Zakonske rezerve	13.389	—	—	—	—	13.389
Lastni poslovni deleži/Lastne delnice	(3.235)	—	—	—	—	(3.235)
Rezerve za lastne delnice	3.235	—	—	—	—	3.235
Revalorizacijske rezerve na pošteno vrednost	121.402	—	(22.225)	—	(22.225)	99.177
Skupni primanjkljaj	8.995	(58.422)	(38.116)	(1.589)	(98.127)	(89.133)
SKUPAJ LASTNIŠKI KAPITAL	370.531	(58.422)	(60.341)	(1.589)	(120.353)	250.179
OBVEZNOSTI						
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI						
Obveznosti iz naslova najema	82.850	—	—	—	—	82.850
Rezervacije	20.854	—	—	—	—	20.854
Odložene obveznosti za davek	6.214	—	—	—	—	6.214
SKUPAJ DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	109.919	—	—	—	—	109.919
KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI						
Obveznosti do dobaviteljev	225.367	—	—	—	—	225.367
Obveznost davka od dohodka	2.179	—	—	—	—	2.179
Posojila	497.763	—	—	—	—	497.763
Obveznosti iz naslova najema	13.563	—	—	—	—	13.563
Druge kratkoročne obveznosti	45.660	—	—	—	—	45.660
SKUPAJ KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI	784.532	—	—	—	—	784.532
SKUPAJ OBVEZNOSTI	894.450	—	—	—	—	894.450
SKUPAJ KAPITAL IN OBVEZNOSTI	1.264.982	(58.422)	(60.341)	(1.589)	(120.353)	1.144.629

*Stroški refinanciranja se nanašajo na stroške odvetnikov in svetovalcev, ki bi lahko bili prikazani kot stroški v letu 2021, a so bili odloženi. Ti stroški so bili neposredno povezani s pridobitvijo refinanciranja.

Vpliv sprememb na Ločeni izkaz poslovnega izida

v 000 EUR	2021 pred prilagoditvijo	Učinek prilagoditve naložb v odv. družbe (Pojasnilo 4.1 a)	Učinek ocenjevanja vrednosti OOS in NN (Pojasnili 4.1 b in 6)	Učinek stroškov refinan.*	Skupaj prilagoditev	2021 po prilagoditvi
Prihodki od pogodb s kupci	1.213.224	—	—	—	—	1.213.224
Prihodki od najemnin	13.513	—	—	—	—	13.513
Drugi prihodki	5.580	—	—	—	—	5.580
Poslovni prihodki	1.232.317	—	—	—	—	1.232.317
Sprememba zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje	—	—	—	—	—	—
Stroški prodanega blaga	(827.025)	—	—	—	—	(827.025)
Stroški materiala	(26.122)	—	—	—	—	(26.122)
Stroški storitev	(98.128)	—	—	(1.589)	(1.589)	(99.717)
Stroški zaposlenih	(184.362)	—	—	—	—	(184.362)
Amortizacija opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev	(30.826)	—	1.717	—	1.717	(29.109)
Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev	—	—	—	—	—	—
Dobički/izgube iz prevrednotenja naložbenih nepremičnin	—	—	—	—	—	—
Amortizacija donosa na sredstva	(13.777)	—	—	—	—	(13.777)
Oslabitev donosa na sredstva	(11)	—	—	—	—	(11)
Drugi stroški	(23.122)	12.149	—	—	12.149	(10.973)
Dobiček/(izguba) pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	1.486	—	—	—	—	1.486
Dobiček/(izguba) pri prodaji naložbenih nepremičnin	151	—	—	—	—	151
Poslovni odhodki	(1.201.736)	12.149	1.717	(1.589)	12.276	(1.189.459)
Prihodki iz obresti	4.683	—	—	—	—	4.683
Drugi finančni prihodki	931	—	—	—	—	931
Finančni odhodki	(35.363)	—	—	—	—	(35.363)
Neto finančni odhodki	(29.749)	—	—	—	—	(29.749)
POSLOVNI IZID PRED OBDAVČITVIJO	831	12.149	1.717	(1.589)	12.276	13.108
Davek iz dobička	(3.933)	—	—	—	—	(3.933)
POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	(3.101)	12.149	1.717	(1.589)	12.276	9.175

*Stroški refinanciranja se nanašajo na stroške odvetnikov in svetovalcev, ki bi lahko bili prikazani kot stroški v letu 2021, a so bili odloženi. Ti stroški so bili neposredno povezani s pridobitvijo refinanciranja.

Stroški refinanciranja - Po natančnem pregledu stroškov refinanciranja je bilo ugotovljeno, da bi se stroški odvetnikov in svetovalcev morali izkazovati kot znižanje stroškov storitev in ne kot odloženi stroški, kot je bilo izkazano do sedaj. Znesek stroškov odvetnikov in svetovalcev, ki niso več razmejeni, tako znaša 1.589 tisoč EUR.

Vpliv sprememb na Ločeni izkaz denarnih tokov

v 000 EUR	2021 pred prilagod.	Učinek prilagod. naložb v odv. družbe (Pojasnilo 4.1 a)	Učinek ocen. vrednosti OOS in NN (Pojasnili 4.1 b in 6)	Učinek stroškov refinan.	Skupaj prilagod.	2021 po prilagod.
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU						
Poslovni izid pred obdavčitvijo	831	12.149	1.717	(1.589)	12.276	13.108
<i>Prilagoditve za uskladitev čistega dobička z denarnim izidom iz poslovanja:</i>						
Amor. in oslab. OOS in ostalih NS	30.826	—	(1.717)	—	(1.717)	29.109
Amortizacija in oslabitve v breme pravic do uporabe	13.788	—	—	—	—	13.788
Finančni prihodki	(5.613)	—	—	—	—	(5.613)
Finančni odhodki	35.363	—	—	—	—	35.363
Izgube zaradi oslabitve finančnih sredstev	5.040	(12.149)	—	—	(12.149)	(7.109)
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin	(1.636)	—	—	—	—	(1.636)
Izgube zaradi oslabitve terjatev do kupcev, neto	(2.150)	—	—	—	—	(2.150)
Spremembe rezervacije	1.485	—	—	—	—	1.485
Inventurni primanjkljaji, neto	233	—	—	—	—	233
Neto denarni tokovi, izhajajoči iz poslovanja pred spremembami obratnega kapitala	78.167	—	—	(1.589)	(1.589)	76.578
Spremembe terjatev do kupcev	4.686	—	—	—	—	4.686
Spremembe zalog	(4.138)	—	—	—	—	(4.138)
Spremembe obveznosti do dobaviteljev	(8.691)	—	—	—	—	(8.691)
Spremembe drugih kratkoročnih sredstev	(9.379)	—	—	1.589	1.589	(7.789)
Spremembe drugih kratkoročnih obveznosti	(25.974)	—	—	—	—	(25.974)
Neto denarni pritoki, izhajajoči iz/(uporabljeni v okviru) poslovanja pred obrestmi in davki	34.672	—	—	—	—	34.672
Plačani davek iz dobička	(1.443)	—	—	—	—	(1.443)
Obresti, plačane na posojila	(50.905)	—	—	—	—	(50.905)
Obresti, plačane na obveznosti iz najema	(5.213)	—	—	—	—	(5.213)
Neto denar, izhajajoč iz poslovanja	(22.889)	—	—	—	—	(22.889)
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU						
Povečanje osnovnega kapitala v odvisnih družbah	(14.416)	—	—	—	—	(14.416)
Nabava opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev	(29.171)	—	—	—	—	(29.171)
Prihodki od prodaje nepremičnin	36.882	—	—	—	—	36.882
Prihodki od prodaje finančnih sredstev	3	—	—	—	—	3
Prejeta odplačila terjatve iz naslova posojil	7.000	—	—	—	—	7.000
Dana posojila	(69.579)	—	—	—	—	(69.579)
Prejeti prihodki iz obresti	4.683	—	—	—	—	4.683
Neto denar, izhajajoč iz naložbenja	(64.598)	—	—	—	—	(64.598)
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU						
Prihodki od kratkoročnih in dolgoročnih posojil	192.120	—	—	—	—	192.120
Poplačila kratkoročnih in dolgoročnih posojil	(67.660)	—	—	—	—	(67.660)
Odplačila elementa glavnice obveznosti iz najema	(26.205)	—	—	—	—	(26.205)
Neto denar, izhajajoč iz/(uporabljen v okviru)	98.255	—	—	—	—	98.255
NETO POVEČANJE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV	10.769	—	—	—	—	10.769
DENAR IN DENARNI USTREZNIKI na začetku poročevalskega obdobja	23.321	—	—	—	—	23.321
DENAR IN DENARNI USTREZNIKI na koncu poročevalskega obdobja	34.090	—	—	—	—	34.090

*Stroški refinanciranja se nanašajo na stroške odvetnikov in svetovalcev, ki bi lahko bili prikazani kot stroški v letu 2021, a so bili odloženi.

5. Uporaba novih in prenovljenih Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP)

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki veljajo v tekočem poročevalskem obdobju

V tekočem poročevalskem obdobju stopijo v veljavo naslednji novi standardi, spremembe obstoječih standardov in nova pojasnila, ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) ter sprejela EU:

- **Dobički pred nameravano uporabo, Kočljive pogodbe – stroški izpolnjevanja pogodbe, Temeljni okvir za računovodsko poročanje – spremembe ozkega področja uporabe MRS 16, MRS 37 in MSRP 3, in Letne izboljšave MSRP 2018–2020 – spremembe MSPR 1, MSPR 9, MSRP 16 in MRS 41** (izdane 14. 5. 2020 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2022);
- **Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 – Spremembe MSRP 16** (izdane 31. 3. 2021 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 4. 2021 naprej).

Zgoraj navedene spremembe niso vplivale na zneske, pripoznane v predhodnih obdobjih, in se ne pričakuje, da bodo bistveno vplivale na tekoče ali prihodnja obdobja.

Standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh ločenih računovodskih izkazov naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS in odobrila EU, še niso stopile v veljavo:

- **MSRP 17 Zavarovalne pogodbe** (izdano 18. 5. 2017 in velja za letna obdobja od vključno 1. 1. 2023 naprej);
- **Spremembe MSRP 17 in sprememba MSRP 4** (izdane 25. 6. 2020 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2023 naprej);
- **Spremembe MRS 1 in MSRP Stališče o praksi 2: Razkrivanje računovodskih usmeritev** (izdano 12. 2. 2021 in velja za letna obdobja od vključno 1. 1. 2023 naprej);
- **Spremembe MRS 8: Opredelitev računovodskih ocen** (izdane 12. 2. 2021 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2023 naprej);
- **Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz posamezne transakcije – Spremembe MRS 12** (izdane 7. 5. 2021 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2023 naprej);
- **Možnost prehoda za zavarovalnice po MSRP 17 – Spremembe MSRP 17** (izdane 9. 12. 2021 in veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2023 naprej).

Zgoraj navedene spremembe še niso bile sprejete.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS, vendar jih EU še ni odobrila

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, ne razlikujejo bistveno od MSRP, ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki na dan 1. 1. 2023 (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za MSRP, kot jih je izdal UOMRS) niso bili potrjeni za uporabo v EU:

- **MSRP 14 Razmejitve, ki izhajajo iz reguliranih storitev** (izdano 30. 1. 2014 in velja za letna obdobja od vključno 1. 1. 2016 naprej);
- **Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom – Spremembe MSRP 10 in MRS 28** (izdane 11. 9. 2014 in veljavne za letna obdobja od vključno datuma, ki ga določi UOMRS);
- **Spremembe MSRP 16 Najemi: Obveznosti iz prodaje in povratnih najemov** (izdano 22. 9. 2022 in velja za letna obdobja od vključno 1. 1. 2024 naprej);
- **Razvrstitev obveznosti med kratkoročne ali nekratkoročne – Spremembe MRS 1** (prvotno izdane 23. 1. 2020, naknadno spremenjene 15. 7. 2020 in 31. 10. 2022, veljavne za letna obdobja od vključno 1. 1. 2024 naprej);
- **Spremembe MRS 12 Davek iz dobička: Mednarodna davčna reforma – Vzorčna pravila drugega stebra** (izdane 23. 5. 2023);
- **Spremembe MRS 7 Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 Finančni instrumenti: Razkritja: Dogovori o financiranju dobaviteljev** (izdane 25. 5. 2023).

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na ločene računovodske izkaze družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Izjema EU v zvezi z obračunavanjem varovanja pred tveganjem za portfelj finančnih sredstev in obveznosti, katerih načela EU še ni v celoti odobrila, ni pomembno vplivala na te ločene računovodske izkaze.

6. Določanje poštene vrednosti

Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so potrebna dodatna pojasnila v zvezi s predpostavkami za merjenje poštenih vrednosti, so ta navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. Poštene vrednosti sredstev in obveznosti so predstavljene v Pojasnilu 33.

a) Opredmetena osnovna sredstva

Za oceno tržne vrednosti se glede na uporabo nepremičnine in razpoložljivost podatkov vedno preverja možnost in primernost uporabe vseh treh načinov, in sicer dohodkovnega pristopa (metoda diskontiranih denarnih tokov in/ali metoda kapitalizacije donosa), tržnega pristopa (metoda neposredne primerjave prodaj oz. transakcij) in nabavnovrednostnega pristopa (odraža nabavno vrednost za udeleženca na trgu v procesu izdelave sredstev primerljive koristi). Kot posledica analize trga nepremičnin in drugih vidikov in ob upoštevanju namena ocenjevanja vrednosti in značilnosti ocenjenih nepremičnin sta bila uporabljena dohodkovni pristop in tržni pristop. Kjer je na voljo dovolj podatkov o transakcijah ali ponudbah, izvedenih s primerljivimi nepremičninami, je bila uporabljena metoda primerljivih transakcij (tržni pristop), kjer pa ni bilo dovolj podatkov za tržni pristop in/ali v primeru, kjer se denarni tok ustvarja z oddajanjem nepremičnin (naložbene nepremičnine; glejte Pojasnilo 6(c) spodaj), je bila uporabljena metoda kapitalizacije donosa (dohodkovni pristop).

MSRP 13 predpisuje uporabo takih tehnik ocenjevanja vrednosti, za katere je na voljo dovolj podatkov, da se čim bolj spodbudi uporaba ustreznih opazovanih vložkov in čim bolj omeji uporaba neopazovanih vložkov. Stopnja podrobnosti razkritja je odvisna od opazovanosti (observability) uporabljenih vložkov. V ta namen MSRP 13 vzpostavlja hierarhijo poštene vrednosti, ki vložke razvršča v tri ravni:

- Kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti (raven 1).
- Vložki razen kotiranih cen, vključenih v raven 1, ki jih je mogoče opazovati pri sredstvu ali obveznosti bodisi neposredno (t.j. kot cene) bodisi posredno (t.j. izpeljane iz cen) (raven 2).
- Vložki za sredstva ali obveznosti, ki ne temeljijo na opazovanih tržnih podatkih (t.j. neopazovani vložki) (raven 3).

V skladu z MSRP družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. redno, vsaj vsake tri do pet let, ponovno oceni pošteno vrednost svojih opredmetenih osnovnih sredstev po modelu prevrednotenja: zgradbe in zemljišča.

Podrobne informacije o rezultatih ocenjevanj vrednosti, pomembnih za ocenjevanje izkazane poštene vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, naložbenih nepremičnin ter dokončanje postopka, imenovanega »alokacija nakupne cene«, so predstavljene v Pojasnilu 4 *Primerjalne informacije*.

i. Poštena vrednost zemljišč, zgradb in naložbenih nepremičnin

Spodnje razpredelnice predstavljajo zemljišča, zgradbe in naložbene nepremičnine, merjene po poštenu vrednosti na dan 31. 12. 2022 in 31. 12. 2021:

v 000 EUR	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Zemljišče	—	—	122.979	122.979
Zgradbe	—	—	241.726	241.726
Naložbene nepremičnine	—	—	5.102	5.102
Sredstva za prodajo	—	—	36.009	36.009
Sredstva v finančnem najemu	—	—	40.553	40.553
Skupaj na dan 31. 12. 2021 – po prilagoditvi	—	—	446.369	446.369

v 000 EUR	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Zemljišče	—	—	139.934	139.934
Zgradbe	—	—	257.535	257.535
Naložbene nepremičnine	—	—	5.099	5.099
Sredstva za prodajo	—	—	22.623	22.623
Skupaj na dan 31. 12. 2022	—	—	425.190	425.190

Skupna neto knjigovodska vrednost ocenjenih zemljišč, zgradb in naložbenih nepremičnin je nižja od izkazane v Pojasnilu 16 Opredmetena osnovna sredstva in Pojasnilu 17 Najemi, Pojasnilu 19 Naložbene nepremičnine in Pojasnilu 23 Sredstva za prodajo.

ii. Metode ocenjevanja vrednosti, vhodni podatki in predpostavke o poštenu vrednosti

Količinske informacije o meritvah poštene vrednosti z vhodnimi podatki, ki jih ni mogoče pridobiti z opazovanjem trga, za družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o.:

Odsek	Metoda ocenjevanja vrednosti	Neto knjigovodska vrednost na dan 1. 1. 2021 – po prilagoditvi	Neto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2021 – po prilagoditvi	Čista knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2022	Vhodni podatek	Razpon
Trgovina na drobno	Metoda diskontiranih denarnih tokov	Zemljišče: 32.637 tisoč EUR Zgradbe: 43.684 tisoč EUR Σ 76.321 tisoč EUR	Zemljišče: 30.330 tisoč EUR Zgradbe: 39.585 tisoč EUR Σ 69.915 tisoč EUR	Zemljišče: 30.330 tisoč EUR Zgradbe: 38.820 tisoč EUR Σ 69.150 tisoč EUR	Povprečna mesečna tržna najemnina v EUR/m ²	5,7-10,5
					Stopnja kapitalizacije	6,50 %–9,50 %
	Metoda kapitalizacije donosa/metoda neposredne kapitalizacije	Zemljišče: 95.071 tisoč EUR Zgradbe: 244.907 tisoč EUR Σ 339.978 tisoč EUR	Zemljišče: 74.302 tisoč EUR Zgradbe: 231.405 tisoč EUR Σ 305.707 tisoč EUR	Zemljišče: 74.329 tisoč EUR Zgradbe: 213.449 tisoč EUR Σ 287.778 tisoč EUR	Povprečna mesečna najemnina v EUR/m ²	4,0–15,0
					Stopnja kapitalizacije	7,25 %–9,00 %

Logistika	Metoda kapitalizacije donosa/metoda neposredne kapitalizacije	Zemljišče: 21.053 tisoč EUR Zgradbe: 20.494 tisoč EUR Σ 41.547 tisoč EUR	Zemljišče: 16.086 tisoč EUR Zgradbe: 20.442 tisoč EUR Σ 36.529 tisoč EUR	Zemljišče: 16.086 tisoč EUR Zgradbe: 19.632 tisoč EUR Σ 35.718 tisoč EUR	Povprečna mesečna najemnina v EUR/m ²	3,0–4,7
					Stopnja kapitalizacije	8,00%–10,00%
	Tržna primerjava	Zemljišče: 633 tisoč EUR Zgradbe: - tisoč EUR Σ 633 tisoč EUR	Zemljišče: 588 tisoč EUR Zgradbe: - tisoč EUR Σ 588 tisoč EUR	Zemljišče: 588 tisoč EUR Zgradbe: - tisoč EUR Σ 588 tisoč EUR	Tržne transakcije	-
Pisarna	Metoda kapitalizacije donosa/metoda neposredne kapitalizacije	Zemljišče: 555 tisoč EUR Zgradbe: 8.136 tisoč EUR Σ 8.692 tisoč EUR	Zemljišče: 501 tisoč EUR Zgradbe: 6.776 tisoč EUR Σ 7.277 tisoč EUR	Zemljišče: 501 tisoč EUR Zgradbe: 5.972 tisoč EUR Σ 6.474 tisoč EUR	Povprečna mesečna najemnina v EUR/m ²	7,2–13,0
					Stopnja kapitalizacije	8,75 %
Druge nepremičnine (parcele, stanovanja, garaže itd.)	Tržna primerjava	Zemljišče: 24.423 tisoč EUR Zgradbe: 4.413 tisoč EUR Σ 28.836 tisoč EUR	Zemljišče: 19.611 tisoč EUR Zgradbe: 6.742 tisoč EUR Σ 26.353 tisoč EUR	Zemljišče: 18.846 tisoč EUR Zgradbe: 6.636 tisoč EUR Σ 25.482 tisoč EUR	Tržne transakcije	-
Skupaj neto knjigovodska vrednost (v 000 EUR)		496.006	446.369	425.190		

Povprečna mesečna najemnina obsega tržno najemnino na odprtem trgu za vsak prostor (ki ni nujno enaka trenutni omejeni najemnini) nepremičnine, kar vključuje prihodke iz najemnine na podlagi oddaje poslovnih in maloprodajnih prostorov, a izključuje dohodke iz pomožnih dejavnosti iz naslova skladišč, parkirišč, označevanja, tehnologije, in druge prihodke, deljene s kvadraturto oddanih pisarniških, maloprodajnih in skladiščnih prostorov.

Ocenjevanje vrednosti sredstev in kazalniki prevrednotenja po pošteni vrednosti za sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti (opredmetena osnovna sredstva in naložbene nepremičnine)

Poleg ocenjevanja vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev in naložbenih nepremičnin na dan 1. 5. 2021 je bila dne 31. 12. 2022 izvedena vzorčna preveritev uporabljenih predpostavk in vrednosti, če bi nastale spremembe. V obravnavanih obdobjih ni bilo zaznati bistvenih sprememb, zato je mogoče sklepati, da pri ocenjevanju vrednosti nepremičnin, naložbenih nepremičnin in pravic do uporabe sredstev ni bistvenih in pomembnih sprememb v primerjavi z vrednostmi na dan 1. 5. 2021.

Občutljivosti meritev na spremembe pomembnih neopazovanih vložkov

Pri ocenjevanju vrednosti obstajajo trije glavni dejavniki, ki določajo vrednosti: uporabljene najemnine, stopnja kapitalizacije ali donos, uporabljena pri izračunu, ter površina nepremičnine. Izmed vseh treh je površina nepremičnine najmanj podvržena spremembam, saj gre za podatke, ki so bolj ali manj trajni.

Drugi dve predpostavki pa sta podvrženi spremembam, ki lahko nihajo. Zato je bila pripravljena analiza občutljivosti ocenjenih vrednosti na spremembe najemnin in spremembe stopnje kapitalizacije.

Zmanjšanje okvirne mesečne najemnine zmanjšuje njihovo pošteno vrednost. Povečanje stopnje kapitalizacije zmanjšuje njihovo pošteno vrednost. Te stopnje so v medsebojnem odnosu, saj jih delno določajo pogoji tržne mere.

Zadnje preverjanje prevrednotenja nepremičnin in analiza občutljivosti sta potekala dne 31. 12. 2022 na podlagi poročil o oceni vrednosti, ki so jih pripravili neodvisni in pooblaščen ocenjevalci vrednosti. Na podlagi dodatne analize, opravljene 31. 12. 2022, je poslovodstvo sklenilo, da so knjigovodske vrednosti na dan 31. 12. 2022 približno enake poštenim vrednostim na dan 1. 5. 2021, in enako pa velja tudi za analizo občutljivosti.

Če bi se ravni najemnin povečale oz. zmanjšale za 5 % na EUR/m², bi bila knjigovodska vrednost nepremičnin na dan 31. 12. 2022 višja oz. nižja za 33.490 tisoč EUR.

Stopnja kapitalizacije dohodka (donos) po celotnem portfelju na dan 31. 12. 2022 sega od 6,50% do 10 %, s tehtanim povprečjem 8,15 %. Če bi se ta stopnja kapitalizacije povečala/zmanjšala za 50 bazičnih točk, bi bila knjigovodska vrednost nepremičnin za 29.950 tisoč EUR nižja / 31.120 tisoč EUR višja.

Postopek ocenjevanja vrednosti

Zadnje preverjanje prevrednotenja nepremičnin je bilo opravljeno dne 31. 12. 2022 na podlagi poročil o oceni vrednosti, ki so jih pripravili neodvisni in pooblaščen ocenjevalci vrednosti.

Poročila temeljijo na:

- informacijah, ki jih je zagotovila družba, kot so trenutne najemnine, določila in pogoji najemnih pogodb, zaračunane storitve, naložbe v osnovna sredstva itd. Te informacije izvirajo iz sistemov za vodenje financ in nepremičnin, ki jih ima družba, in so predmet splošnega kontrolnega okolja družbe.
- predpostavkah in modelih ocenjevanja, ki jih uporabljajo ocenjevalci vrednosti – predpostavke so običajno povezane s trgom, kot so tržne najemnine, donosi in mere kapitalizacije. Temeljijo na njihovi strokovni presoji in opazovanju trga. V splošnem se za sredstva, ki ustvarjajo prihodke, uporablja metoda diskontiranih denarnih tokov, za stranske dejavnosti in zemljišča pa metoda neposredne primerjave prodaj oz. transakcij.

Informacije, ki se posredujejo ocenjevalcem vrednosti, in predpostavke ter modeli vrednotenja, ki jih uporabljajo ocenjevalci vrednosti, so pregledani v oddelku za kontroling in iz strani glavnega izvršnega finančnega direktorja družbe (CFO). To obsega pregled gibanja poštene vrednosti skozi obdobje.

Vsi glavni vložki, ki se uporabijo pri ocenjevanju vrednosti, se določijo na podlagi razpoložljivih tržnih podatkov:

- informacije o nedavnih transakcijah in ponudbah med udeleženci na trgu za podobna opredmetena osnovna sredstva (primerljiva korist, starost, lokacija, uporaba, drugi dejavniki);
- tržne najemnine, uporabljene pri metodi kapitalizacije donosa;
- stopnje kapitalizacije.

V nadaljevanju je podan kratek pregled procesa ocenjevanja vrednosti:

- Ocenjevanje vrednosti poteka v dveh delih in pokriva površine, ki so oddane v najem, ter površine, ki jih Mercator uporablja za opravljanje lastnih dejavnosti.
- V primeru v najem oddanih površin je bilo preverjeno, ali najemnina trenutno obstaja in kako dolgo so veljavne zadevne pogodbe (tehtano povprečje obdobja najema, ki še ni poteklo oz. t. i. WAULT period). V ta namen je bila uporabljena metoda dohodkovnega pristopa (v okviru tega pristopa pa je bila uporabljena metoda diskontiranih denarnih tokov), pri kateri so bili upoštevani sklenjeni najemi za obdobje WAULT ter tržne najemnine, ki veljajo po poteku tega obdobja.
- Te vrednosti so bile nato diskontirane, rezultati pa predstavljajo vrednost prostorov, oddanih v najem.
- Za površine, ki jih Mercator uporablja za opravljanje lastnih dejavnosti, je bila uporabljena metoda kapitalizacije donosa, pri kateri so bile upoštevane tržne najemnine. Stabiliziran dobiček je bil nato kapitaliziran, rezultat pa predstavlja vrednost Mercatorjevih prostorov.
- Za zemljišča, stanovanja, manjše individualne garažne enote oz. parkirne prostore ter naložbene nepremičnine je bila uporabljena metoda primerljivih transakcij.
- Za določitev poštene vrednosti drugega posebnega posameznega sredstva je bil upoštevan čas, potreben za organizacijo prodajnega postopka in prodajo vsakega posameznega sredstva s strani neodvisnega udeleženca na trgu, ki je več te vrste poslov. Potreben čas za prodajo vsakega posameznega sredstva je bil ocenjen na 4 leta, pri čemer bi bilo potrebno obdobje enega leta za vzpostavitev postopka prodaje (s strani Fortenove ali drugega profesionalnega podjetja) in dodatna 3 leta za pripravo in dejansko prodajo vseh sredstev, ustvarjanje sredstva povprečni čas prodaje 2,5 leta. Uporabljena je bila diskontna stopnja 18 % na leto, ki predstavlja povprečno pričakovano notranjo stopnjo donosa na kapital za velike srednjeročne investicije v nepremičnine na področju SEE, kar je povzročilo 40-odstotni popust na ocenjeno tržno vrednost za vsako posamezno sredstvo, ki mora prispeti do vsakega poštene vrednosti posameznega sredstva.
- Zaradi računovodskih standardov je bila vrednost razdeljena na vrednost zemljišč in vrednost zgradb (vrednost lokacije – vrednost zemljišč).

b) Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani bodoči vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo več potrebno. Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih bodočih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

c) Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine, vključno s pravico do uporabe sredstva, ki ustreza kriteriju naložbene nepremičnine, se po začetnem pripoznanju meri po pošteni vrednosti.

Pošteno vrednost naložbene nepremičnine vsako leto določi neodvisni pooblaščen ocenjevalec vrednosti. Tehnika ocenjevanja vrednosti in vhodni podatki so enaki kot za opredmetena osnovna sredstva in so razkriti v gornjem Pojasnilu 6 (a).

d) Pravice do uporabe sredstev

V skladu z MSRP družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. redno, vsaj vsake tri do pet let, ponovno oceni pošteno vrednost svojih pravic do uporabe sredstev po modelu prevrednotenja: zgradbe in zemljišča. Vrednost je bila nazadnje ocenjena dne 1. 5. 2021 kot sestavni del alokacije nakupne cene in jo je opravil neodvisni pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin skladno z Mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti (MSOV 2017) in Slovenskim poslovno-finančnim standardom 2: Ocenjevanje vrednosti pravic na nepremičninah (Ur. l. RS, št. 106/13, 18. 12. 2013).

Če bi bila sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, izkazovana po modelu nabavnih vrednosti, potem knjigovodska vrednost, ki bi bila pripoznana, ne bi bila bistveno drugačna od trenutne knjigovodske vrednosti na podlagi modela prevrednotenja na ravni družbe.

e) Sredstva za prodajo

Sredstva za prodajo so merjena po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje. Vrednost je bila nazadnje ocenjena dne 1. 5. 2021 kot sestavni del alokacije nakupne cene in jo je opravil neodvisni pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin skladno z Mednarodnimi standardi ocenjevanja vrednosti (MSOV 2017) in Slovenskim poslovno-finančnim standardom 2: Ocenjevanje vrednosti pravic na nepremičninah (Ur. l. RS, št. 106/13, 18. 12. 2013). Poštena vrednost je uvrščena na Raven 3 v hierarhiji poštene vrednosti.

Tehnika ocenjevanja vrednosti in vhodni podatki so enaki kot za opredmetena osnovna sredstva in so razkriti v gornjem Pojasnilu 6 (a).

7. Davčna politika

Davčni izkazi (ločeni računovodski izkazi za davčne organe) družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja in Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb.

Stopnja davka od dohodkov pravnih oseb, ki velja za družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o., je 19 %.

Po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb je davčna osnova družbe dobiček kot presežek prihodkov nad odhodki, pri čemer se kot osnova za pripoznavanje v davčnem izkazu še vedno priznavajo prihodki in odhodki, prikazani v izkazu poslovnega izida, ugotovljeni na podlagi zakona ali računovodskih standardov.

Družbe pri obračunu davka od dohodkov pravnih oseb lahko uveljavljajo naslednje davčne olajšave:

- olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj,
- olajšavo za zaposlovanje invalidov v višini 50 % oziroma 70 % plač invalidov,
- olajšavo za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
- olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- olajšavo za donacije,

- olajšavo za investiranje v opremo in neopredmetena sredstva v višini 40 %,
- olajšavo za zaposlovanje brezposelnih oseb, mlajših od 26 in starejših od 55 let.

V letu 2022 so družbe pripoznavale in odpravljale odložene davke od dohodkov iz naslednjih naslovov:

- razlik med računovodsko in davčno amortizacijo,
- razlik v popravkih vrednosti terjatev,
- razlik v vrednosti rezervacij,
- davčnih izgub,
- prevrednotenj dobrega imena,
- osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost ne presega 500 EUR in katerih doba koristnosti je daljša od enega leta,
- prevrednotenj naložb v finančna sredstva,
- neizkoriščenih davčnih olajšav,
- prevrednotenj osnovnih sredstev na višjo vrednost (popravek vrednosti).

Družba mora zagotavljati dokumentacijo o transfernih cenah.

8. Prihodki od pogodb s kupci

v 000 EUR	2022	2021
Prihodki od prodaje blaga v določenem trenutku	1.234.679	1.200.833
Prihodki od prodaje storitev v določenem trenutku	8.923	9.100
Skupaj prodaja blaga in storitev	1.243.602	1.209.933
Drugi poslovni prihodki	3.179	3.291
Skupaj prihodki od pogodb s kupci	1.246.781	1.213.224

Družba ustvarja prihodke predvsem s prodajo blaga in opravljanjem storitev.

Prihodki od prodaje blaga so predstavljeni brez popustov, priznanim kupcem.

Prihodki od opravljanja storitev obsegajo prihodke od drugih storitev (provizije iz računov gospodinjstev in drugih plačilnih kartic, carinske storitve itd.). Prihodki od opravljanja storitev se pripoznajo v določenem trenutku, v katerem so bile storitve opravljene. Podrobnosti o prihodkih od najemnin so predstavljene v Pojasnilu 8.1.

Pregled prihodkov glede na naravo

v 000 EUR	2022	2021
Trgovina na drobno	987.003	974.604
Trgovina na debelo	173.494	151.524
Stranske poslovne dejavnosti	86.284	87.096
Skupaj prihodki od pogodb s kupci	1.246.781	1.213.224

Prihodki od prodaje v trgovini na drobno in debelo so ustvarjeni s prodajo izdelkov vsakdanje rabe. Prihodke stranskih poslovnih dejavnosti predstavljajo predvsem prodaja gospodinjskih aparatov na drobno, kot tudi trgovina na debelo z živili preko neosnovnih prodajnih kanalov.

Leta 2022 se je maloprodajni trg izdelkov vsakdanje rabe v primerjavi z letom 2021 povečal za 1,3 % zaradi izvajanja pobud za odpravo vrzeli, ki so v celoti nevtralizirale negativne učinke različnih vladnih ukrepov v zvezi s COVID-19 med obema obdobjema.

Prihodki od prodaje na debelo so se leta 2022 v primerjavi z letom 2021 povečali za 14,5 % predvsem zaradi segmentov Agro & Tranzit, HoReCa in javnih ustanov.

8.1. Prihodki od najemnin

v 000 EUR	2022	2021
Prihodki od najemnin	12.374	13.513
Skupaj	12.374	13.513

Prihodki družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. od najemnin so v letu 2022 znašali 12.374 tisoč EUR in so se v primerjavi z letom 2021 zmanjšali za 1.139 tisoč EUR.

Ne glede na zmanjšanje je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. v letu 2022 ohranila raven prihodkov od najemnin kot v letu 2021. Leta 2021 so prihodki od najemnin vsebovali tudi izredne prihodke iz naslova odprave izdanih dobropisov s konca leta 2020 zaradi razmer v zvezi s COVID-19.

9. Drugi poslovni prihodki

v 000 EUR	2022	2021
Državne podpore in subvencije	1.831	3.421
Prihodki od odpisov obveznosti	802	1.169
Prihodki od zavarovalnic – odškodnine	786	989
Skupaj	3.419	5.580

V letu 2022 družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. med državnimi podporami in subvencijami razkriva državno pomoč iz naslova COVID-19 v višini 589 tisoč EUR (2021: 2.211 tisoč EUR) in druge prihodke od državnih podpor, ki niso povezane s COVID-19, v višini 1.242 tisoč EUR (2021: 1.210 tisoč EUR).

Državne podpore, povezane s COVID-19, so se zmanjšale predvsem zaradi dejstva, da so vsi ukrepi, ki jih je sprejela Vlada Republike Slovenije v okviru Zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (v nadaljevanju: PKP 8), ki je začel veljati 5. 2. 2021, veljali le do 31. 5. 2022.

Na podlagi PKP 8 je bila družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. v letu 2022 upravičena do pomoči za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela v primeru karantene ali višje sile, ki je veljala do 31. 3. 2022.

V skladu z določili 31. člena PKP 8 so imeli delavci pravico do bolniške odsotnosti 3 dni zapored, ne da bi morali predložiti potrdilo osebnega/splošnega zdravnika; v zakonu se upravičenost do takšne odsotnosti imenuje kratkotrajna odsotnost zaradi bolezni. Ta ukrep je veljal do 31. 5. 2022.

V skladu s 56. členom Zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19 je bila družba v letu 2022 upravičena tudi do pomoči za nakup hitrih antigenskih testov na virus SARS-CoV-2 za samotestiranje, kar je veljalo do 28. 2. 2022.

10. Stroški materiala in prodanega blaga

v 000 EUR	2022	2021
Stroški prodanega blaga	(854.369)	(827.025)
Stroški materiala	(29.503)	(26.122)
Skupaj stroški prodanega blaga in materiala	(883.872)	(853.147)

11. Stroški storitev

v 000 EUR	2022	2021 po prilagoditvi
Stroški najema iz naslova kratkoročnih pogodb nizke vrednosti	(1.574)	(1.190)
Storitve oglaševanja, trženja in sejmov	(18.156)	(17.466)
Potni stroški	(12.653)	(12.154)
Popravila in vzdrževanje	(20.262)	(17.245)
Komunalne storitve	(12.315)	(11.037)
Intelektualne, svetovalne in druge storitve	(28.197)	(24.836)
Poštni in telekomunikacijski stroški	(4.319)	(4.464)
Drugi stroški storitev	(14.219)	(11.324)
Skupaj	(111.696)	(99.717)

Za revizorja PricewaterhouseCoopers d. o. o. je bilo v letu 2022 porabljenih 292 tisoč EUR, od tega se 288 tisoč EUR nanaša na opravljene revizijske storitve (vključno z revizijo letnega poročila), razlika v višini 4 tisoč EUR pa se nanaša na posle dajanja zagotovil.

12. Stroški zaposlenih

v 000 EUR	2022	2021
Neto plače	(114.078)	(116.994)
Davek na plače	(14.129)	(14.478)
Prispevki iz naslova plač	(31.329)	(30.365)
Prispevki na plače	(22.820)	(22.524)
Skupaj	(182.356)	(184.362)

Število zaposlenih na dan 31. 12.	8.416	8.828
-----------------------------------	-------	-------

Stroški dela so na ravni družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. v letu 2022 znašali 182.356 tisoč EUR (2021: 184.362 tisoč EUR).

Na stroške zaposlenih je leta 2022 vplivala nova zakonodaja o minimalni plači. Zaradi hitre rasti cen osnovnih življenjskih potrebščin in energentov je Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) pozvala vlado k dvigu minimalne plače. Minimalna plača za leto 2022 je znašala 1.074,43 EUR bruto na mesec in se je zvišala s 1.024,24 EUR bruto na mesec v letu 2021.

Novembra 2022 družba je zvišala tudi povračilo stroškov prevoza s 70 % na 85 % skupnega stroška mesečne vozovnice za javni prevoz glede na spremembe panožne kolektivne pogodbe in povračilo stroškov prehrane zaposlenih s 4,60 EUR na delovni dan (leta 2021) na 6,15 EUR na delovni dan (od 1. 11. 2022).

Zaradi višjih minimalnih plač in s tem povezanih stroškov je morala družba ta vzrok nevtralizirati z optimizacijo notranjih procesov. Optimizacija procesov se nadaljuje tudi v letu 2023.

Skupno število zaposlenih v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. za katere veljajo kolektivni prejemki, v letu 2022 znaša 8.416 (2021: 8.828).

13. Amortizacija opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev in oslabitve

13.1 Amortizacija opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev in oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev

v 000 EUR	2022	2021 po prilagoditvi
Amortizacija opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev	(27.094)	(29.109)
Oslabitev zemljišč	(13)	—
Skupaj	(27.107)	(29.109)

13.2 Amortizacija in oslabitev pravic do uporabe sredstev

v 000 EUR	2022	2021
Amortizacija pravic do uporabe sredstev	(14.097)	(13.777)
Oslabitev pravic do uporabe sredstev	—	(11)
Skupaj	(14.097)	(13.788)

14. Drugi stroški

v 000 EUR	2022	2021 po prilagoditvi
Odhodek pričakovanih kreditnih izgub za terjatve do kupcev, neto	435	2.150
Izgube zaradi oslabitve naložb v odvisne družbe, neto	6.828	7.109
Izgube zaradi oslabitve zalog	(973)	(233)
Rezervacije	(2.482)	(1.485)
Bančne storitve in rezervacije	(1.173)	(1.493)
Stroški zaposlenih (dnevnice, potni stroški itd.)	(1.104)	(720)
Prispevki, pristojbine, članstva in podobno	(5.232)	(6.390)
Zavarovalne premije	(2.497)	(2.327)
Storitve kreditnih kartic in rezervacije	(3.941)	(3.730)
Drugi odhodki	(3.527)	(3.853)
Skupaj	(13.666)	(10.973)

Med drugimi odhodki izkazujemo odhodke za DDV od nepotrjenih akreditivov, davek na nepremičnine, odhodke v zvezi s sponzorstvi in donacijami ter druge odhodke.

15. Finančni prihodki in odhodki

Finančni prihodki

v 000 EUR	2022	2021
Prihodki iz obresti	6.896	4.683
Pozitivne tečajne razlike	582	121
Prejete dividende	70	3
Drugi finančni prihodki	76	806
Skupaj finančni prihodki	7.624	5.613

Finančni odhodki

v 000 EUR	2022	2021
Odhodki za obresti	(34.666)	(26.519)
Odhodki za obresti iz obveznosti iz najema	(5.770)	(5.213)
Negativne tečajne razlike	(565)	(120)
Drugi finančni odhodki	(1.617)	(3.511)
Skupaj finančni odhodki	(42.619)	(35.363)

16. Opredmetena osnovna sredstva

Neto knjigovodska vrednost zemljišč, zgradb in opreme je na dan 31. 12. 2022 znašala 466.283 tisoč EUR (31. 12. 2021: 441.359 tisoč EUR). Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev se je v primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2021 povečala za 24.923 tisoč EUR. Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev se je spremenila predvsem zaradi naložb med letom v višini 12.720 tisoč EUR, zaradi najetih sredstev, pridobljenih z odplačilom obveznosti iz naslova najema v višini 39.422 tisoč EUR, ter zaradi zneska amortizacije v letu 2022 v višini 24.579 tisoč EUR.

v 000 EUR	Zemljišča	Zgradbe	Naprave in oprema	Delovni stroji, pisarniški inventar, pohištvo, vozila	Sredstva v pridobivanju	Izboljšanja sredstva v najemu	Drugo	Skupaj opredmetena sredstva
Nabavna vrednost								
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021 po prilagoditvi (bruto knjigovodska vrednost)	137.833	762.868	129.102	104.582	6.038	15.653	1.204	1.157.280
Naložbe med letom	—	—	—	882	26.236	—	—	27.118
Prenos iz naložb	—	—	5.262	4.861	(10.324)	200	—	—
Najeta sredstva, pridobljena z odplačilom obveznosti iz najema (Pojasnilo)	16.037	29.493	—	—	—	—	—	45.531
Prihodki od prodaje opredmetenih sredstev	(14.886)	(27.626)	(3.161)	(2.578)	(285)	(48)	—	(48.584)
Odpis	(282)	(4.562)	(6.911)	(9.032)	(35)	(29)	—	(20.849)
Prenos na sredstva za prodajo	(15.723)	(49.669)	—	—	—	(239)	—	(65.632)
Prenos na naložbene nepremičnine	—	(5.606)	(10)	—	—	—	—	(5.615)
Drugo	—	1.931	—	1.418	(1.418)	—	—	1.931
Končno stanje na dan 31. 12. 2021 po prilagoditvi (bruto knjigovodska vrednost)	122.979	706.831	124.283	100.133	20.213	15.537	1.204	1.091.179
Nabrana amortizacija in oslabitev								
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021 po prilagoditvi (bruto knjigovodska vrednost)	—	(481.331)	(99.733)	(85.339)	—	(8.503)	(12)	(674.918)
Amortizacija v poslovnem letu	—	(15.615)	(5.272)	(4.925)	—	(802)	—	(26.614)
Prenos iz naložb	—	—	—	—	—	—	—	—
Najeta sredstva, pridobljena z odplačilom obveznosti iz najema (Pojasnilo)	—	(15.217)	—	—	—	—	—	(15.217)
Prihodki od prodaje opredmetenih sredstev	—	12.193	3.049	2.231	—	48	—	17.521
Odpis	—	1.791	6.564	8.972	—	24	—	17.351
Prenos na sredstva za prodajo	—	29.383	—	—	—	239	—	29.623
Prenos na naložbene nepremičnine	—	3.690	9	—	—	59	—	3.758
Drugo	—	—	—	(1.325)	—	1	—	(1.325)
Končno stanje na dan 31. 12. 2021 po prilagoditvi	—	(465.105)	(95.383)	(80.386)	—	(8.933)	(12)	(649.820)
Nabavna vrednost na dan 31. 12. 2021 po prilagoditvi	122.979	706.831	124.283	100.133	20.213	15.537	1.204	1.091.179
Nabrana amortizacija in oslabitev na dan 31. 12. 2021 po prilagoditvi	—	(465.105)	(95.383)	(80.386)	—	(8.933)	(12)	(649.820)
Neto knjigovodska vrednosti na dan 31. 12. 2021 po prilagoditvi	122.979	241.726	28.900	19.747	20.213	6.603	1.192	441.359

v 000 EUR	Zemljišče	Zgradbe	Naprave in oprema	Delovni stroji, pisarniški inventar, pohištvo, vozila	Sredstva v pridobivanju	Izboljšanja sredstva v najemu	Drugo	Skupaj opredmetena sredstva
Nabavna vrednost								
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2022 (bruto knjigovodska vrednost)	122.979	706.831	124.283	100.133	20.213	15.537	1.204	1.091.179
Naložbe med letom	—	—	—	—	12.720	—	—	12.720
Prenos iz naložb	163	4.285	7.721	4.836	(23.322)	1.767	4	(4.546)
Prihodki od prodaje opredmetenih sredstev	(955)	(106)	(543)	(2.653)	—	—	—	(4.257)
Odpis	—	(3)	(14.256)	(3.916)	(4)	(48)	—	(18.227)
Prenos na sredstva za prodajo	(12)	(677)	—	—	—	—	—	(690)
Prenos s pravice do uporabe sredstev	17.691	51.340	196	—	—	—	—	69.227
Drugo	67	—	—	—	—	—	—	67
Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2022	139.934	761.670	117.401	98.399	9.606	17.256	1.208	1.145.474
Nabrana amortizacija in oslabitev								
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2022 (bruto knjigovodska vrednost)	—	(465.105)	(95.383)	(80.386)	—	(8.933)	(12)	(649.820)
Amortizacija v poslovnem letu	—	(13.232)	(5.598)	(4.871)	—	(879)	—	(24.579)
Prenos iz naložb	—	4.451	—	—	—	95	—	4.546
Prihodki od prodaje opredmetenih sredstev	—	44	527	2.612	—	—	—	3.183
Odpis	—	2	13.967	3.864	—	48	—	17.880
Prenos na sredstva za prodajo	—	—	—	—	—	—	—	—
Prenos s pravice do uporabe sredstev	—	(29.698)	(106)	—	—	—	—	(29.805)
Drugo	—	(597)	—	—	—	—	—	(597)
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	—	(504.135)	(86.594)	(78.780)	—	(9.669)	(12)	(679.191)
Nabavna vrednost na dan 31. 12. 2022	139.934	761.670	117.401	98.399	9.606	17.256	1.208	1.145.474
Nabrana amortizacija in oslabitev na dan 31. 12. 2022	—	(504.135)	(86.594)	(78.780)	—	(9.669)	(12)	(679.191)
Neto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2022	139.934	257.535	30.807	19.619	9.606	7.587	1.196	466.283

Če bi se zemljišča in zgradbe merile po izvorni vrednosti, bi neto knjigovodske vrednosti znašale kot sledi:

v 000 EUR	31.12.2022	31. 12. 2021 – po prilagoditvi
Zemljišče	111.089	93.398
Zgradbe	197.826	179.980
Skupaj	308.914	273.378

17. Najemi

Pravice do uporabe sredstev

<i>Pravice do uporabe sredstev</i>			
v 000 EUR	Nepremičnine	Avtomobili in oprema	Skupaj
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021	153.457	6.246	159.703
Povečanja/nove pogodbe	28.217	2.395	30.612
Stroški amortizacije v poslovnem letu (-)	(11.439)	(2.339)	(13.777)
Sprememba pravice do uporabe sredstev	(14)	(16)	(30)
Sredstva, pridobljena z odplačilom obveznosti iz najema (Pojasnilo 16)	(30.407)	(751)	(31.157)
Končno stanje na dan 31. 12. 2021	139.814	5.535	145.350

<i>Pravice do uporabe sredstev</i>			
v 000 EUR	Nepremičnine	Avtomobili in oprema	Skupaj
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2022	139.814	5.535	145.350
Povečanja/nove pogodbe	12.706	1.017	13.723
Stroški amortizacije v poslovnem letu (-)	(11.902)	(2.194)	(14.097)
Sprememba pravice do uporabe sredstev	3.126	659	3.785
Sredstva, pridobljena z odplačilom obveznosti iz najema (Pojasnilo 16)	(39.342)	(90)	(39.432)
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	104.401	4.927	109.329

* Najeta sredstva, pridobljena z odplačilom obveznosti iz najema, se nanašajo na stavbe, ki so bile predhodno oddane v finančni najem, ki je bil povrnjen, družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. pa je postala lastnica stavb.

V novembru 2020 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. zagnala projekt Alpin, katerega namen je izbrati primerne vlagatelja za poslovno sodelovanje v Mercatorjevih novih razvojnih projektih. V letu 2021 so potekala pogajanja in usklajevanja z izbranim vlagateljem, s katerim je bil konec marca 2021 podpisan krovni sporazum za prodajo in nakup 5 nepremičnin za gradnjo trgovskih objektov ter za prodajo in nakup 22 Mercatorjevih delujočih trgovskih objektov za namen dolgoročne prodaje in povratnega najema po načelu monetizacije nepremičnin.

Konec leta 2021 se je pričel projekt Alpin II, in sicer s pripravo novega paketa nepremičnin, ki bodo monetizirane. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letu 2022 izvedla pogajanja in usklajevanja z najprimernejšimi vlagatelji ter prodala 19 nepremičnin, od katerih je bilo 17 lokacij oddanih v dolgoročni povratni najem. Projekt Alpin II se bo za preostale nepremičnine nadaljeval v letu 2023, saj poslovodstvo družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. ocenjuje, da je zelo verjetno, da bo do prodaje prišlo v letu 2023, in je bila ponudba že posredovana. Prodaja teh sredstev je torej zelo verjetna v obdobju enega leta, zato so bila 31. 12. 2022 izpolnjena vsa merila MSRP 5.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je leta 2022 predčasno odplačala vse finančne najeme, kar je v skladu s strategijo Skupine Fortenova. Denar za odplačilo je bil pridobljen s prodajo nepremičnin. Posledično se je skupni finančni dolg še dodatno zmanjšal.

Pravice do uporabe zemljišč in zgradb se izkazujejo po njihovih prevrednotenih vrednostih (podrobnosti relevantnih merjenj po poštenu vrednosti so predstavljene v Pojasnilu 6), pri čemer gre za pošteno vrednost na datum prevrednotenja, zmanjšano za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Obveznosti iz naslova najema

Obveznosti iz naslova najema		
v 000 EUR	2022	2021
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. (bruto knjigovodska vrednost)	96.413	92.906
Popravki otvoritvenega stanja	157	—
Nove pogodbe v obdobju (+)	13.723	30.612
Odhodki za obresti v obdobju (+)	5.743	5.213
Odplačilo najemov (-)	(21.937)	(27.495)
Poplačilo obresti (-)	(5.770)	(5.213)
Spremembe obveznosti iz najema	3.785	(30)
Spremembe iz naslova poslov prodaje in povratnega najema	(13)	—
Odpoved pogodbe (-)	—	420
Končno stanje na dan 31. 12.	92.100	96.413

Obveznosti iz obdobja najema		
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Dolgoročne	81.485	82.850
Kratkoročne	10.616	13.563
Skupaj obveznost iz najema	92.100	96.413

Analiza zapadlosti		
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
1. leto	10.616	13.563
2. leto	9.300	12.629
3. leto	8.763	11.523
4. leto	8.358	8.368
5. leto	5.347	7.777
6. leto in naprej	49.716	42.555
Skupaj	92.100	96.413

Amortizacija in prevrednotenje pravic do uporabe sredstev		
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Amortizacija in oslabitve v breme pravic do uporabe sredstev	(14.097)	(13.788)
Odhodki za obresti iz obveznosti iz najema	(5.770)	(5.213)
Odhodki iz naslova kratkoročnih pogodb nizke vrednosti	(1.574)	(1.190)
Skupaj	(21.441)	(20.191)

18. Neopredmetena sredstva

v 000 EUR	Blagovne znamke, pravice v zvezi s programsko opremo in druge pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	SKUPAJ
Nabavna vrednost			
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021 (bruto knjigovodska vrednost)	53.928	—	53.928
Naložbe med letom	27	2.303	2.329
Prenos iz naložb	2.051	(2.051)	—
Odtujitev	(1)	—	(1)
Prenos na sredstva za prodajo	(47)	—	(47)
Končno stanje na dan 31. 12. 2021 (bruto knjigovodska vrednost)	55.957	251	56.209
Nabrana amortizacija in oslabitev			
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021	(40.935)	—	(40.935)
Amortizacija v poslovnem letu	(2.495)	—	(2.495)
Odtujitev	1	—	1
Prenos na sredstva za prodajo	18	—	18
Končno stanje na dan 31. 12. 2021	(43.410)	—	(43.410)
Nabavna vrednost na dan 31. 12. 2021	55.957	251	56.209
Nabrana amortizacija in oslabitev na dan 31. 12.	(43.410)	—	(43.410)
Neto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2021	12.547	251	12.798

v 000 EUR	Blagovne znamke, pravice v zvezi s programsko opremo in druge pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	SKUPAJ
Nabavna vrednost			
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2022 (bruto knjigovodska vrednost)	55.957	251	56.209
Naložbe med letom	—	2.632	2.632
Prenos iz naložb	1.995	(1.995)	—
Odtujitev	(1)	—	(1)
Končno stanje na dan 31. 12. 2022 (bruto knjigovodska vrednost)	57.951	888	58.840
Nabrana amortizacija in oslabitev			
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2022	(43.410)	—	(43.410)
Amortizacija v poslovnem letu	(2.515)	—	(2.515)
Odtujitev	1	—	1
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	(45.924)	—	(45.924)
Nabavna vrednost na dan 31. 12. 2022	57.951	888	58.840
Nabrana amortizacija in oslabitev na dan 31. 12.	(45.924)	—	(45.924)
Neto knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2022	12.027	888	12.915

Neopredmetena sredstva na dan 31. 12. 2022 znašajo 12.915 tisoč EUR (2021: 12.798 tisoč EUR) ter zajemajo pravice, patente, licence in naložbe v programsko opremo.

19. Naložbene nepremičnine

v 000 EUR	2022	2021 – po prilagoditvi
Nabavna vrednost		
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. (bruto knjigovodska vrednost)	15.624	11.073
Prihodki od prodaje opredmetenih sredstev	(1)	(1.066)
Prenos iz opredmetenih sredstev	10	5.615
Revalorizacija v poslovnem letu	13	—
Končno stanje na dan 31. 12. (bruto knjigovodska vrednost)	15.645	15.624
Nabrana amortizacija in oslabitev		
Otvoritveno stanje na dan 1. 1.	(10.522)	(6.962)
Prenos iz drugih kategorij	—	(3.758)
Drugo	(25)	—
Končno stanje na dan 31. 12.	(10.547)	(10.522)
Nabavna vrednost na dan 31. 12.	15.645	15.624
Nabrana amortizacija in oslabitev na dan 31. 12.	(10.547)	(10.522)
Neto knjigovodska vrednost na dan 31. 12.	5.099	5.102

Finančne obveznosti na dan 31. 12. 2022 niso zavarovane s hipotekami na naložbenih nepremičninah.

20. Naložbe družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. v kapital družb v Skupini Mercator

Ime družbe	2022			2021 po prilagoditvi*		
	% lastništva	Lastniški kapital	Čisti poslovni izid iz poslovanja	% lastništva	Lastniški kapital	Čisti poslovni izid iz poslovanja
Mercator-Emba d. d., Slovenija	100,0 %	27.410	2.049	100,0 %	25.340	1.372
Mercator IP d. o. o., Slovenija	100,0 %	15.132	2.035	100,0 %	12.995	2.644
M-Energija d. o. o., Slovenija	100,0 %	2.417	(141)	100,0 %	2.543	180
Mercator-S d. o. o., Srbija	100,0 %	1.075	6.018	100,0 %	(23.464)	(3.566)
Mercator-H d. o. o., Hrvaška	— %	—	—	100,0 %	63.498	1.121
Mercator BH d. o. o., Bosna in Hercegovina	56,6 %	29.108	1.903	56,6 %	27.034	(1.417)
Mercator-CG d. o. o., Črna gora	56,3 %	15.069	(981)	56,3 %	16.103	(2.879)

*Ker so se tudi posloводства odvisnih družb strinjala s prilagojenim prikazom nepremičnin, je njihova odločitev vplivala na lastniški kapital in čisti poslovni izid za leto 2021.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. konec leta 2022 med naložbe vključuje tudi Ustanovo Humanitarna fundacija Mercator in družbo Mercator Makedonija d. o. o. e. l., ki mirujeta in ne izvajata poslovnih dejavnosti.

Ime družbe	Stanje na dan 1. 1. 2021 po prilagoditvi			Spremembe v letu 2021			Stanje na dan 31. 12. 2021 po prilagoditvi		
	Bruto vrednost	Oslabitev	Neto stanje	Oslabitev/odprava oslabitve	Povečanje kapitala	Druge spremembe v naložbi	Bruto vrednost	Oslabitev	Neto stanje
Mercator-Emba d. d., Tržaška cesta 2c, 1370 Logatec, Slovenija	4.011	—	4.011	—	—	—	4.011	—	4.011
Mercator IP d. o. o., Dunajska cesta 110, 1000 Ljubljana, Slovenija	1.095	—	1.095	—	—	—	1.095	—	1.095
M-Energija d. o. o., Dunajska cesta 115, 1000 Ljubljana, Slovenija	16.306	(13.835)	2.470	1.202	—	—	16.306	(12.633)	3.672
Mercator-S d. o. o., Autoput za Zagreb 11a, 11070 Novi Beograd,	203.397	(127.055)	76.342	2.524	15.000	—	218.397	(124.531)	93.866
Mercator-H d. o. o., Ljudevita Posavskog 5, 10360 Sesvete, Hrvatska	405.529	(349.907)	55.622	8.968	—	11	405.540	(340.939)	64.600
Mercator BH d. o. o., Blažuj bb, 71000 Sarajevo, Bosna in	44.525	(38.495)	6.030	2.472	—	—	44.525	(36.023)	8.502
Mercator-CG d. o. o., Put Radomira Ivanovića 2, 81000 Podgorica, Črna gora	20.282	(912)	19.370	(8.063)	—	—	20.282	(8.975)	11.307
Ustanova humanitarna fundacija Mercator, Ljubljana, Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, Slovenija	2	—	2	—	—	—	2	—	2
Mercator-Velpro d. o. o., Slovenčeva ulica 25, 1000 Ljubljana,	8	—	8	—	—	—	8	—	8
Platinum-A, d. o. o., Platinum-B, d. o. o., Platinum-C, d. o. o., Platinum-D, d. o. o., Mercator Maxi, d. o. o., Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, Slovenija	8	—	8	—	—	(8)	—	—	—
Mercator Makedonija d. o. o. e. l., North Macedonia, Ulica 50. divizije 24A, 1000 Skopje, Severna Makedonija	—	—	—	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ	695.162	(530.205)	164.957	7.103	15.000	3	710.165	(523.102)	187.063

Podrobne informacije o vplivu prikaza dolgoročnih naložb za leto 2021 po prilagoditvi so podane v Pojasnilu 4 Primerjalne informacije.

Ime družbe	Stanje na dan 1. 1. 2022 po prilagoditvi			Spremembe v letu 2022			Stanje na dan 31. 12. 2022		
	Bruto vrednost	Oslabitev	Neto stanje	Oslabitev/odprava oslabitve	Povečanje kapitala	Odtujitev deležev v odvisni družbi	Bruto vrednost	Oslabitev	Neto stanje
Mercator-Emba d. d., Tržaška cesta 2c, 1370 Logatec, Slovenija	4.011	—	4.011	—	—	—	4.011	—	4.011
Mercator IP d. o. o., Dunajska cesta 110, 1000 Ljubljana, Slovenija	1.095	—	1.095	—	—	—	1.095	—	1.095
M-Energija d. o. o., Dunajska cesta 115, 1000 Ljubljana, Slovenija	16.306	(12.633)	3.672	(1.272)	—	—	16.306	(13.905)	2.400
Mercator-S d. o. o. , Autoput za Zagreb 11a, 11070 Novi Beograd,	218.397	(124.531)	93.866	8.108	19.809	—	238.206	(116.423)	121.783
Mercator-H d. o. o., Ljudevita Posavskog 5, 10360 Sesvete, Hrvaška**	405.540	(340.939)	64.600	—	—	(64.600)	—	—	—
Mercator BH d. o. o., Blažuj bb, 71000 Sarajevo, Bosna in Hercegovina	44.525	(36.023)	8.502	—	—	—	44.525	(36.023)	8.502
Mercator-CG d. o. o., Put Radomira Ivanovića 2, 81000 Podgorica, Črna gora	20.282	(8.975)	11.307	—	—	—	20.282	(8.975)	11.307
Ustanova humanitarna fundacija Mercator, Ljubljana, Dunajska cesta 107, 1000 Ljubljana, Slovenija	2	—	2	—	—	—	2	—	2
Mercator-Velpro d. o. o., Slovenčeva ulica 25, 1000 Ljubljana, Slovenija***	8	—	8	—	—	(8)	8	(8)	—
Mercator, Makedonija d. o. o. e. l., North Macedonia, Ulica 50. divizije 24A, 1000 Skopje, Severna Makedonija****	—	—	—	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ	710.165	(523.102)	187.063	6.836	19.809	(64.608)	729.974	(580.874)	149.100

*Decembra 2022 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. izvedla povečanje lastniškega kapitala odvisne družbe Mercator-S d. o. o. v višini 19,8 milijonov EUR. Transakcija je bila opravljena februarja 2023. Več podrobnosti je podanih v Pojasnilu 36.

**Decembra 2022 sta družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. in Fortenova grupa d. d. uspešno podpisali pogodbo o prodaji 100-odstotnega deleža družbe Mercator-H d. o. o. Postopek prodaje je bil formalno zaključen z vpisom v sodni register 21. 12. 2022. Osnovna dejavnost družbe Mercator H d. o. o. so bile nepremičnine. Učinki transakcije so pomenili zmanjšanje kratkoročnih posojil v višini 138.600 tisoč EUR (nedenarna transakcija), zmanjšanje dolgoročnih posojil in neplačanih obresti v skupni višini 74.000 tisoč EUR ter zmanjšanje 100-odstotnega deleža v odvisno družbi v višini 64.600 tisoč EUR.

***Dne 2. 3. 2022 je Okrožno sodišče v Ljubljani po poenostavljenem postopku odredilo prenehanje družbe Mercator-Velpro d. o. o. Postopek bil formalno zaključen z vpisom v sodni register 22. 4. 2022.

****Družba Mercator Makedonija d. o. o. e. l., Skopje ne opravlja poslovnih dejavnosti.

Sedež poslovanja vseh navedenih družb je enak državi ustanovitve

Na dan 31. 12. 2022 so bile naložbe v odvisne družbe preverjene zaradi oslabitve. Nadomestljiva vrednost naložbe v vsako odvisno družbo je bila določena v skladu z MRS 36. Nadomestljiva vrednost je višja izmed dveh postavk – vrednosti pri uporabi ali poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve.

Vrednost pri uporabi je bila izračunana z metodo diskontiranih denarnih tokov. Prihodnji denarni tokovi so bili ocenjeni na podlagi odobrenih proračunov in napovedi za leto 2023 ter na podlagi strokovne presoje, in sicer za prihodnja 4 leta (do leta 2027). Stopnja rasti pri izračunu končne vrednosti je bila določena na podlagi dolgoročne napovedi inflacije za državo, v kateri družba posluje. Denarni tokovi so bili nato diskontirani z uporabo ustrezne diskontne stopnje (tehtano povprečje stroškov kapitala oz. WACC), ki odraža značilnosti panoge in države, v kateri družba deluje. Uporabljene diskontne stopnje se gibljejo med 9,30 % in 13,82 %.

Uporabljene tehnike vrednotenja, vhodni podatki in predpostavke so razkriti v Pojasnilu 4.1, v točki a). Druga sredstva so bodisi denarna sredstva (denar, terjatve do kupcev, dana posojila, naložbe) in obveznosti (prejeta posojila, obveznosti do dobaviteljev) bodisi nedenarna sredstva (zaloge), iztržljive v kratkoročnem ciklu poslovanja, zato se njihove knjigovodske vrednosti predpostavljajo kot smiselni in primerni približki poštenih vrednosti.

Na podlagi predstavljenih pristopov in metod je bila pripoznana izguba zaradi oslabitve v skupnem znesku 1.272 tisoč EUR in razveljavitev izgub zaradi oslabitve v skupnem znesku 8.108 tisoč EUR.

Osnove za merjenje nadomestljive vrednosti in uporabljenih diskontnih mer so povzete v naslednji tabeli.

Družba	Nadomestljiva vrednost	Osnova / Diskontna stopnja
Mercator-S d. o. o.	Vrednost pri uporabi	12,70 %
Mercator-BH d. o. o.	Vrednost pri uporabi	13,82 %
Mercator-CG d. o. o.	Vrednost pri uporabi	11,13 %
Mercator IP d. o. o.	Vrednost pri uporabi	9,30 %
Mercator-Emba d. d.	Vrednost pri uporabi	10,63 %
M-Energija d. o. o.	Poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve	Čista vrednost sredstev

21. Davek

Davek, pripoznan v izkazu poslovnega izida

v 000 EUR	2022	2021
Odmerjeni odhodek za davek	—	(1.035)
Odloženi odhodek za davek	216	(2.898)
Odhodek za davek iz dobička	216	(3.933)

Znesek odmerjenega odhodka za davek na dan 31. 12. 2022 znaša — tisoč EUR (2021: 1.035 tisoč EUR). Znesek odloženih davkov na dan 31. 12. 2022 znaša 216 tisoč EUR (2021: 2.898 tisoč EUR).

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ima za leto 2022 izgubo iz naslova odmerjenega davka v višini 315.208 tisoč EUR. Znesek neizrabljenih davčnih izgub na dan 31. 12. 2022 znaša 407.280 tisoč EUR (2021: 93.173 tisoč EUR).

Odloženi davki

Odloženi davki so izračunani na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja z uporabo veljavne davčne stopnje.

v 000 EUR	Odložene obveznosti za davek, ki se nanašajo na revaloriziranje zemljišč	Odložene obveznosti za davek, ki se nanašajo na revaloriziranje nepremičnin	Drugo	SKUPAJ
Otvoritveno stanje na dan 1. 1.	11.222	22.254	2.809	36.285
Prerazvrščeno preko drugega vseobsegajočega donosa	(1.033)	(2.354)	(35)	(3.422)
Končno stanje na dan 31. 12.	10.189	19.900	2.774	32.863

v 000 EUR	Odložene obveznosti za davek, ki se nanašajo na revaloriziranje zemljišč	Odložene obveznosti za davek, ki se nanašajo na revaloriziranje nepremičnin	Drugo	SKUPAJ
Otvoritveno stanje na dan 1. 1.	10.189	19.900	2.774	32.863
Prilagoditve PPA (alokacija nakupne cene)	—	(9)	—	(9)
Nabave PPA	—	—	(34)	(34)
Prerazvrščeno preko drugega vseobsegajočega donosa	(1.746)	(4.597)	(3)	(6.346)
Povečanje preko kapitala/poslovnega izida	—	—	6	6
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	8.443	15.294	2.743	26.480

Pregled davčnih izgub po letih

v 000 EUR	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Davčna izguba v tekočem obdobju	—	—	87.544	—	—	—	—	315.208
2. Skupni primanjkljaj, prenesen iz preteklih obdobj	70.442	50.953	50.953	138.497	121.802	100.295	100.295	93.173
3. Popravek obračuna davka prejšnjega leta	—	—	—	—	—	—	—	(1.101)
4. Skupaj davčna izguba (1+2+3)	70.442	50.953	138.497	138.497	121.802	100.295	100.295	407.280
5. Davek od dobička tekočega obdobja	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Davčne izgube, prenesene v tekoče davčno obdobje	19.490	—	—	16.695	21.507	—	7.123	—
7. Izgube, ki niso relevantne za prenos v naslednje davčno obdobje	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Davčne izgube, prenesene v naslednje obdobje (4-7)	50.953	50.953	138.497	121.802	100.295	100.295	93.173	407.280

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letu 2022 pripoznala tako obveznosti kot tudi terjatve za odložene davke. Oblikovana obveznost za odloženi davek (preko poslovnega izida) zmanjšuje davčno osnovo družbe v letu 2022, medtem ko jo oblikovana terjatev za odloženi davek povečuje.

Odložene terjatve za davek, ki niso pripoznane preko poslovnega izida iz naslova slabitev naložb v kapital v odvisni družbi M-Energija d. o. o., znašajo 242 tisoč EUR.

Odložene terjatve in obveznosti za davek v bilanci stanja so pobotane.

Prenesene davčne izgube

Znesek neizrabljenih davčnih izgub na dan 31. 12. 2022 znaša 407.280 tisoč EUR (2021 93.173 tisoč EUR). Davčna izguba ima neomejeno prenosljivost

Odložene terjatve za

v 000 EUR	Finančni instrumenti, na voljo za prodajo	Amortizacija	Dolgoročne rezervacije za odpravnine	Dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade	Dolgoročne rezervacije za prestrukturiranje	Oslabitev terjatev	Neizkoriščene davčne izgube	Sodni postopki	Drugo	SKUPAJ
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021 (bruto knjigovodska vrednost)	2.644	2.911	1.345	334	42	2.298	19.271	687	46	29.577
Učinek poslovnega izida	(228)	65	(38)	(30)	46	(487)	(1.806)	(687)	169	(2.996)
Učinek spremembe davčne stopnje	—	—	68	—	—	—	—	—	—	68
Končno stanje na dan 31. 12. 2021	2.416	2.977	1.375	303	88	1.811	17.465	—	215	26.649

Odložene terjatve za

v 000 EUR	Finančni instrumenti, na voljo za prodajo	Amortizacija	Dolgoročne rezervacije za odpravnine	Dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade	Dolgoročne rezervacije za prestrukturiranje	Oslabitev terjatev	Neizkoriščene davčne izgube	Sodni postopki	Drugo	SKUPAJ
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2022 (bruto knjigovodska vrednost)	2.416	2.977	1.375	303	88	1.811	17.465	—	215	26.649
Prilagoditve PPA	—	—	—	—	(23)	—	238	—	(215)	—
Učinek poslovnega izida	—	84	(124)	(45)	—	61	196	—	—	172
Učinek spremembe davčne stopnje	—	—	(178)	—	—	—	—	—	—	(178)
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	2.416	3.061	1.072	258	65	1.872	17.899	—	—	26.643

22. Zaloge

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Surovine in material	532	455
Trgovsko blago	123.601	113.359
Skupaj	124.133	113.813

Zaloge trgovskega blaga, surovin in predelanih materialov so na dan 31. 12. 2022 znašale 124.133 tisoč EUR (2021: 113.813 tisoč EUR).

Na letni ravni je inflacija v Sloveniji leta 2022 znašala 8,9 %. V enem letu so se cene blaga v povprečju zvišale za 10 %. Inflacija nabavnih cen zaradi pritiska na cene surovin je povečala nabavne cene trgovskega blaga. To je vplivalo na vrednost zalog družbe, ki se je povečala, čeprav je bila količina zalog v primerjavi s prejšnjim letom manjša.

Odprava popravka vrednosti za oslabitev zalog ni možna, razen če niso bile te zaloge prodane. Povečanje popravka zalog je pripoznano v poslovnem izidu.

Knjigovodske vrednosti zalog ne presegajo njihove čiste iztržljive vrednosti.

Zaloge v glavnih distribucijskih centrih so zastavljene za prejeta posojila.

23. Sredstva, razvrščena med sredstva za prodajo

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021 po prilagoditvi
Zemljišče	11.066	17.170
Zgradbe	11.264	18.546
Drugo	292	292
Skupaj	22.623	36.009

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je na dan 31. 12. 2022 izkazala za 22.623 tisoč EUR dolgoročnih sredstev in skupin za odtujitev (projekt prodaje in povratnega najema) v sredstvih za prodajo v zvezi z maloprodajnimi lokacijami ter drugimi nepremičninami, ki niso potrebne za poslovanje (stanovanja) na slovenskem trgu. V letu 2022 je bilo za 690 tisoč EUR prenosov ali povečanj na sredstva za prodajo.

V novembru 2020 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. zagnala projekt Alpin, katerega namen je izbrati primerne vlagatelja za poslovno sodelovanje v Mercatorjevih novih razvojnih projektih. V letu 2021 so potekala pogajanja in usklajevanja z izbranim vlagateljem, s katerim je bil konec marca 2021 podpisan krovni sporazum za prodajo in nakup 5 nepremičnin za gradnjo trgovskih objektov ter za prodajo in nakup 22 Mercatorjevih delujočih trgovskih objektov za namen dolgoročne prodaje in povratnega najema po načelu monetizacije nepremičnin.

Konec leta 2021 se je pričel projekt Alpin II, in sicer s pripravo novega paketa nepremičnin, ki bodo monetizirane. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letu 2022 izvedla pogajanja in usklajevanja z najprimernejšimi vlagatelji ter prodala 19 nepremičnin, od katerih je bilo 17 lokacij oddanih v dolgoročni povratni najem. Projekt Alpin II se bo za preostale nepremičnine nadaljeval v letu 2023, saj poslovodstvo družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. ocenjuje, da je zelo verjetno, da bo do prodaje prišlo v letu 2023, in je bila ponudba že posredovana. Nepremičnine, ki niso bile prodane in oddane v dolgoročni najem v Alpin II, so večinoma pod hipoteko in zaradi sankcij delničarjem družba ni mogla pridobiti dovoljenja za izbris. Prodaja teh sredstev je torej zelo verjetna v obdobju enega leta, zato so bila 31. 12. 2022 izpolnjena vsa merila MSRP 5.

Med sredstvi, ki so na dan 31. 12. 2022 razvrščena med sredstva za prodajo, ni neposredno povezanih obveznosti.

Zneski, povezani s sredstvi za prodajo, vključeni v poslovni izid leta 2022, znašajo 3.001 tisoč EUR (2021: 10.808 tisoč EUR).

24. Terjatve do kupcev

v 000 EUR	31.12.2022	31.12.2021
Skupaj kratkoročne terjatve do kupcev	48.547	44.823

Terjatve do kupcev so brezobrestne in so praviloma izterljive v roku od 30 do 90 dni. Analiza zapadlosti terjatev do kupcev je na datum konca obdobja naslednja:

v 000 EUR	Bruto knjigovodska vrednost						Stopnje izgub						Popravek za kreditne izgube					
	Nezapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Skupaj	Nezapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Skupaj	Nezapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Skupaj
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021	44.306	3.414	2.152	196	14.094	64.162	6,26%	1,55%	13,10%	30,10%	98,98%	26,68%	2.775	53	282	59	13.950	17.120
Oblikovanje popravkov vrednosti terjatev med letom	1.050	298	73	58	629	2.108	4,67%	3,02%	28,77%	10,34%	27,66%	12,29%	49	9	21	6	174	259
Zmanjšanje oblikovanega popravka vrednosti za oslabitev med letom	(5.690)	(322)	(1.096)	(17)	700	(6.424)	43,80%	8,07%	15,24%	100%	49,57%	36,66%	(2.492)	(26)	(167)	(17)	347	(2.355)
Dokončen odpis terjatev	—	—	—	—	(9.380)	(9.380)	—	—	—	—	100%	100%	—	—	—	—	(9.380)	(9.380)
Končno stanje na dan 31. 12. 2021	39.666	3.390	1.129	238	6.043	50.466	0,84%	1,06%	12,05%	20,17%	84,25%	11,18%	332	36	136	48	5.091	5.643

v 000 EUR	Bruto knjigovodska vrednost						Stopnje izgub						Popravek za kreditne izgube					
	Nezapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Skupaj	Nezapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Skupaj	Nezapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Skupaj
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2022	39.666	3.390	1.129	238	6.043	50.466	0,84%	1,06%	12,05%	20,17%	84,25%	11,18%	332	36	136	48	5.091	5.643
Oblikovanje popravkov vrednosti terjatev med letom	7.405	386	9	121	628	8.548	0,84%	14,65%	100%	42,82%	48,65%	5,68%	62	57	9	52	305	485
Zmanjšanje oblikovanega popravka vrednosti za oslabitev med letom	—	(512)	(1.008)	(115)	(3.592)	(5.227)	—	5,04%	9,73%	14,05%	20,66%	16,99%	(6)	(26)	(98)	(16)	(742)	(888)
Dokončen odpis terjatev	—	—	—	—	(737)	(737)	—	—	—	—	100%	100%	—	—	—	—	(737)	(737)
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	47.071	3.264	129	244	2.342	53.051	0,83%	2,05%	36,16%	34,31%	167,30%	8,49%	389	67	47	84	3.918	4.504

Zaradi narave kratkoročnih terjatev do kupcev in drugih terjatev se njihova knjigovodska vrednost šteje kot enaka njihovi pošteni vrednosti. Terjatve so vrednotene po odplačni vrednosti in niso zastavljene.

25. Druga kratkoročna sredstva

<i>Druga kratkoročna sredstva</i>		
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021 po prilagoditvi
Predplačila za zaloge	1.482	607
Terjatve do zaposlenih in članov	59	35
Terjatve do državnih in drugih institucij	2.582	1.793
Dana predplačila (razen zalog)	10	53
Druge kratkoročne terjatve	2.605	1.890
Vnaprej plačani odhodki	8.303	10.081
Nezaračunani prihodki	10.357	8.740
Skupaj	25.396	23.198

<i>Vnaprej plačani odhodki ter nezaračunani prihodki</i>		
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021 po prilagoditvi
Vnaprej plačani odhodki		
Stroški trženja in oglaševanja	593	443
Povratna embalaža	3	—
Stroški refinanciranja	6.466	8.445
Drugo	1.241	1.192
	8.303	10.080
Nezaračunani prihodki		
Vnaprej plačani davek na dodano vrednost in carine	379	400
Popusti dobaviteljev	7.460	5.414
Drugo	2.518	2.926
	10.357	8.740
Skupaj	18.659	18.821

Na dan 31. 12. 2022 so druga kratkoročna sredstva znašala 25.396 tisoč EUR (2021: 23.198 tisoč EUR) in predstavljajo pretežno vnaprej plačane stroške in nezaračunane prihodke, od katerih gre pri večini za popuste dobaviteljev, ki znašajo 7.460 tisoč EUR. Podrobnosti so prikazane v zgornji tabeli.

26. Kratkoročna in dolgoročna posojila in depoziti ter druga dolgoročna sredstva

<i>Dolgoročna</i>		
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Terjatve iz posojil	19.484	91.423
Druga finančna sredstva	2.571	2.668
Kapitalski instrumenti, razvrščeni po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	1.084	1.109
Skupaj	23.139	95.201

Kratkoročna		
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Dana posojila	—	5.833
Skupaj	—	5.833

Dolgoročne terjatve iz posojil v višini 19.484 tisoč EUR (2021: 91.423 tisoč EUR) se nanašajo na zneske terjatev do odvisnih družb, ki so nastale v postopku refinanciranja na dan 23. 4. 2021. Skupno zmanjšanje v višini 71.939 tisoč EUR se nanaša predvsem na terjatve iz naslova posojil do odvisne družbe Mercator-H d. o. o., ki je bila decembra 2022 prodana družbi Fortenova grupa d. d. (več informacij je razkritih v Pojasnilu 20). Povprečna obrestna mera za dano posojilo po 23. 4. 2021 znaša 6,25 % in je ostala enaka tudi v letu 2022. Posojila zapadejo 26. 4. 2026.

Druga dolgoročna finančna sredstva predstavljajo dolgoročne terjatve v višini 2.571 tisoč EUR (2021: 2.668 tisoč EUR).

Kapitalski instrumenti, razvrščeni po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, predstavljajo delnice v družbah, ki ne kotirajo na borzi, z manj kot 20-odstotnim lastništvom v višini 1.084 tisoč EUR (2021: 1.109 tisoč EUR). Dobički/izgube, ki se nanašajo na lastniške instrumente, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v letu 2022, so v zadevnem letu znašali 18 tisoč EUR (2021: 294 tisoč EUR).

Na dan 31. 12. 2022 ni bilo kratkoročnih posojil in depozitov. Na dan 31. 12. 2021 se kratkoročna dana posojila v višini 5.833 tisoč EUR nanašajo na terjatve iz obresti od dolgoročnih posojil odvisnim družbam.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ni knjižila pričakovanih kreditnih izgub za depozite na bankah, posojil podjetjem in vnaprejšnjih plačil najemnin, saj so ti nepomembni.

Revalorizacija posojil in drugih finančnih sredstev po poštenu vrednosti se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu, oslabitev pa v izkazu poslovnega izida. Revalorizacija in oslabitev kapitalskih instrumentov, razvrščenih po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, sta prikazani v drugem vseobsegajočem donosu.

27. Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Denarna sredstva na bankah	9.120	27.532
Pologi gotovine	1.619	1.625
Denar na poti	7.523	4.933
Skupaj	18.262	34.090

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar na poti (dnevni iztržki maloprodajnih poslovnih enot), gotovino v blagajni in vezane vloge z zapadlostjo do 90 dni. Na dan 31. 12. 2022 znaša vrednost denarnih sredstev z omejitvami, ki jo je mogoče uporabiti ob izpolnjevanju določenih pogojev v skladu s Pogodbo o vpisu obveznic, 1.108 tisoč EUR (2021: 892 tisoč EUR).

28. Kapital

Osnovni kapital

Osnovni kapital družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. je na dan 31. 12. 2022 znašal 224.144.994,19 EUR (31. 12. 2021: 224.144.994,19 EUR).

Na 28. redni skupščini delničarjev družbe Poslovni sistem Mercator d. d. v ponedeljek, 26. 7. 2021, sta bila sprejeta dva sklepa o kritju bilančne izgube.

Prvi sprejeti sklep se je nanašal na kritje čiste izgube za leto 2020, ki je znašala 55.419.885,41 EUR, po katerem se izguba leta 2020 delno pokrije s pozitivnim zadržanim čistim dobičkom v višini 16.309.818,54 EUR.

Drugi sprejeti sklep se je nanašal na zmanjšanje osnovnega kapitala družbe Poslovni sistem Mercator d. d. Po navedenem sklepu je bil osnovni kapital zmanjšan po pravilih poenostavljenega zmanjšanja osnovnega kapitala po 379. členu Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), na podlagi bilance stanja na dan 31. 12. 2020, za znesek 36.000 tisoč EUR, za potrebe kritja čiste izgube za poslovno leto 2020. Po zmanjšanju je osnovni kapital družbe znašal 218.175.051,39 EUR.

Na zahtevo večinskega delničarja, Skupine Fortenova, je 1. 9. 2021 potekala 29. izredna skupščina delničarjev družbe, na kateri so delničarji sprejeli sklep o povečanju osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki. Na podlagi tega sklepa skupščine je Okrožno sodišče v Ljubljani dne 28. 9. 2021 izdalo sklep, po katerem se je osnovni kapital povečal z 218.175.051,39 EUR na 224.144.994,19 EUR, število Mercatorjevih delnic, vpisanih v sodni register, pa se je s 6.090.943 povečalo na 6.257.610 delnic. Družba Poslovni sistem Mercator d.o.o. je uredila izdajo novih delnic pri KDD in spremembo števila delnic na Ljubljanski borzi.

Osnovni kapital družbe Poslovni sistem Mercator d. d. se je leta 2021 z novim stvarnim vložkom povečal z 218.175.051,39 EUR za 5.969.942,80 EUR, tako da skupni osnovni kapital družbe po povečanju kapitala znaša 224.144.994,19 EUR.

Dne 17. 3. 2022 je bil v sodni register vpisan sklep o izključitvi manjšinskih delničarjev (sprejet na 30. izredni skupščini delničarjev dne 23. 12. 2021) za družbo Poslovni sistem Mercator d. d., družba Fortenova grupa d. d. pa je postala njena 100 % lastnica.

Na 31. izredni skupščini delničarjev, ki je bila sklicana na predlog edinega delničarja, družbe Fortenova grupa d. d., in je zasedala 12. 4. 2022, je potekalo glasovanje o umiku vseh 6.257.610 navadnih imenskih kosovnih delnic z organiziranega trga vrednostnih papirjev. Dne 14. 4. 2022 je bil sklep o umiku vseh delnic z organiziranega trga vrednostnih papirjev vpisan v sodni register, družba pa je postala družba z omejeno odgovornostjo.

Lastni poslovni deleži/Lastne delnice

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je imela na dan 31. 12. 2022 lastne poslovne deleže v višini 3.235 tisoč EUR (2021: 42.192 lastnih delnic, 3.235 tisoč EUR).

Rezerve

Rezerve obsegajo rezerve za lastne poslovne deleže/lastne delnice, kapitalske rezerve, zakonske rezerve, rezerve za merjenje na pošteno vrednost. Kapitalskih in zakonskih rezerv ter rezerv za merjenje na pošteno vrednost ni možno uporabiti za izplačilo dividend in drugih udeležb v dobičku.

Rezerve, ki so na dan 31. 12. 2022 znašale 116.091 tisoč EUR (2021: 140.627 tisoč EUR):

- Na dan 31. 12. 2022 ima družba rezerve za lastne delnice v višini 3.235 tisoč EUR (2021: 3.235 tisoč EUR).
- Na dan 31. 12. 2022 ima družba *kapitalske rezerve* v znesku 2.601 tisoč EUR (2021: 2.601 tisoč EUR). Sestavljajo jih presežki nad nominalno vrednostjo vplačanega osnovnega kapitala in presežek, ki je nastal kot razlika med nabavnimi in prodajnimi vrednostmi odtujenih lastnih poslovnih deležev.
- Na dan 31. 12. 2022 ima družba v lasti zakonske rezerve v višini 13.389 tisoč EUR (2021: 13.389 tisoč EUR).
- *Rezerve za merjenje na pošteno vrednost*, ki na dan 31. 12. 2022 znašajo 96.866 tisoč EUR (2021: EUR 99.177 tisoč EUR), vključujejo rezervo za pošteno vrednost zgradb in zemljišč, ki so vrednotena po modelu prevrednotenja, rezervo za pošteno vrednost naložb v finančna sredstva, merjeno po drugem vseobsegajočem donosu, in rezervo za pošteno vrednost iz aktuarskih dobičkov oz. izgub, ki izhajajo iz rezervacij za pozaposlitvene zasluge.

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021 po prilagoditvi
Rezerva za pošteno vrednost nepremičnin	99.198	103.495
Rezerva za pošteno vrednost naložb v finančna sredstva	854	873
Aktuarski dobički/izgube iz naslova pozaposlitvenih zaslugov	(3.186)	(5.191)
Rezerve za merjenje na pošteno vrednost	96.866	99.177

Kapitalske in zakonske rezerve (vezane rezerve) se v presežnem znesku lahko uporabijo za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe in za kritje čiste izgube poslovnega leta ter kritje prenesene čiste izgube, če se obenem ne uporabijo rezerve iz dobička za izplačilo dobička delničarjem.

Dividende

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. v letih 2022 in 2021 ni izplačala dividend.

Lastniška struktura

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Fortenova grupa d.d.	100,000 %	90,005 %
Drugo	— %	9,995 %
	100,000 %	100,000 %

Predlog pokritja bilančne izgube družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Ugotovljena bilančna izguba za leti 2022 in 2021 sestoji iz naslednjih elementov:

v 000 EUR	2022	2021
Čisti poslovni izid leta	(1.809)	9.175
Čisti poslovni izid preteklega leta	9.175	(55.420)
Skupni primanjkljaj iz prejšnjih let/delno kritje čiste izgube prejšnjega leta (2020) v breme skupnega primanjkljaja	(88.656)	(94.094)
Kritje čiste izgube prejšnjega poslovnega leta v breme osnovnega	—	36.000
Bilančna izguba poslovnega leta	(81.290)	(104.338)

Na dan 31. 12. 2022 je bilančna izguba družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. znašala 81.303 tisoč EUR. Predsednik posloводства (generalni direktor) je v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1) predlagal, da bilančna izguba ostane nepokrita.

29. Posojila

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Kratkoročna posojila		
Nebančna posojila	351.647	495.097
Obveznosti iz naslova obresti	96	2.665
Skupaj kratkoročna posojila	351.743	497.763
Skupaj posojila	351.743	497.763

Gibanje posojil v poslovnem letu izkazuje naslednja preglednica:

Gibanje bančnih posojil

v 000 EUR	2022	2021
Otvoritveno stanje na dan 1. 1.	—	355.252
Nova posojila, prejeta v poslovnem letu, na podlagi teh pogodb/tranše	—	30.000
Poplačilo glavnice v poslovnem letu (-)	—	(5.075)
Nedenarna gibanja	—	(380.177)
Končno stanje na dan 31. 12.	—	—

Gibanje nebančnih posojil

v 000 EUR	2022	2021
Otvoritveno stanje na dan 1. 1.	497,763	40.180
Nova posojila, prejeta v poslovnem letu, na podlagi teh pogodb/tranše	1,300	162.120
Poplačilo glavnice v poslovnem letu (-)	(6,150)	(62.585)
Plačane obresti	(35,225)	(50.905)
Knjižene obresti	32,667	—
Nedenarna gibanja	(138,611)	408.953
Končno stanje na dan 31. 12.	351.744	497.763

V letu 2021 se nedenarna gibanja nanašajo na refinanciranje (podrobnosti o dejavnostih refinanciranja so razkrite v Pojasnilu 34)

V letu 2022 se nedenarna gibanja nanašajo na odplačila posojil v višini 138,611 tisoč EUR (v večni to predstavlja odtujitev družbe Mercator H d. o. o. v višini 138.600 tisoč EUR - podrobnosti o tej transakciji so razkrite v Pojasnilu 20).

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Stanje posojil, zavarovanih z zastavo nepremičnin, v 000 EUR	351.647	478.438

Več informacij o zastavljenih sredstvih je razkritih v Pojasnilu 34 Pogojne obveznosti.

Efektivne obrestne mere na datum konca obdobja:

	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Nebančna posojila	6,25%+3m EURIBOR	6,10 %

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v obdobju poročanja 2022 in 2021 spoštovala finančne zaveze svojih posojilnih mehanizmov.

Vsa posojila so bila prekvalificirana med kratkoročna zaradi klavzule o navzkrižni kršitvi med družbama Poslovnim sistem Mercator d. o. o. in Fortenova grupa d. d., vendar je bila po datumu bilance stanja kršitev rešena z novo Pogodbo o vpisu obveznic, za podrobnosti glejte poglavje 2 d. x. Delujoče podjetje.

Knjigovodske vrednosti vseh finančnih obveznosti so približne njihovi pošteni vrednosti, saj so pogodbene obrestne mere podobne tržnim obrestnim meram, ki so na voljo za dolgove pod podobnimi pogoji, kreditnim tveganjem in preostalim zapadlostim.

30. Rezervacije

v 000 EUR	Oblikovanje rezervacij za zaslужke zaposlencev		Druge rezervacije			Skupaj
	Rezervacije za pozaposlitvene zaslужke	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za stroške reorganizacije	Prejete tožbe	Rezervacije za druge namene	
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021	14.419	3.512	438	110	4.346	22.825
Oblikovanje	886	298	—	—	244	1.428
Koriščenje	(1.289)	(531)	—	—	—	(1.820)
Odprava	(455)	(87)	—	—	(1.947)	(1.579)
Končno stanje na dan 31. 12. 2021	14.471	3.193	438	110	2.643	20.854
Oblikovanje	885	1.395	—	—	—	2.280
Koriščenje	(1.306)	(479)	—	—	—	(1.785)
Odprava	(1.876)	—	—	—	—	(1.876)
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	12.174	4.108	438	110	2.643	19.473

Rezervacije so na ravni družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022 znašale 19.473 tisoč EUR (2021: 20.854 tisoč EUR). Dodatno je bilo oblikovanih za 2.280 tisoč EUR rezervacij, pri čemer je bilo koriščenih 1.785 tisoč EUR in odpravljenih za 1.876 tisoč EUR rezervacij.

Oblikovanje rezervacij za zaslужke zaposlencev

Oblikovanje rezervacij za pozaposlitvene zaslужke in jubilejne nagrade v družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o.			
v 000 EUR	Rezervacije za pozaposlitvene zaslужke	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2021	14.419	3.512	17.931
Stroški sprotnega službovanja	912	306	1.218
Stroški preteklega službovanja	(27)	(8)	(35)
Aktuarski dobički (-) in izgube (+)	455	(87)	368
- zaradi sprememb v finančnih predpostavkah	726	68	794
- zaradi sprememb v demografskih predpostavkah	(402)	(163)	(565)
- zaradi izkustvenih prilagoditev	131	8	139
Plačila med letom	(1.289)	(531)	(1.819)
Končno stanje na dan 31. 12. 2021	14.471	3.192	17.663
Stroški obresti	53	10	63
Stroški sprotnega službovanja	871	386	1.257
Stroški preteklega službovanja	(39)	9	(30)
Aktuarski dobički (-) in izgube (+)	(1.876)	990	(886)
- zaradi sprememb v finančnih predpostavkah	(1.762)	(418)	(2.180)
- zaradi sprememb v demografskih predpostavkah	—	—	—
- zaradi izkustvenih prilagoditev	(114)	1.408	1.294
Plačila med letom	(1.306)	(479)	(1.785)
Končno stanje na dan 31. 12. 2022	12.175	4.108	16.282

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je izpostavljena tveganjem iz dolgoročnih zasluękov zaposlenih, predvsem na podlagi:

- sprememb zakonodaje, ki ureja zaposlovanje, upokojitve, prispevke in davke;
- sprememb kolektivnih pogodb in poslovnih dogovorov ter drugih notranjih aktov, ki vplivajo na vrsto in raven zaslužkov;
- bistvenih sprememb zneskov, na katere se nanašajo zasluži: povprečnih plač, plač zaposlencev in neobdavčenih zneskov nagrad;
- sprememb ekonomskega okolja, npr. odpravnina ob prenehanju zaposlitve.

Sedanje vrednosti dolgoročnih zaslužkov zaposlenih so izpostavljene naslednjim tveganjem:

- vsa tveganja, katerim so izpostavljeni dolgoročni zasluži zaposlenih;
- razlika med dejansko izkušnjo in aktuarskimi predpostavkami (umrljivost, fluktuacija – prenehanje zaposlitve, predčasna ali pozna upokojitve, stopnja rasti plač in neobdavčeni zneski za nagrade);
- spremembe diskontnih mer, uporabljenih pri merjenju, glede na različne datume konca obdobja.

Naslednje aktuarske predpostavke so bile upoštevane pri izračunu rezervacij za jubilejne nagrade in pokojnine:

- demografske predpostavke:
 - pričakovana umrljivost se določa na podlagi tablic umrljivosti prebivalstva (objavljene od leta 2007), zmanjšana za 10 % spričo nižje umrljivosti delovnega prebivalstva,
 - fluktuacija, ki označuje zapustitev podjetja po lastni odločitvi, se določa linearno padajoče glede na starost zaposlenca in v letu 2022 znaša povprečno 9,1 % (2021: 8,5 %);
- finančne predpostavke:
 - pričakovana rast povprečnih plač upošteva inflacijo in projekcije realne rasti (vir: MDS in Banka Slovenije); za RS se določa na podlagi projekcij Banke Slovenije (december 2022) za leti 2023 in 2024, od leta 2025 se določi na podlagi pričakovane inflacije (vir: MDS, oktober 2022, povečanje za 1 %, kar je dolgoročno določeno na 3,4 % (2021: 3 %)),
 - pričakovano povečanje plač zaposlenih v družbi upošteva rast zaradi inflacije, napredovanja in dodatek na skupno delovno dobo, dolgoročno določeno na 3,1 % (2021: 2,7 %), kratkoročno pa je upoštevana višja inflacija v skladu z napovedmi MDS in Banke Slovenije;
- diskontne mere, ki so določene ob upoštevanju povprečnih tehtanih obveznosti družbe in donosa visokokakovostnih podjetniških obveznic (razred AA), izraženih v EUR, znašajo 3,8 % letno (2021: 0,4 %).

Analiza občutljivosti sprememb aktuarskih predpostavk

Aktuarske predpostavke					
v 000 EUR	Sprememba predpostavk (v odstotnih točkah)	Sprememba sedanje vrednosti obveznosti			
		za jubilejne nagrade na dan		za pozaposlitvene zasluži na dan	
		31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Diskontna stopnja	0,5	(98)	(86)	(366)	(538)
	(0,5)	103	91	389	577
Rast plač	0,5	110	90	449	644
	(0,5)	(106)	(86)	(426)	(621)
Fluktuacija zaposlenih	0,5	(108)	(92)	(389)	(556)
	(0,5)	102	89	254	390

Ocenjeni stroški za prihodnje leto

v 000 EUR	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Skupaj
Stroški obresti	131	416	547
Stroški sprotnega službovanja	342	745	1.087

Prihodnja denarna izplačila

v 000 EUR	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Skupaj
Ocenjena prihodnja izplačila (preteklo in prihodnje službovanje)*			
2023	694	1.277	1.971
2024	631	1.566	2.198
2025	609	2.014	2.623
2026	716	1.822	2.538
2027	641	1.525	2.166
Pozneje	5.991	19.468	25.459
Skupaj nediskontirana izplačila (preteklo in prihodnje službovanje)	9.282	27.673	36.955

*Fluktuacija ni upoštevana pri izračunu.

Druge rezervacije*Rezervacije za stroške reorganizacije*

Rezervacije za stroške reorganizacije so na dan 31. 12. 2022 znašale 438 tisoč EUR in se nanašajo na izplačila odpravnin zaposlenim za predčasno upokojitev. Družba trenutno ne more oceniti, kdaj bodo te rezervacije sproščene, saj se nanašajo na prihodnje prestrukturiranje Skupine Fortenova in so bile oblikovane na podlagi reorganizacije, ki se bo začela v Skupini Fortenova in naj bi se predvidoma zaključila leta 2023.

Prejete tožbe

Rezervacije za prejete tožbe so na dan 31. 12. 2022 znašale 110 tisoč EUR (31. 12. 2021: 110 tisoč EUR). V letu 2022 ni bilo sprememb.

Skupna vrednost tožb proti družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. v vlogi tožene stranke je na dan 31. 12. 2022 znašala 1.534 tisoč EUR (2021: 1.167 tisoč EUR). Poslovodstvo ocenjuje, da obstaja možnost, da bodo nekatere od teh tožb izgubljene, zato so bile ustvarjene rezervacije. Zneski rezervacij za povezane tožbe se opredelijo na podlagi navedenega zneska odškodninskega zahtevka ali na podlagi predvidenega zneska, če odškodninski zahtevek še ni razkrit. Za opredelitev predvidenih zneskov so najeti zunanji svetovalci za tožbe. Nadalje poslovodstvo vsako leto preveri izračunan znesek rezervacij za vsak zahtevek, ki še ni zaprt. Pripoznana rezervacija odseva najboljšo oceno poslovodstva glede najverjetnejšega izida.

Druge rezervacije

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je imela na dan 31. 12. 2022 oblikovanih za 2.643 tisoč EUR drugih rezervacij (31. 12. 2021: 2.643 tisoč EUR). V letu 2022 ni bilo sprememb. Rezervacije se nanašajo na tožbe na sodišču kjer je družba Poslovni sistem Mercator d.o.o. glede subvencij COVID-19 tožila državo. Tožbe so še v teku.

31. Obveznosti do dobaviteljev

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Upniki na Hrvaškem	14.220	16.148
Upniki izven Hrvaške	198.325	206.058
Časovne razmejitve za prejeto, še ne fakturirano blago	3.666	3.161
Skupaj	216.210	225.367

Obveznosti do dobaviteljev obsegajo obveznosti iz nabave trgovskega blaga, proizvodov in storitev.

V letu 2022 je na poslovne obveznosti do dobaviteljev vplival novi Zakon o kmetijstvu (ZKme-1E, ZKme-1F, ZKme-1G), ki je bil spremenjen zaradi Direktive (EU) 2019/633 o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi in so ga morale države EU začeti uporabljati do 1. 11. 2021. Direktiva zmanjšuje plačilne pogoje in prepoveduje plačila za hitro pokvarljive kmetijske in živilske proizvode pozneje kot 30 dni po koncu dogovorjenega roka za dostavo, v katerem je bila opravljena dostava, ali pozneje kot 60 dni po datumu določitve zneska, ki ga je treba plačati za to obdobje dostave, ter prepoveduje plačila za druge kmetijske in živilske proizvode pozneje kot 60 dni po koncu dogovorjenega roka za dostavo, v katerem je bila opravljena dostava, ali pozneje kot 60 dni po datumu določitve zneska, ki ga je treba plačati za to obdobje dostave.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. na dan 31. 12. 2022 ne izkazuje poslovnih obveznosti do članov nadzornega sveta, do članov posloводства in drugih ključnih vodstvenih delavcev, izkazuje pa obveznosti iz naslova obračunanih, še neizplačanih plač za mesec december 2022.

32. Druge kratkoročne obveznosti in obveznost davka od dohodka

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Odloženi prihodki	6.879	6.553
Vnaprej vračunani stroški	13.909	14.424
Obveznosti iz naslova dokapitalizacije	19.809	—
Obveznosti za davke, prispevke in podobni odhodki (z izjemo davka od dohodka pravnih oseb)	13.025	9.914
Obveznosti do zaposlenih	9.997	9.496
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme, depozite in regresne	2.616	3.158
Druge kratkoročne obveznosti	3.515	2.116
- od tega spremenjene obveznosti do dobaviteljev	2.887	2.055
Skupaj	69.750	45.660

Vnaprej vračunani stroški se nanašajo na stroške neizkoriščenih letnih dopustov, na dane superrabate ter na ostale vnaprej vračunane stroške.

Odloženi prihodki vključujejo predvsem odložene prihodke za unovčenje popustov iz naslova nabranih pik.

Obveznosti iz naslova dokapitalizacije se nanašajo na dokapitalizacijo odvisne družbe Mercator-S d. o. o. v višini 19,8 milijonov EUR.

Na dan 31. 12. 2022 je znesek spremenjenih obveznosti do dobaviteljev družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. kot rezultat dogovorov o financiranju dobaviteljev znašal 2.887 tisoč EUR (2021: 2.055 tisoč EUR). Ti dogovori so sklenjeni med dobaviteljem in novim upnikom, pri čemer se družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. o tem zgolj obvesti oz. je privolila, da bo plačala novemu upniku namesto prvotnemu dobavitelju. Razen spremembe prejemnika plačila ni drugih sprememb plačilnih pogojev ali drugih pogodbenih pogojev.

33. Finančni instrumenti

Upravljanje s finančnimi tveganji

Pregled tveganj

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. spremlja in upravlja različne vrste finančnih tveganj, katerim je pri svojem delovanju izpostavljena:

- kreditno tveganje;
- plačilno sposobnostno tveganje (likvidnostim tveganjem);
- tržno tveganje.

Med tržnimi tveganji družba upravlja z obrestnim in valutnim tveganjem. Celotna dejavnost upravljanja s tveganji se v družbi osredotoča na nepredvidljivost finančnih trgov in skuša minimizirati potencialne negativne učinke na finančno uspešnost družbe.

To pojasnilo predstavlja informacije o izpostavljenosti družbe zgoraj navedenim tveganjem, ter cilje, politike in procese za merjenje in upravljanje lastniškega kapitala.

Politika upravljanja s tveganji

Dejavnosti upravljanja s tveganjem v družbi so odgovornost posebnega Sveta za upravljanje s tveganji. Svet skrbi za proces sistematičnega upravljanja s tveganji, ki je opredeljen v Poslovniku upravljanja s tveganji. Ukrepi za obvladovanje tveganj so vgrajeni v vsakodnevno poslovanje.

Tveganja so razdeljena na različne skupine tveganj. Znotraj posamezne skupine tveganj se na podlagi analize poslovnega okolja, preteklih poslovnih rezultatov in načrtov ter ocen za prihodnost opredeli tveganja, ki so zaznana. S podrobno analizo se oceni višina vrednosti tveganja ter na podlagi enotnega kriterija oceni, ali je tveganje ključno.

Za vsa ključna tveganja se:

- opišejo dejavnosti, ki so bile izvedene v tekočem letu z namenom upravljanja posameznega tveganja,
- opredelijo načrtovane dejavnosti upravljanja s tveganji za prihodnje leto, in
- določi, ali je za naslednje leto ocenjena višja ali nižja izpostavljenost tveganju glede na prejšnje leto.

Tveganja, ki se pojavljajo pri pripravi ločenih računovodskih izkazov družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o., se zmanjšujejo z jasnimi in jedrnatimi računovodskimi in poročevalskimi usmeritvami, z učinkovito organizacijo računovodske funkcije, z rednimi notranjimi in zunanjimi revizijami in pregledi delovanja notranjih kontrol, poslovnih procesov in učinkovitosti poslovanja.

Že od leta 2000 kot samostojna podporna funkcija deluje notranja revizija. Njena glavna naloga je neprestano razvijanje in spremljanje delovanja sistema notranjih kontrol z vidika upravljanja ali zmanjševanja vseh vrst poslovnih in drugih tveganj, ki jim je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. izpostavljena.

Na uspešnost poslovanja družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. vpliva celotno gospodarsko okolje. V nenehno spreminjajočih se trendih je za družbo ključnega pomena, da načrtno in premišljeno upravlja s tveganji, s katerimi se sooča pri svojem poslovanju.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. utrpela finančno izgubo, če pogodbeni stranka, vključena v pogodbo, odloži plačilo in kasneje svojih obveznosti ne plača v celoti ali jih sploh ne poravnava. Kreditno tveganje nastane predvsem iz naslova terjatev do veleprodajnih kupcev in terjatev iz naslova dolgov med družbami.

Izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju je odvisna zlasti od značilnosti posameznih strank, vendar je izpostavljenost tveganju neplačila s strani kupcev zelo razpršena. V skladu s sprejeto politiko se za vsako novo stranko izvede analiza njene kreditne sposobnosti, preden ji družba ponudi standardne pogoje plačila. Če so

veleprodajni kupci ocenjeni neodvisno, se uporabijo te ocene. Če ni neodvisne ocene oddelka za nadzor tveganj, oceni kreditno kakovost kupca in pri tem upošteva njegov finančni položaj, pretekle izkušnje in druge dejavnike. Nabavne omejitve, ki predstavljajo najvišji znesek odprtih postavk, se vzpostavijo za vsako stranko posebej. Upoštevanje kreditnega limita s strani veleprodajnega kupca redno spremlja neposredno vodstvo (angl. line management). Poslovanje družbe s strankami, ki ne izpolnjujejo normne kreditne sposobnosti, poteka le na podlagi predplačil oziroma ob ustreznem zavarovanju plačil.

V zvezi s terjatvami iz naslova danih posojil in drugimi finančnimi terjatvami (terjatve od zakupov oz. najemov ter depozite ob sklenitvi pogodb o zakupu oz. najemu) kreditno tveganje upravljamo z različnimi kontrolami za zniževanje tveganj, kot so preverjanje bonitete oz. kreditne sposobnosti, zavarovanje terjatev (kreditno zavarovanje) ter vzorčni sporazumi o neto poravnavi.

Terjatve do kupcev izhajajo predvsem iz veleprodaje blaga, materiala in storitev. Veleprodajni kupci so razpršeni, tako da ni večje izpostavljenosti posameznemu kupcu. Družba izvaja tudi stalen nadzor nad slabimi plačniki in preverja boniteto eksternih kupcev.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ima dana posojila odvisnim družbam, ki niso zavarovana, in ocenjuje, da je kreditno tveganje teh posojil nizko. Dodatna pojasnila v zvezi z danimi posojili so predstavljena v Pojasnilu 26. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ocenjuje nizko tveganje neplačil in pričakuje, da bodo terjatve odplačane, zaradi česar pričakovane kreditne izgube (ECL) niso zabeležene, saj se smatrajo kot nepomembne.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v razred maloprodajnih kupcev uvrstila terjatve do fizičnih oseb ter finančnih partnerjev iz naslova nakupov v maloprodajnih enotah družbe s Pika in ostalimi karticami, v razred veleprodajnih kupcev in povezanih podjetij pa vse terjatve iz naslova prodaje blaga, materiala in storitev pravnim osebam.

Terjatve do kupcev so zavarovane z bančnimi garancijami, vplačanimi varščinami, pologi gotovine, prvovrstnimi hipotekami, menicami, izvršnicami in obveznostmi do teh kupcev.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. uporablja poenostavljen pristop k merjenju pričakovanih kreditnih izgub po MSRP 9, pri čemer se uporablja pričakovan popravek za kreditno izgubo v celotni življenjski dobi za vse terjatve do kupcev (predstavljeno v Pojasnilih 2 (d) iv. in 3 (b) i.). Za merjenje pričakovanih kreditnih izgub so bile v skupino združene terjatve do kupcev in pogodbeni sredstva na podlagi skupnih značilnosti kreditnega tveganja in zapadlosti. Značilnosti kreditnega tveganja se v glavnem določajo z razpoložljivim zavarovanjem. Tipične vrste zavarovanj so bančne garancije, hipoteke, izvršnice in zadolžnice. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. določa pričakovane kreditne izgube pri teh postavkah z matriko rezervacij, ocenjeno na podlagi preteklih izkušenj kreditnih izgub, ki so posledica dolžnikovega stanja zapadlosti plačil, ustrezno prilagojeno, da odseva sedanje pogoje, in na podlagi ocene prihodnjih ekonomskih pogojev. Zavarovanja in drugi načini za izboljšanje kreditne kakovosti (izboljšanje kreditne oz. bonitetne ocene) so vključeni v izračun pričakovane kreditne izgube (ECL), če so sestavni del pogodbenih določb (bančne garancije, hipoteke, menice, izvršnice idr.).

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. mesečno oblikuje popravke vrednosti terjatev do kupcev in iz naslova prodaje s kartico zvestobe, in sicer na podlagi pričakovanih stopenj neplačila.

Podrobnosti glede politik skupine so podane v Pojasnilu 3 b) i) *Finančna sredstva*.

Maksimalna izpostavljenost kreditnemu tveganju na datum konca obdobja za terjatve do kupcev je analizirana v nadaljevanju, po razredu zavarovanja ali drugih načinov za izboljšanje kreditne kakovosti.

Maksimalna izpostavljenost kreditnemu tveganju pri danih posojilih in drugih finančnih sredstvih je enaka knjigovodski vrednosti teh finančnih sredstev, ki je razkrita v Pojasnilu 26.

	Bruto knjigovodska vrednost						Popravek za kreditne izgube					
	Nezapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Total	Nezapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Total
Bančna garancija												
Stanje 1. 1. 2022	3.159	502	154	11	11	3.839	2	—	21	1	(8)	16
Oblik. popr. vr. terj.	—	28	—	—	—	28	—	3	—	—	2	6
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	(572)	—	(127)	(14)	(3)	(716)	(1)	—	(21)	—	—	(23)
Dokončen odpis	—	—	—	—	(5)	(5)	—	—	—	—	(5)	(5)
Stanje 31.12.2021	2.588	530	27	(2)	3	3.146	—	4	—	1	(11)	(6)
Hipoteka												
Stanje 1. 1. 2022	2.827	189	25	—	(4)	3.037	104	7	4	—	(5)	111
Oblik. popr. vr. terj.	—	42	—	—	4	45	—	—	—	—	—	—
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	(335)	—	(33)	—	—	(368)	(98)	(6)	(13)	—	5	(113)
Dokončen odpis	—	—	—	—	(4)	(4)	—	—	—	—	(4)	(4)
Stanje 31.12.2021	2.492	231	(8)	—	(5)	2.710	6	1	(9)	—	(4)	(6)
Menica												
Stanje 1. 1. 2022	2.710	357	261	15	(68)	3.275	44	6	23	2	(88)	(14)
Oblik. popr. vr. terj.	752	—	—	—	96	848	48	2	—	—	93	143
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	(61)	(139)	—	—	(200)	—	—	(13)	—	—	(13)
Dokončen odpis	—	—	—	—	(22)	(22)	—	—	—	—	(22)	(22)
Stanje 31.12.2021	3.463	296	122	15	6	3.901	91	8	10	3	(17)	94
Izvršnica												
Stanje 1. 1. 2022	821	287	149	8	49	1.314	—	—	5	1	4	9
Oblik. popr. vr. terj.	—	—	73	44	—	116	1	—	21	5	2	29
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	(69)	(169)	—	—	(1)	(240)	—	—	—	—	—	—
Dokončen odpis	—	—	—	—	(6)	(6)	—	—	—	—	(6)	(6)
Stanje 31.12.2021	752	118	222	51	42	1.185	1	—	26	6	—	33
Skupina Mercator/Fortenova												
Stanje 1. 1. 2022	431	138	287	87	531	1.474	62	20	79	33	128	322
Oblik. popr. vr. terj.	298	—	—	—	530	827	—	—	—	—	77	77
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	(92)	(99)	(2)	—	(193)	(56)	(20)	(54)	(13)	—	(142)
Stanje 31.12.2021	729	46	188	86	1.060	2.108	6	—	25	20	205	257
Drugo*												
Stanje 1. 1. 2022	34.356	1.942	1.276	74	13.576	51.223	2.564	20	151	22	13.919	16.676
Oblik. popr. vr. terj.	—	229	—	14	—	243	—	3	—	—	—	3
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	(4.714)	—	(698)	—	704	(4.708)	(2.336)	—	(67)	(4)	343	(2.064)
Dokončen odpis	—	—	—	—	(9.343)	(9.343)	—	—	—	—	(9.343)	(9.343)
Stanje 31.12.2021	29.642	2.170	579	88	4.936	37.416	227	24	85	18	4.918	5.272
Skupaj												
Stanje 1. 1. 2022	44.306	3.414	2.152	196	14.094	64.162	2.775	53	282	59	13.950	17.120
Oblik. popr. vr. terj.	1.050	298	73	58	629	2.108	49	9	21	6	174	259
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	(5.690)	(322)	(1.096)	(16)	700	(6.424)	(2.492)	(26)	(167)	(17)	347	(2.355)
Dokončen odpis	—	—	—	—	(9.380)	(9.380)	—	—	—	—	(9.380)	(9.380)
Stanje 31.12.2021	39.666	3.390	1.129	238	6.043	50.466	332	36	136	48	5.091	5.643

*Drugo predstavlja kreditno izpostavljenost z zavarovanjem, kar dejansko predstavlja izboljšanje kreditne sposobnosti.

	Bruto knjigovodska vrednost						Popravek za kreditne izgube					
	Nazapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Total	Nazapadlo	0-90 dni	90-180 dni	180-270 dni	Nad 270 dni	Total
Bančna garancija												
Stanje 1. 1. 2022	2.588	530	27	(2)	3	3.146	—	4	—	1	(11)	(6)
Oblik. popr. vr. terj.	610	—	—	2	—	612	—	—	—	—	11	11
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	(65)	(27)	—	(3)	(95)	—	(3)	—	(1)	—	(4)
Stanje 31.12.2022	3.197	465	—	—	—	3.663	—	1	—	—	—	1
Hipoteka												
Stanje 1. 1. 2022	2.492	231	(8)	—	(5)	2.710	6	1	(9)	—	(4)	(6)
Oblik. popr. vr. terj.	418	—	8	—	5	431	—	—	9	—	4	13
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	(73)	—	—	—	(73)	(6)	—	—	—	—	(6)
Stanje na dan	2.910	158	—	—	—	3.068	1	—	—	—	—	1
Menica												
Stanje 1. 1. 2022	3.463	296	122	15	6	3.901	91	8	10	3	(17)	94
Oblik. popr. vr. terj.	1.108	—	—	—	622	1.730	18	—	—	—	138	156
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	(375)	(114)	(7)	—	(496)	—	(23)	(8)	(1)	—	(31)
Dokončen odpis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stanje 31.12.2022	4.571	(79)	8	8	628	5.135	109	(15)	2	2	121	219
Izvršnica												
Stanje 1. 1. 2022	752	118	222	51	42	1.185	1	—	26	6	—	33
Oblik. popr. vr. terj.	237	94	—	—	—	331	—	1	—	—	1	2
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	—	(209)	(52)	(28)	(289)	—	—	(25)	(6)	—	(31)
Stanje 31.12.2022	989	212	13	—	14	1.228	2	1	1	—	1	5
Skupina Mercator/Fortenova												
Stanje 1. 1. 2022	729	46	188	86	1.060	2.108	6	—	25	20	205	257
Oblik. popr. vr. terj.	191	211	—	—	—	402	5	4	—	—	151	160
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	—	(136)	(56)	(179)	(372)	—	—	(4)	(8)	—	(12)
Stanje 31.12.2022	920	256	51	29	881	2.139	11	4	21	12	356	404
Drugo*												
Stanje 1. 1. 2022	29.642	2.170	579	88	4.936	37.416	227	24	85	18	4.918	5.272
Oblik. popr. vr. terj.	4.842	82	—	119	—	5.042	39	52	—	52	—	143
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	—	(521)	—	(3.381)	(3.902)	—	—	(61)	—	(742)	(804)
Dokončen odpis	—	—	—	—	(737)	(737)	—	—	—	—	(737)	(737)
Stanje 31.12.2022	34.484	2.252	58	207	818	37.819	266	76	23	70	3.440	3.875
Skupaj												
Stanje 1. 1. 2022	39.666	3.390	1.129	238	6.043	50.466	332	36	136	48	5.091	5.643
Oblik. popr. vr. terj.	7.405	386	8	121	628	8.548	62	57	9	52	305	485
Zmanj. oblik. popr. vr. za oslab	—	(512)	(1.008)	(115)	(3.592)	(5.227)	(6)	(26)	(98)	(16)	(742)	(888)
Dokončen odpis	—	—	—	—	(737)	(737)	—	—	—	—	(737)	(737)
Stanje 31.12.2022	47.071	3.264	129	244	2.342	53.051	389	67	47	84	3.918	4.504

*Drugo predstavlja kreditno izpostavljenost z zavarovanjem, kar dejansko predstavlja izboljšanje kreditne sposobnosti.

Kvaliteta terjatev do kupcev in danih posojil je ocenjena na podlagi usmeritve, določene s strani Sveta za upravljanje s tveganji. Kreditno tveganje kupcev se spremlja z razvrščanjem terjatev do kupcev na osnovi njihovih značilnosti.

V obdobju poročanja ni bilo sprememb pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev, ki ne bi povzročile odprave pripoznanja.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da bo družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. pri poslovanju naletela na težave pri poravnavi svojih tekočih obveznosti, ki jih poravnava z denarnimi ali drugimi finančnimi sredstvi.

Družba upravlja z likvidnostnim tveganjem tako, da vzdržuje ustrezne rezerve, s sprotnim spremljanjem napovedi in dejanskih denarnih tokov in z usklajevanjem profilov zapadlosti finančnih sredstev in obveznosti.

Poslovodstvo spremlja drseče načrtovanje likvidnostne rezerve in denarna sredstva in njihove ustrezne družbe na podlagi pričakovanih denarnih tokov. Družba aktivno upravlja z likvidnostnim tveganjem. Upravljanje z denarnimi sredstvi predstavlja sistem, ki temelji na natančno opredeljeni metodologiji načrtovanja denarnih tokov, na podlagi katere družba tedensko načrtuje dnevni denarni tok za 6 mesecev vnaprej, kar se odrazi v tedensko posodobljenem kratkoročnem likvidnostnem načrtu:

- Sistemi za standardizirano dnevno poročanje o denarnih tokovih, ustvarjenih prejšnji dan, in priprava analiz o odstopanjih od načrtovanega denarnega toka;
- Centralizirano usklajevanje na različnih ravneh odločanja, kar pomeni, da je vedno na voljo ustrezna količina denarnih sredstev, da lahko družba poplača svoje obveznosti.

V nadaljevanju je podan prikaz pogodbene zapadlosti obveznosti in ocenjenih plačil obresti. Bodoča pogodbeni zapadlost glavnice in obresti je prikazana glede na stanje posojilnih pogodb na dan 31. 12. 2022.

Pogodbene zapadlosti obveznosti v 2021

v 000 EUR	Posojila	Obveznosti iz naslova najema	Obveznosti do dobaviteljev	Vnaprej vračunani stroški	Izdane garancije
Obveznosti v roku 1 leta	497.763	13.563	225.367	14.424	54.531
Obveznosti v roku 1–2 let	—	12.629	—	—	—
Obveznosti v roku 2–3 let	—	11.523	—	—	—
Obveznosti v roku 3–4 let	—	8.368	—	—	—
Obveznosti v roku 4–5 let	—	7.777	—	—	—
Obveznosti v roku nad 5 let	—	42.555	—	—	—
Skupaj	497.763	96.413	225.367	14.424	54.531

Pogodbene zapadlosti obveznosti v 2022

v 000 EUR	Posojila	Obveznosti iz naslova najema	Obveznosti do dobaviteljev	Vnaprej vračunani stroški	Izdane garancije
Obveznosti v roku 1 leta	351.743	10.616	216.210	13.909	39.269
Obveznosti v roku 1–2 let	—	9.300	—	—	—
Obveznosti v roku 2–3 let	—	8.763	—	—	—
Obveznosti v roku 3–4 let	—	8.358	—	—	—
Obveznosti v roku 4–5 let	—	5.347	—	—	—
Obveznosti v roku nad 5 let	—	49.716	—	—	—
Skupaj	351.743	92.100	216.210	13.909	39.269

Neporabljenih kreditnih aranžmajev ni.

Tržna tveganja

Tržno tveganje je tveganje, ki je skupno za celoten razred sredstev in obveznosti. Pri tržnem tveganju obstaja verjetnost, da se vrednost naložb ali finančnih sredstev v določenem časovnem obdobju lahko zmanjša zaradi gospodarskih sprememb ali drugih dogodkov, ki vplivajo na trg.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. izvira iz finančnih obveznosti. Finančne obveznosti družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. izpostavljajo obrestnemu tveganju denarnega toka.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je izpostavljena obrestnemu tveganju, saj ima med svojimi obveznostmi in sredstvi tudi nekaj takih obveznosti oziroma sredstev, ki so občutljiva na spremembo obrestnih mer, kar pomeni, da je del finančnih obveznosti vezan na variabilno obrestno mero EURIBOR. EURIBOR se dnevno spreminja, saj je podvržen tržnemu nihanju, kar lahko povzroči povečanje finančnih stroškov za družbo Poslovni sistem Mercator d. o. o. Posledično družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ustrezno centralno obvladuje in nadzoruje rast finančnih odhodkov. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ne uporablja izvedenih finančnih instrumentov za namene varovanja tveganja obrestne mere.

Izpostavljenost obrestnemu tveganju:		
v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri		
Dolgoročna in kratkoročna finančna sredstva	19.484	—
Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti	18.010	16.715
Skupaj	37.494	16.715
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri		
Dolgoročna in kratkoročna finančna sredstva	—	91.387
Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti	333.637	493.799
Skupaj	333.637	585.186

Analiza občutljivosti poštene vrednosti finančnih instrumentov po fiksni obrestni meri

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nima finančnih instrumentov po fiksni obrestni meri, merjenih po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, niti izvedenih finančnih instrumentov, opredeljenih za ščitenje poštene vrednosti pred tveganjem. Sprememba obrestne mere na datum konca obdobja tako ne bi vplivala na čisti dobiček.

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero

Sprememba obrestne mere za 100 bazičnih točk na datum konca obdobja bi povečala (zmanjšala) čisti poslovni izid in kapital za spodaj navedene vrednosti. Analiza predpostavlja, da vse druge spremenljivke, predvsem devizni tečaji, ostanejo nespremenjene. Analiza je pripravljena na enak način za leto 2022 in 2021.

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero (učinek na čisti poslovni izid)		
v 000 EUR	2022	2021
	Povečanje/zmanjšanje za 100 bt	Povečanje/zmanjšanje za 100 bt
Instrumenti po variabilni obrestni meri (povečanje)	3.366	2.109
Instrumenti po variabilni obrestni meri (zmanjšanje)	(3.366)	—

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nima morebitnih pomembnih finančnih instrumentov, merjenih po poštenu vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa ali drugih primerkov, ki bi lahko privedli do pripoznanja dobička ali izgube v drugem vseobsegajočem donosu zaradi sprememb variabilnih obrestnih mer.

Valutno tveganje

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ni izpostavljena valutnemu tveganju, saj nima pomembnih terjatev in obveznosti, izraženih v tujih valutah.

Obvladovanje kapitala

Cilja družbe pri upravljanju kapitala sta varovanje sposobnosti družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje z namenom zagotavljanja donosov za delničarje, in ohranjanje optimalne kapitalske sestave za znižanje stroškov kapitala.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je v letih 2022 in 2021 ravnala v skladu z vsemi naloženimi kapitalskimi zahtevami.

Cilji družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. so usmerjeni k doseganju ustreznega obsega kapitala, ki lahko zagotovi zaupanje upnikov in trga, vzdržuje prihodnji razvoj dejavnosti ter zaščiti zmožnost poslovanja kot delujoče podjetje. Poslovodstvo zato tekoče spremlja donosnost kapitala in kapitalsko sestavo. Lastniki ne zahtevajo posebnih ukrepov za upravljanje kapitala.

Kapitalsko sestavo družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. predstavlja razmerje med lastniškim kapitalom na eni strani ter neto finančnim dolgom družbe na drugi.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je imela na dan 31. 12. 2022 lastne poslovne deleže v višini 3.235 tisoč EUR (2021: 3.235 tisoč EUR).

Poštene vrednosti

V tem poglavju so pojasnjene presoje in ocene pri določanju poštenih vrednosti finančnih instrumentov, ki so v ločenih računovodskih izkazih pripoznani in izmerjeni po pošteni vrednosti. Da bi zagotovili indikacijo o zanesljivosti vhodnih podatkov, uporabljenih pri določanju poštene vrednosti, je družba svoje finančne instrumente razvrstila na tri ravni:

Raven 1: kotirane cene (borza) za sredstva ali obveznosti ob koncu obdobja poročanja;

Raven 2: poštena vrednost finančnih instrumentov, s katerimi se ne trguje na delujočem trgu, se določi s tehnikami ocenjevanja vrednosti, da se čim bolj spodbudi uporaba ustreznih opazovanih tržnih podatkov in se čim manj zanaša na ocene za posamezne subjekte. Raven 2 vključuje kotirane cene za podobna sredstva ali obveznosti na delujočih trgih in kotirane cene za enaka ali podobna sredstva ter obveznosti na nedelujočih trgih. Čista sredstva na ravni 2 so bodisi denarna sredstva (dana posojila, terjatve do kupcev) bodisi obveznosti (prejeta posojila, obveznosti do dobaviteljev), iztržljive v kratkoročnem ciklu poslovanj, zato se njihove knjigovodske vrednosti predpostavljajo kot smiselne in primerne njihovi pošteni vrednosti.

Raven 3: če eden ali več pomembnih vložkov ne temelji na opazovanih tržnih podatkih, se instrument vključi v raven 3.

Poštene vrednosti				
v 000 EUR	31. 12. 2021 – po prilagoditvi			
	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Denar in denarni ustrezniki	—	34.090	—	34.090
Sredstva za prodajo	—	—	36.009	36.009
Posojila, depoziti in druga dolgoročna finančna	170	99.933	930	101.033
Terjatve do kupcev in druga kratkoročna sredstva	—	68.021	—	68.021
Zemljišče	—	—	122.979	122.979
Zgradbe	—	—	241.726	241.726
Naložbene nepremičnine	—	—	5.102	5.102
Posojila	—	497.763	—	497.763
Obveznosti do dobaviteljev	—	225.367	—	225.367
Vnaprej vračunani stroški	—	14.424	—	14.424

Poštene vrednosti				
v 000 EUR	31. 12. 2022			
	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Skupaj
Denar in denarni ustrezniki	—	18.262	—	18.262
Sredstva za prodajo	—	—	22.623	22.623
Posojila, depoziti in druga dolgoročna finančna	151	22.058	930	23.139
Terjatve do kupcev in druga kratkoročna sredstva	—	73.943	—	73.943
Zemljišče	—	—	139.934	139.934
Zgradbe	—	—	257.535	257.535
Naložbene nepremičnine	—	—	5.099	5.099
Posojila	—	351.743	—	351.743
Obveznosti do dobaviteljev	—	216.210	—	216.210
Vnaprej vračunani stroški	—	13.909	—	13.909

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev, izkazanih po odplačni vrednosti, se zaradi kratkoročnosti približuje njihovi poštenu vrednosti. Knjigovodska vrednost pripoznanih finančnih obveznosti se približuje njihovim poštnim vrednostim, saj so pogodbene obrestne mere podobne tržnim obrestnim meram, ki so na voljo za dolgove pod podobnimi pogoji, kreditnim tveganjem in preostalim zapadlostim.

Razkritje ni predvideno za finančne garancije, ki jih je družba zagotovila za dolg Skupine Fortenova, ker bi plačilo zmanjšalo zadolžitev, predstavljeno v izkazu finančnega položaja, če bi bila družba pozvana k plačilu po teh garancijah v skladu z dokumenti financiranja.

Med letom ni bilo prenosov med ravnmi za ponavljajoče se merjenje poštene vrednosti.

34. Pogojne obveznosti

Zastavljene nepremičnine

V okviru refinanciranja finančnih obveznosti je družba posojila zavarovala s hipotekami na svoje lastne nepremičnine, finančnimi naložbami v odvisne družbe, terjatvami, zalogami in sredstvi na bančnih računih.

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Posojila znotraj Skupine	351.743	497.763
Skupaj bančna in nebančna posojila	351.743	497.763

Knjigovodska vrednost zastavljenih nepremičnin

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021 – po prilagoditvi
Nepremičnine	262.101	245.083
Zastavljene delnice	149.098	187.054
Bančni računi in depoziti	9.120	—
Terjatve do kupcev, terjatve iz naslova zavarovanja, najemov, posojil znotraj skupine in kreditnih kartic (razen terjatev iz naslova PIKA kartice)	19.484	91.387
Neposestne zastavne pravice do opredmetenih sredstev (zaloge)	38.820	35.460
Zastavljene pravice do intelektualne lastnine	—	—
Zadolžnice	Najvišji znesek = 480.000 tisoč EUR	Najvišji znesek = 480.000 tisoč EUR

Nepremičnine, zastavljene za finančne obveznosti

Izdane garancije

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. daje garancije svojim odvisnim družbam za njihove obveznosti.

Podjetniške garancije, izdane družbam Skupine Mercator na dan 31. 12. 2021:

v 000 EUR	Bančna posojila	Finančni najemi	Najemne pogodbe	Dobavitelji	Skupaj
Mercator-S d. o. o.	—	—	11.906	—	11.906
Mercator-H d. o. o.	—	10.083	29.871	—	39.954
Mercator-BH d. o. o.	—	—	2.120	—	2.120
Mercator-CG d. o. o.	—	—	161	—	161
Mercator-Emba, d. d.	—	—	—	—	—
M- Energija d. o. o.	—	—	—	390	390
Skupaj	—	10.083	44.058	390	54.531

Podjetniške garancije, izdane družbam Skupine Mercator na dan 31. 12. 2022

v 000 EUR	Bančna posojila	Finančni najemi	Najemne pogodbe	Dobavitelji	Skupaj
Mercator-S d. o. o.	—	—	12.013	—	12.013
Mercator-H d. o. o. (pravni naslednik od 30. 12. 2022 naprej je Konzum Plus d. o. o.)	—	6.271	18.314	—	24.585
Mercator-BH d. o. o.	—	—	2.120	—	2.120
Mercator-CG d. o. o.	—	—	161	—	161
Mercator-Emba, d. d.	—	—	—	—	—
M- Energija d. o. o.	—	—	—	390	390
Skupaj	—	6.271	32.608	390	39.269

Jamstva, dana večinskemu delničarju

Skupni dolгови, jamstva in poročstva

Skupni znesek obveznosti, pri katerih je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. nastopala kot porok, trenutno znaša 485 milijonov EUR. Poroštvo se nanaša na financiranje, strukturirano kot štiriletna posojilna obveznica v višini do 1.187 milijonov EUR z obrestno mero znižano iz 7,3 % plus EURIBOR na 6,8% plus EURIBOR s spodnjo mejo 1 %. Posojilne obveznice je izdala matična družba Fortenova grupa d. d., financiranje pa je vodila družba HPS Investment Partners v sodelovanju z banko VTB Bank. S tem financiranjem se je v celoti refinancirala pogodba

Super-Priority Facility Agreement (SPFA), kar je celotni skupini zagotovilo srednjeročno stabilnost ter dolgoročno vzdržnost, rast in razvoj.

Skupina Fortenova je 16. 4. 2021 podpisala spremembo k Pogodbi o vpisu obveznic, na podlagi katere je bila odobrena tranša C v skupnem znesku 385,0 milijonov EUR z zapadlostjo 15. 1. 2022. Družba je delovala kot porok za navedeno tranšo, ki je bila v celoti odplačana v letu 2021, skupni znesek potencialnih obveznosti družbe za navedeno tranšo na dan 31. 12. 2021 pa znaša 0 EUR.

Skupni znesek pogojnih obveznosti družbe na podlagi skupnega dolga in poroštev po Pogodbi o vpisu obveznic, podpisani dne 16.4.2021, na dan 31. 12. 2022 znaša 333,6 milijonov EUR (31. 12. 2021: 385,0 milijonov EUR).

Rezervacija za poročstva iz naslova posojilnih obveznic predstavlja pošteno vrednost, določeno z uporabo modela diskontiranih denarnih tokov, tj. z uporabo diskontirane doživljenjske pričakovane kreditne izgube (LECL) kot osnove za pošteno ocenjevanje vrednosti poročstva z vidika posamezne povezane družbe.

Zastavljena sredstva

Družba Fortenova grupa d. d. in družbe v njeni skupini, vključno z družbo na eni strani in Lucid Trustee Limited kot Skrbnikom vrednostnih papirjev na drugi strani, so 29. 8. 2019 sklenile Pogodbo o zastavi bančnega računa, ki se nanaša na bančne račune v Republiki Hrvaški. Navedena pogodba je bila sklenjena z namenom vzpostavitve in izpopolnitve zavarovanja v korist Skrbnika vrednostnih papirjev, in sicer za zavarovanje sedanjih in prihodnjih terjatev, ki jih vsak dolжник dolguje zavarovanim upnikom na podlagi obveznice, ki jo je družba Fortenova grupa d. d. izdala 6. 9. 2019.

Likvidnostno tveganje

Pri izdanih pogodbah o finančnem poročstvu se najvišji znesek poročstva razporedi na najzgodnejše obdobje, v katerem se lahko poročstvo uveljavlja:

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Zapadlost	Glavnica posojilne obveznice	Glavnica posojilne obveznice
Obveznosti v roku 1 leta	1.052.299	1.047.233
Skupaj obveznosti	1.052.299	1.047.233

Kreditno tveganje

Merjenje poštene vrednosti je bilo določeno z uporabo modela diskontiranih denarnih tokov, tj. z določitvijo diskontiranih doživljenjskih pričakovanih kreditnih izgub (LECL).

Ker so vsi poroki, vključno z družbo, solidarno odgovorni, nosijo vsa podjetja skupna tveganja, vsako podjetje pa bo lahko ekonomično in učinkovito prispevalo k temu poročstvu le v obsegu, ki je ekonomsko upravičen, tj. v skladu s svojim deležem v kapitalu poroka.

Družba je kot osnovo za določitev izgube ob neplačilu (LGD) analizirala popuste pri transakcijah na kapitalnem trgu na Hrvaškem in uporabila LGD v višini 2,5 %.

Verjetnost neplačila je določena implicitno s sklicevanjem na kreditni razmik obveznic določene bonitetne kategorije, s katerimi se trguje. Uporabljeni tehtani kreditni razmik je znašal 7,63 %. Te uteži se nato uporabijo pri izračunu verjetnosti neplačila na podlagi bonitetnih tabel S&P.

Predpostavlja se, da se poštena vrednost celotnega poročstva približuje kreditni izgubi v pričakovanem obdobju trajanja posojilne obveznice in da se poštena vrednost posameznega prispevka vsakega posameznega subjekta približuje ustreznemu deležu.

35. Posli s povezanimi osebami

35.1 Vodstveno osebje

Vodstveno osebje vključuje člane posloводства, člane nadzornih svetov in ključne izvršne direktorje, ki imajo sklenjeno individualno pogodbo.

Nadzorni svet in njegovi odbori so leta 2022 prenehali delovati s statusnopravnim preoblikovanjem družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo.

Bruto prejemki članov posloводства, članov nadzornega sveta in ključnega vodstva, izplačani v letih 2022 in 2021, so prikazani v naslednjih preglednicah:

v 000 EUR	2021		
	Posloводство	Nadzorni svet in odbor	Ključno vodstvo
Neto plače	502	236	3,758
Davek na plače	378	68	1,943
Prispevki iz naslova plač	207	14	1,387
Pokojninski prispevki	38	3	255
Prispevki na plače	181	25	1,195
Bruto odpravnine	—	—	65
Skupaj	1.305	346	8.603

v 000 EUR	2022		
	Posloводство	Nadzorni svet in odbor	Ključno vodstvo
Neto plače	475	106	4,222
Davek na plače	321	31	2,041
Prispevki iz naslova plač	187	7	1,512
Pokojninski prispevki	34	1	277
Prispevki na plače	164	12	1,303
Bruto odpravnine	519	—	281
Skupaj	1.700	156	9.637

35.2 Posli z drugimi povezanimi osebami

Na podlagi predloga Agrokorjevega izrednega upravitelja, ki ga je začasni svet upnikov potrdil 28. 2. 2019, je bila na Gospodarsko sodišče v Zagrebu vložena prošnja za določitev datuma 1. 4. 2019 kot datum začetka izvedbe. Datum začetka izvedbe je bil objavljen 1. 3. 2019 in je začel veljati 1. 4. 2019, s čimer so Skupina Fortenova in družbe v Skupini pridobile sredstva in deleže v lasti družbe Agrokor d. d. in povezanih družb, za katere velja izredna uprava. To je pomenilo uspešno izvedbo načrta poravnave po sodni odločbi št. St-1138/17, z nadaljevanjem poslovanja Skupine Agrokor v novi skupini, Skupini Fortenova, v skladu s ciljem iz 1. člena Zakona o postopku izredne uprave v gospodarskih družbah sistemskega pomena za Republiko Hrvaško (»Zakon o IU«). S poravnavo je Skupina Fortenova z dnem 1. 5. 2021 pridobila delnice družbe Poslovni sistem Mercator d. d. Tega dne je družba Poslovni sistem Mercator d. d., kot tudi druge družbe Skupine Mercator, postala hčerinska družba Skupine Fortenova.

Od 1. 5. 2021 je družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. poslovala s Skupino Fortenova in in njenimi odvisnimi družbami.

Prodaja

v 000 EUR	2022	2021
Lastnik	—	—
Lastnikove odvisne družbe	383	596
Odvisne družbe	1.825	2.938
Subjekti s precejšnjim vplivom na družbo	—	—
Skupaj	2.208	3.534

Stroški

v 000 EUR	2022	2021
Lastnik	(4.630)	—
Lastnikove odvisne družbe	(348)	(67)
Odvisne družbe	2.486	(4.280)
Subjekti s precejšnjim vplivom na družbo	—	—
Skupaj	(2.492)	(4.347)

Terjatve do kupcev in druge terjatve

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Lastnik	6.466	8.445
Lastnikove odvisne družbe	529	2.344
Odvisne družbe	20.849	99.551
Subjekti s precejšnjim vplivom na družbo	292	37
Skupaj	28.136	110.377

Večina terjatev do kupcev in drugih terjatev do odvisnih družb se nanaša na posojila, ki jih je družba odobrila svojim hčerinskim družbam (Pojasnilo 26).

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti

v 000 EUR	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Lastnik*	334.296	482.862
Lastnikove odvisne družbe	7.854	4.239
Odvisne družbe**	40.829	19.974
Subjekti s precejšnjim vplivom na družbo	2.837	1.947
Skupaj	385.816	509.022

*Večina obveznosti do dobaviteljev in drugih obveznosti se nanaša na posojilo, ki ga mora družba odplačati družbi Fortenova grupa d. d. v znesku 333.637 tisoč EUR (2021: 478.238 tisoč EUR).

**Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je decembra 2022 izvedla povečanje lastniškega kapitala odvisne družbe Mercator-S d. o. o. v višini 19.809 tisoč EUR. Povečanje lastniškega kapitala s spremembo stvarnih vložkov družb Mercator-BH d. o. o. (vpisana v sodni register 30. 1. 2023) in Mercator-CG d. o. o. (vpisana v sodni register 20. 2. 2023) se je nadaljevalo leta 2023 (Pojasnilo 36). Večina obveznosti do dobaviteljev in drugih obveznosti do odvisnih družb se nanaša na posojilo, ki ga mora družba odplačati družbi Mercator IP d. o. o., in obveznosti do dobaviteljev družbe, dolgovane družbi Mercator-Emba, d. d.

35.3 Pogoji poslov s povezanimi osebami

Pri določanju cen v poslih s pridruženimi družbami družba upošteva svoja notranja pravila in Predpise o transfernih cenah ter neodvisno tržno načelo, kot ga predpisujejo Smernice OECD za določanje transfernih cen za mednarodna podjetja in davčne uprave (smernice OECD).

V obdobju poročanja je bila *prodaja* skladna s sprejetimi prodajnimi in plačilnimi pogoji in določili za področji agro in tranzit (nasprotno transakcije/transakcije pobotanja, ki varujejo kreditno tveganje pred možnostjo neto izravnave, vzajemnost plačilnih pogojev, dogovorjen pribitek na nabavno ceno materiala), izvedene pa so bile na podlagi veljavnih kupoprodajnih dogovorov v zvezi s prodajnimi zahtevami na področju agro in tranzit za vse kupce. Cene *storitev*, ki jih opravlja Mercator, so bile oblikovane na podlagi veljavnih cenikov. Enak cenik se uporablja za pridružene družbe in za nepridružene osebe/subjekte. Cene temeljijo na primerljivih tržnih cenah oziroma na dejanskem razmerju med ponudbo in povpraševanjem.

Nabave blaga so bile skladne s Splošnimi pogoji in določili Mercatorja glede nabave blaga, ki veljajo od 1. 1. 2022 za vse dobavitelje. Splošni pogoji in določila so sestavni del pogodbe o nabavi blaga, ki so jo podpisali Mercator in njegovi dobavitelji blaga, pridružene in nepridružene družbe.

Pri določanju oziroma oblikovanju cen za *oddajo nepremičnin v najem* pridruženim družbam Mercator upošteva oba tržna vidika, ki sta pomembna za določanje cene najema v zvezi z nepridruženimi strankami (neodvisno tržno načelo), in druge primerljive okoliščine.

Obvladujoče podjetje (tj. Skupina Fortenova) ureja zunanje financiranje družbe, ki pa je bilo v letu 2021 preneseno za poplačilo zunanjega financiranja. V zameno za zagotovitev financiranja je družba zagotovila zavarovanje in jamstva financerjem Skupine Fortenova v skladu z veljavno lokalno zakonodajo. Družba upošteva tudi ustrezne politike Skupine Fortenova za dnevno upravljanje z likvidnostjo.

36. Pomembni dogodki po koncu poročevalskega obdobja

Povečanje lastniškega kapitala v družbi Mercator-S d. o. o.

Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. je decembra 2022 izvedla povečanje lastniškega kapitala odvisne družbe Mercator-S d. o. o. v višini 19,8 milijonov EUR. V letu 2023 se je nadaljevalo povečanje lastniškega kapitala s spremembo stvarnih vložkov družb Mercator-BH d. o. o. (vpisana v sodni register na dan 30. 1. 2023) in Mercator-CG d. o. o. (vpisana v sodni register na dan 20. 2. 2023).

Po transakciji je družba Mercator-S d. o. o. 100-odstotna lastnica družbe Mercator-BH d. o. o., medtem ko je bila na dan 4. 4. 2023 v sodni register vpisana sprememba lastništva družbe Mercator-CG d. o. o. z družbe Mercator-S d. o. o. na Skupino Fortenova. Transakcija je bila izvedena po pošteni vrednosti, ki je enaka tudi neto knjigovodski vrednosti družbe Mercator-BH d. o. o. na dan 31. 12. 2022 v izkazih družbe Mercator-S d. o. o. v višini 15,0 milijonov EUR. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ostaja 100-odstotna lastnica družbe Mercator-S d. o. o.

Na dan 4. 4. 2023 je bila v sodni register vpisana sprememba lastništva družbe Mercator-CG d. o. o. z družbe Mercator-S d. o. o. na Skupino Fortenova, na dan 21. 6. 2023 pa je bila v sodni register vpisana sprememba lastništva družbe Mercator BH d. o. o. z družbe Mercator-S d. o. o. na Skupino Fortenova. Transakcija je bila izvedena po pošteni vrednosti, ki je enaka tudi neto knjigovodski vrednosti družbe Mercator-CG d. o. o. na dan 31. 12. 2022 v izkazih družbe Mercator-S d. o. o. v višini 20,1 milijonov EUR. Družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. ostaja 100-odstotna lastnica družbe Mercator-S d. o. o.

Spremembe v upravljanju družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o.

Tomislav Čizmić je na dan 19. 4. 2023 brez krivdnih razlogov ali obveznosti na svoji strani odstopil z mesta predsednika posloводства družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na podlagi sporazuma o predčasnem prenehanju mandata. Hkrati je bil z dnem 19. 4. 2023 za novega predsednika posloводства družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. imenovan Tomislav Kramarić.

Spremembe v strukturi delničarjev Skupine Fortenova

Skupina Fortenova je 26. 4. 2023 začela mednarodni postopek za preučitev interesa potencialnih vlagateljev za nakup družbe Fortenova Group MidCo B.V., nizozemskega holdinga, ki je 100-odstotni lastnik družbe Fortenova grupa d. d. Za podporo temu postopku, ki se po pričakovanjih ne bo zaključil pred koncem septembra 2023, je bila najeta mednarodna investicijska banka Lazard.

Če bo predlagani postopek uspešen, Skupina Fortenova ob koncu ne bo imela več sankcioniranih udeležencev v svoji kapitalski strukturi.

Refinanciranje družbe Fortenova grupa d. d.

Fortenova grupa d. d. je dne 4. 9. 2023 sklenila zavezujočo pogodbo o refinanciranju celotnih kratkoročnih obveznic z izdajo novih obveznic v skupnem znesku glavnice (vključno z izdajateljevim diskontom na obveznice) v višini 1,2 milijarde EUR (9,0 milijarde kun) in se dogovorila za formalne pogoje refinanciranja, katerih izpolnjevanje je pod nadzorom družbe Fortenova grupa d. d.

Prodaja družbe Mercator-S d. o. o. družbi Fortenova grupa d. d.

Na dan 18. 10. 2023 sta družbi Poslovni sistem Mercator d. o. o. in Fortenova grupa d. d. podpisali pogodbo o prodaji 100% deleža družbe Mercator-S d. o. o. družbi Fortenova grupa d. d. Transakcija je bila izvedena po pošteni vrednosti, ki je enaka knjigovodski vrednosti naložbe, ki jo ima družba Poslovni sistem Mercator d. o. o. v družbi Mercator-S d. o. o. in ki na dan 31. 12. 2022 znaša 122,0 milijonov EUR. Na dan 24.10.2023 je bila v sodni register vpisana sprememba lastništva družbe Mercator-S d. o. o. z družbe Poslovni sistem Mercator d. o. o. na Skupino Fortenova.

Poročilo neodvisnega revizorja

Poročilo neodvisnega revizorja

Lastniku družbe Poslovni sistem Mercator d.o.o.

Naše mnenje s pridržkom

Po našem mnenju, razen glede možnih učinkov iz zadev, ki so opisane v odstavku »Podlaga za mnenje s pridržkom«, ločeni računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo ločen finančni položaj družbe Poslovni sistem Mercator d.o.o. (»družba«) na dan 31. 12. 2022, ter ločeno finančno uspešnost družbe in ločene denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Kaj smo revidirali

Ločeni računovodski izkazi družbe obsegajo naslednje:

- ločen izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2022;
- ločen izkaz poslovnega izida za tedaj končano leto;
- ločen izkaz drugega vseobsegajočega donosa za tedaj končano leto;
- ločen izkaz sprememb lastniškega kapitala za tedaj končano leto;
- ločen izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto; in
- pojasnila k ločenim računovodskim izkazom, ki vsebujejo tudi bistvene računovodske usmeritve in druge pojasnjevalne informacije.

Podlaga za mnenje s pridržkom

Opredmetena osnovna sredstva, sredstva namenjena prodaji in pravica do uporabe sredstev

Družba na dan 31. decembra 2022 poroča o opredmetenih osnovnih sredstvih, sredstvih namenjenih prodaji in pravicah do uporabe sredstev v višini 420.092 tisoč EUR (31. december 2021: 441.267 tisoč EUR), ki se v ločenem izkazu finančnega položaja vodijo po revaloriziranih vrednostih.

Poslovodstvo je pridobilo poročila o oceni posameznih vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, sredstev namenjenih prodaji, in dela pravic do uporabe sredstev (ta del na dan 31. decembra 2022 znaša nič EUR in na dan 31. 12. 2021 40.553 tisoč EUR), ki jih je pripravil zunanji neodvisni ocenjevalec. Splošno poročilo navaja, da obstaja zadostno zaupanje v posamezne vrednosti nepremičnin za namen računovodskega poročanja, toda obstaja večje zaupanje v skupno vsoto posameznih vrednosti kot celoto. Na podlagi naših revizijskih postopkov, ko smo ocenjevali ustreznost predpostavk vrednotenja, uporabljenih na ravni posamezne nepremičnine, nismo mogli potrditi z dokazi določenih predpostavk, zlasti v zvezi z investicijskimi izdatki in prilagoditvijo za prodajni diskont, kot je razkrito v pojasnilu 4.b., *Učinek prilagoditve ocene vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, naložbenih nepremičnin in pravic do uporabe sredstev*, in v pojasnilu 6, *Določanje poštene vrednosti*.

Ker nismo mogli pridobiti zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov, se nismo mogli prepričati o knjigovodski vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, pravic do uporabe sredstev in sredstev namenjenih prodaji. Glede na naravo in število nepremičnin, vključenih v stanje opredmetenih osnovnih sredstev, pravic do uporabe sredstev in sredstev namenjenih prodaji, ni bilo mogoče

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Cesta v Kleče 15, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

T: +386 (1) 5836 000, F: +386 (1) 5836 099, www.pwc.com/si

Matična št.: 5717159, davčna št.: SI35498161

Družba je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod vložno št. 12156800 s sklepom Srg. 200110427 z dne 19. 07. 2001 pod vložno številko 12156800 ter v register revizijskih družb pri Slovenskem inštitutu za revizijo pod številko RD-A-014/94. Višina vpisanega osnovnega kapitala je 34.802 EUR. Seznam zaposlenih revizorjev z veljavno licenco za delo je na voljo na sedežu družbe.

vrednostno opredeliti natančnih učinkov zgoraj navedenih zadev, vključno z vplivom na vrednosti posameznih nepremičnin, da bi tako lahko določili morebiten popravek knjigovodske vrednosti nepremičnin, oslabitev posameznih nepremičnin, ki jih je treba pripoznati v poslovnem izidu, ali kot revaloriziranje v drugem vseobsegajočem donosu, kot tudi vpliv na s tem povezane odložene davke. Posledično prav tako ni bilo mogoče pridobiti zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov o razkritjih v pojasnilu 6, *Določanje poštene vrednosti*, ki jih zahteva MSRP 13, Merjenje poštene vrednosti ali o tem, ali je ponovna navedba opredmetenih osnovnih sredstev, predstavljena v pojasnilu 4, *Primerjalne informacije*, popravek napake, ki bi moral povzročiti ponovno navedbo za nazaj.

Naše revizorjevo poročilo za preteklo leto je izrazilo pridržek tudi glede opredmetenih osnovnih sredstev, naložbenih nepremičnin in pravic do uporabe sredstev, ker so bile zgoraj navedene neodvisne ocene vrednosti, ki jih je v okviru računovodenja pridobljenih sredstev za družbo opravila Fortenova Grupa d.d. in, ki v času izdaje našega revizorjevega poročila za preteklo leto ni bila na voljo.

Naložbe v odvisne družbe

Kot je razkrito v pojasnilu 4, *Primerjalne informacije*, je poslovodstvo za nazaj popravilo knjigovodske vrednosti naložbe v Mercator-H d.o.o. v višini 44.135 tisoč EUR na dan 31. december 2021 (1. januar 2021: 42.501 tisoč EUR) s ponovno navedbo primerjalnih informacij. Naložba v Mercator-H d.o.o. je bila na dan 31. decembra 2021 preizkušena za oslabitev z uporabo metode čiste vrednosti sredstev in je bila v letu, ki se je končalo 31. decembra 2022, odtujena povezani osebi. Poslovodstvo je pridobilo neodvisno poročilo o vrednosti naložbe v Mercator-H d.o.o. in poročilo o vrednosti, ki pokriva naložbene nepremičnine pripravljeno s strani zunanega neodvisnega ocenjevalca, ki je določil vhod za določitev čiste vrednosti sredstev na osnovi iztržljive vrednosti naložbe v Mercator-H d.o.o. Glede na naravo metod in predpostavk vrednotenja nepremičnin, ni bilo mogoče pridobiti zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov ali je ponovna navedba knjigovodske vrednosti naložbe kot je razkrita v pojasnilu 4, popravek napake, ki bi moral povzročiti ponovno navedbo za nazaj.

Naše revizorjevo poročilo za preteklo leto je izrazilo pridržek tudi glede naložb v odvisne družbe, ker so bile zgoraj navedene neodvisne ocene vrednosti, ki jih je Fortenova Grupa d.d. opravila kot del računovodenja pridobljenih sredstev in ki še ni bila na voljo v času izdaje našega revizijskega poročila za preteklo leto, ki je bilo pomembno tudi za presojo, ali in v kakšnem obsegu je prišlo do oslabitve knjigovodskih vrednosti naložb v odvisne družbe. V ločenih računovodskih izkazih za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2022, je poslovodstvo ponovno navedlo knjigovodsko vrednost naložb v odvisne družbe, kot je razkrito v pojasnilu 4, *Primerjalne informacije*, vendar je zgoraj navedena zadeva v zvezi z naložbo v družbo Mercator-H d.o.o. ostala nerešena.

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naša odgovornost na podlagi teh standardov je opisana v poročilu v delu *Revizorjeva odgovornost za ločenih računovodskih izkazov*. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje s pridržki.

Neodvisnost

V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z Mednarodnimi standardi neodvisnosti) (Kodeks IESBA), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake, ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo ločenih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe. Potrjujemo, da smo izpolnili druge etične obveznosti v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Pomembna negotovost v zvezi z delujočim podjetjem

Opozarjamo na pojasnilo 2, *Podlaga za pripravo*, točka d) x., *Delujoče podjetje* k ločenim računovodskim izkazom, ki pojasnjuje, da je Družba porok za posojila, ki jih je izdala družba Fortenova Grupa d.d. ("Matična družba"), ki morda ne more pridobiti dolgoročnega refinanciranja po novembru 2024 zaradi nezmožnosti razrešitve trenutne strukture delničarjev Matične družbe. To nakazuje, da

obstaja pomembna negotovost, ki lahko vzbudi bistveni dvom o sposobnosti družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Naše mnenje v zvezi s poudarjeno zadevo ni prilagojeno.

Poročanje o drugih informacijah, vključno s poslovnim poročilom

Za druge informacije je odgovorno posloводство. Druge informacije vključujejo uvod, poslovno poročilo, izjavo posloводства in ostale informacije družbe, ki so sestavni deli letnega poročila družbe, vendar ne vključujejo ločenih računovodskih izkazov in poročila revizorja o njih.

Naše mnenje o ločenih računovodskih izkazih ne pokriva drugih informacij, kar vključuje poslovno poročilo in ne izražamo nobenega sklepa o njihovem zagotovitvi, razen v obsegu, ki je sicer izrecno naveden v našem poročilu.

V zvezi z revizijo ločenih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da preberemo zgoraj opredeljene druge informacije in presodimo, ali so druge informacije pomembno neskladne z ločenimi računovodskimi izkazi ali našim poznavanjem, pridobljenim med revizijo, ali pa naj bi bile sicer videti pomembno napačno navedene.

V zvezi s poslovnim poročilom smo izvedli tudi postopke, ki jih zahteva slovenski Zakon o gospodarskih družbah. Ti postopki zajemajo presojo, ali je poslovno poročilo skladno s ločenimi računovodskimi izkazi, in ali je bilo poslovno poročilo pripravljeno v skladu z veljavnimi pravnimi zahtevami.

Na podlagi dela, opravljenega v okviru revizije, je naše mnenje sledeče:

- informacije, podane v poslovnem poročilu za poslovno leto, za katerega so bili pripravljene ločeni računovodski izkazi so, v vseh pomembnih pogledih, skladne z ločenimi računovodskimi izkazi; in
- poslovno poročilo je pripravljeno, v vseh pomembnih pogledih, v skladu z zahtevami slovenskega Zakona o gospodarskih družbah.

Poleg tega smo na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ju pridobili tekom revidiranja, dolžni poročati o tem, ali smo v drugih informacijah, ki smo jih pridobili pred datumom tega revizorjevega poročila, zaznali pomembno napačne navedbe. Kot je opisano v odstavku *Podlaga za mnenje s pridržkom* našega poročila, nismo mogli pridobiti zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov o posameznih vrednotenjih opredmetenih osnovnih sredstev, sredstev namenjenih prodaji, in pravic do uporabe sredstev, ki so v ločenem izkazu finančnega položaja izkazana po revaloriziranih vrednostih na dan 31. decembra 2021 in 31. decembra 2022, ter s tem povezanega vpliva na poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos za takrat končani leti. Ravno tako nismo mogli pridobiti zadostnih in ustreznih revizijskih dokazov ali je ponovna navedba knjigovodske vrednosti naložbe v Mercator-H d.o.o., kot je razkrita v pojasnilu 4, popravek napake, ki bi moral povzročiti ponovno navedbo za nazaj. Ne moremo zaključiti, ali so druge informacije v povezavi s tem pomembno napačne.

Odgovornosti posloводства in pristojnih za upravljanje za ločene računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev ločenih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo ločenih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačnih navedb zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi ločenih računovodskih izkazov odgovorno za oceno sposobnosti družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, primerno razkrivanje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja, kot podlago za računovodenje, razen če namerava posloводство podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadziranje postopka računovodskega poročanja družbe.

Revizorjeva odgovornost za revizijo ločenih računovodskih izkazov

Naša cilja sta pridobitev sprejemljivega zagotovila, da ločeni računovodski izkazi kot celota ne vsebujejo pomembno napačnih navedb zaradi prevare ali napake, in izdaja poročila neodvisnega revizorja, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar pa ni garancija, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, kadar ta obstaja. Napačne navedbe lahko nastanejo zaradi prevare ali napake in velja, da so pomembne, če bi lahko posamično ali skupaj razumno pričakovali, da vplivajo na poslovne odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh ločenih računovodskih izkazov.

Kot del revizije v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost med revizijo. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačnih navedb v ločenih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke v odziv na taka tveganja in pridobimo revizijske dokaze, ki so zadostni in ustrezni, da zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj lahko prevara vključuje tajno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitev ali razveljavitev notranjega kontroliranja;
- pridobimo razumevanje o notranjem kontroliranju, ki je pomembno za revizijo, da bi oblikovali revizijske postopke, ki so ustrezni v danih okoliščinah, vendar pa ne za izražanje mnenja o učinkovitosti notranjega kontroliranja družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen in z njimi povezanih razkritij, ki jih pripravi poslovodstvo;
- ugotavljamo ustreznost uporabe podlage računovodenja za delujoče podjetje s strani poslovodstva in ali na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov obstaja pomembna negotovost v povezavi z dogodki ali pogoji, ki lahko vzbudijo bistven dvom glede sposobnosti družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje. Če presodimo, da obstaja pomembna negotovost, moramo v revizorjevem poročilu opozoriti na s tem povezana razkritja v ločenih računovodskih izkazih ali prilagoditi mnenje, če so taka razkritja neustrezna. Naše presoje temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma revizorjevega poročila. Vendar pa nadaljnji dogodki ali okoliščine lahko povzročijo, da družba preneha delovati kot delujoče podjetje;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo in vsebino ločenih računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali ločeni računovodski izkazi predstavljajo osnovne posle in dogodke na način, ki dosega pošteno predstavitev.

S pristojnimi za upravljanje se, med drugimi zadevami, pogovorimo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revizije in bistvenih revizijskih ugotovitvah, vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi pri notranjem kontroliranju, ki jih ugotovimo med revizijo.

Za in v imenu družbe PricewaterhouseCoopers d.o.o.:

Ales Grm
Pooblaščen revizor

 PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Primož Kovačič
Direktor, pooblaščen revizor

6. november 2023
Ljubljana, Slovenija

**OSTALE
INFORMACIJE**

Seznam kratic

B2B - Poslovanje med podjetjem (ang. Business to business)

B2C - Poslovanje s potrošnikom (ang. Business to costumers)

BDP - Bruto domači proizvod

C&C - Veleprodaja (Cash & Carry)

CAPEX - Kapitalska vlaganja

CEETV - Vodilna medijska platforma za televizijsko inteligenco v Srednji in Vzhodni Evropi

COVID-19 - Novi koronavirus

EBITDA - Poslovni izid pred obrestmi, davki in amortizacijo

EC - Evropska Komisija

ECB - Evropska centralna banka

ESI - Kazalnik gospodarskega razpoloženje

EURIBOR - Kratica za označevanje obrestne mere za denarna sredstva v medbančnem sektorju euroobmočij (ang. EURO Interbank Offered Rate)

HICP - Harmoniziran indeks cen potrošnega blaga

HoReCa - Hotel, restavracija, kavarna (ang. Hotel, restaurants, catering)

HVAC - ogrevanje, prezračevanje in hlajenje

ISO - Mednarodna organizacija za standardizacijo

IT - Informacijska tehnologija

MCDC - Mercatorjev centralni distribucijski center

MSRP / MRS - Mednarodni standardi računovodskega poročanja

NAPTE - Nacionalno združenje voditeljev televizijskih programov (ang. The National Association of Television Program Executives)

PCT - preboleli, cepljeni, testirani

PKP 8 – Osmi paket protikorona ukrepov

RS - Republika Slovenija

SCO - Samopostrežne blagajne

SLA - Pogodbe na ravni storitev

SOF - Slovenski oglaševalski festival

TCO - skupni stroški lastništva

VCP - Operativni načrt za učinkovito poslovanje (ang. Value Creation Plan)

WMS - Sistem za upravljanje (ang. Warehouse Management Sistem)

ZSSS - Zveza Svobodnih sindikatov slovenije

ZGD-1 - Zakon o gospodarskih družbah

**VSAK VAŠ
NAKUP ŠTEJE**

sol, kis, olje
začimbe
mlevski izdelki

vse za peko
sladkor
moka

SVET
NAJBLIŽJA
OSVEZITEV

Zato za vas od slovenskih dobaviteljev
vsako leto odkupimo

300.000
TON SLOVENSKIH IZDELKOV.

**VSAK VAŠ
NAKUP ŠTEJE**

